

मन्त्रालयगत प्रगति विवरण

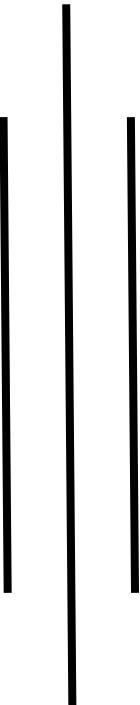
आर्थिक वर्ष २०७८/०७९

कर्णाली प्रदेश सरकार
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
वीरेन्द्रनगर, सुखेत
२०७९

मन्त्रालयगत प्रगति विवरण

(आ.व. २०७७/०७८ को यथार्थ विवरण र आ.व. २०७८/०७९ को
चैत्र मसान्तसम्मको खर्चको विवरण)

कर्णाली प्रदेश सरकार

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

वीरेन्द्रनगर, सुखेत

२०७९, असार

पत्र-संख्या :

चलानी नम्बर :

कर्णाली प्रदेश सरकार

फोन नं.: ०८३-५२२४७०
फ्याक्स नं.: ०८३-५२४६३६

मा. विन्दमान विष्ट
मन्त्री
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
वीरेन्द्रनगर, सुख्त, नेपाल

मन्त्रव्य

अन्तर-सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ तथा कर्णाली प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४ बमोजिम राजस्व तथा व्ययको अनुमान प्रदेश सभामा पेश गर्दा गत आर्थिक वर्षको यथार्थ खर्च स्थिति र चालु आर्थिक वर्षको प्रत्येक मन्त्रालयलाई छुट्याएको रकम र सोको वित्तीय र भौतिक प्रगति विवरण समेत संलग्न गर्नुपर्ने कानूनी व्यवस्था अनुरूप आ.व. २०७७। ०७८ को यथार्थ खर्च र चालु आर्थिक वर्षको चैत्र मसान्तसम्मको सम्बन्धित मन्त्रालय/निकायहरूबाट प्राप्त विवरणको आधारमा यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ। यस प्रगति विवरणमा स्थानीय तहबाट भएको खर्च सम्बन्धित तहको सभामा जानकारी गराउनु पर्ने व्यवस्था अनुरूप यसमा समावेश गरिएको छैन। यस आर्थिक वर्षको बाँकी अवधिमा सबै निकायहरूको कार्यसम्पादन तोकिएको लक्ष्य अनुसार हुने अपेक्षा गरिएको छ।

मन्त्रालयगत प्रगति विवरणको लागि प्राप्त तथ्य तथा तथ्याङ्कको विश्लेषण गर्दा अपेक्षित प्रगति हुन सकेको छैन। प्रारम्भिक समयमा कोभिड-१९ को बढारो सङ्क्रमण, कर्णाली प्रदेशको विशिष्ट भौगोलिक अवस्था, दक्ष प्रविधिक जनशक्ति र संस्थागत सक्षमताको कमी प्रमुख कारक रहेका छन्।

"समृद्ध कर्णाली: सुखारी कर्णालीबासी" को दीर्घकालीन सोच बमोजिम प्रदेशको समग्र विकास प्रक्रियालाई गतिशील र नतिजामुखी बनाउन मौजुदा कार्यसंस्कृति र कार्य प्रणालीमा देखिएका चूनौतीहरूको सामना गर्दै वित्तीय पारदर्शिता, जवाफदेहिता र आर्थिक अनुशासन कायम गरी विनियोजन कुशलता अभिवृद्धि गर्न आवश्यक छ।

अन्तमा, यो प्रगति प्रतिवेदनको लागि तथ्याङ्क उपलब्ध गराउने सबै मन्त्रालय/निकाय र प्रतिवेदन तयारीमा सहयोग गर्नुहोने सबै कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु।

विन्दमान विष्ट^{मन्त्री}
मा.मन्त्री

विषय-सूची

क्र.सं.	मन्त्रालयको नाम	पृष्ठ सङ्ख्या
१.	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	१
२.	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	८
३.	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	२०
४.	सामाजिक विकास मन्त्रालय	२८
५.	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	४४
६.	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	६४
७.	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	७४
८.	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	८५

अनुसूचीहरू

१.	आ.व. २०७८/०७९ को श्रावण देखि चैत्र मसान्तसम्म दिइएको करब्लुटको विवरण	९३
२.	सङ्घ अनुदानका वैदेशिक सहायता संलग्न आयोजनाहरूको स्रोत विवरण	९४

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्‌को कार्यालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७४ माघ १० गतेको निर्णयानुसार कर्णाली प्रदेश सरकार, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्‌को कार्यालयको स्थापना भई प्रदेश सरकारको सर्वोच्च प्रशासकीय निकायको रूपमा रहेको छ। प्रदेशको शासन व्यवस्थाको सामान्य निर्देशन, नियन्त्रण र सञ्चालन गर्ने संवैधानिक जिम्मेवारी पूरा गर्न यस कार्यालयको स्थापना भएको हो।

२. दीर्घकालीन सोचः

स्वच्छ, सक्षम, जवाफदेही र सुशासनयुक्त प्रशासन र शासन।

३. ध्येयः

प्रदेश शासकीय र प्रशासकीय सक्षमता तथा जवाफदेहीता मार्फत् सर्वजनिक सेवामा प्रभावकारीता ल्याउने।

४. रणनीतिक उद्देश्यहरूः

- प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषद्‌का निर्णयहरूलाई तथ्यपरक एवम् नतिजामूलक बनाउनु,
- प्रदेश सरकारका निर्णयहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नु गराउनु,
- प्रदेशको प्रशासनयन्त्रलाई विश्वसनीय, परिणाममुखी, उत्तरदायी र सक्षम बनाउनुका साथै प्रदेशका संरचना र जनशक्तिको व्यवस्थित परिचालन गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउनु,
- सदाचारिता प्रवर्द्धन, प्रभावकारी कानूनी व्यवस्था एवम् शून्य सहनशीलता मार्फत् भ्रष्टाचार नियन्त्रण गर्नु,
- प्रदेशको समृद्धिका निमित्त बढी प्रतिफलदायी विकास नीति, योजना, कार्यक्रम र आयोजना तर्जुमा हुने वातावरण सिर्जना गर्नु,
- विकास निर्माण कार्यलाई समन्वयात्मक रूपमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीको प्रभावकारिता मार्फत् गुणस्तरीय एवम् नतिजामूलक बनाउनु।

५. कार्य क्षेत्रः

कर्णाली प्रदेश सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी देहाय बमोजिम रहेका छन् :

सि.नं.	कार्य जिम्मेवारी
१.	प्रदेश मन्त्रिपरिषद् तथा मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय सम्बन्धी
२.	प्रदेशभित्रको शासन व्यवस्थाको सामान्य निर्देशन, नियन्त्रण र सञ्चालन
३.	प्रदेश सरकारको कार्य विभाजन तथा कार्य सञ्चालन
४.	प्रदेश सरकारको नीति तर्जुमा, स्वीकृति, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन
५.	प्रदेश सरकारको कार्य सम्पादन नियमावली तर्जुमा र कार्यान्वयन
६.	प्रदेश मन्त्रालयहरूको कार्यको समन्वय, सुपरीवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन र नियन्त्रण
७.	प्रदेश मन्त्रिपरिषद्का निर्णयको कार्यान्वयन र अनुगमन
८.	प्रदेश मन्त्रिपरिषद्मा पेश हुने नियम र आदेशको तर्जुमा, स्वीकृति तथा प्रमाणीकरण
९.	प्रदेशभित्रको राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, शान्ति सुव्यवस्था एवम् प्रशासनिक गतिविधिहरूको अध्यावधिक जानकारी र सम्बोधन
१०.	मानव अधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धन
११.	सुशासन, भ्रष्टाचार नियन्त्रण र प्रशासन सुधार
१२.	संवैधानिक निकाय तथा आयोग, प्रदेश लोक सेवा आयोग र अन्य सङ्घीय तथा प्रादेशिक आयोगसँगको सम्पर्क र समन्वय
१३.	सङ्घीय सरकारको स्वीकृति बमोजिम द्विपक्षीय वा बहुपक्षीयस्तरमा भएका सन्धि, समझौता वा सहमति कार्यान्वयन
१४.	प्रदेश प्रमुखको निर्देशन कार्यान्वयन र प्रतिवेदन
१५.	राष्ट्रिय समन्वय परिषद् र सङ्घ तथा अन्य प्रदेश र स्थानीय तहसँगको समन्वय र अन्तर सम्बन्ध
१६.	प्रदेशस्तरका आयोग तथा निकायहरूको गठन एवम् सञ्चालन र पदाधिकारीहरूको नियुक्ति एवम् सेवा, सुविधा सम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा र कार्यान्वयन
१७.	निर्वाचन कार्यमा सहयोग र समन्वय
१८.	प्रदेशस्तरीय मानव संशासन विकास योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
१९.	प्रदेश निजामती सेवा र अन्य प्रदेश सरकारी सेवा सञ्चालन सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा एवम् कार्यान्वयन र अभिलेख व्यवस्थापन

सि.नं.	कार्य जिम्मेवारी
२०.	प्रदेशस्तरका सरकारी निकायको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण र व्यवस्थापन परीक्षण
२१.	प्रदेशस्तरीय तालिम नीति तथा मापदण्ड निर्धारण र स्तरीकरण तथा राष्ट्रिय र प्रदेशस्तरका तालिम केन्द्रसँगको सम्पर्क एवम् समन्वय
२२.	प्रदेशस्तरमा सार्वजनिक सेवा वितरणको न्यूनतम मापदण्ड निर्धारण र सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षण तथा सेवा प्रवाहको अनुगमन
२३.	गाउँपालिका र नगरपालिकाको कर्मचारी र कार्यालयको व्यवस्था सम्बन्धी कानून तर्जुमा।

६. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट वक्तव्यमा उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रमहरूको २०७८ चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति विवरण:

सि.नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति
१	मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रमको माध्यमबाट कृषि र उद्योग क्षेत्रका युवा उद्यमीको विकास गरी स्वरोजगार सिर्जना गरिनेछ।	कर्णाली प्रदेशका ७१ द वटै बडाहरूबाट रोजगारी सिर्जना तथा स्थानीय स्तरको पूर्वाधार विकास हुनेगरी जम्मा १०५५ वटा आयोजनाहरूमा बजेट बाँडफाँट भई कार्यान्वयनमा रहेको।
२	अशक्त जोखिममा परेका सीमान्तकृत क्षेत्र वर्ग र समुदायको लागि जीविकोपार्जन कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गरिएको छ।	कर्णालीका सबै स्थानीय तहहरूमा मुख्यमन्त्री जीविकोपार्जन कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि लाभान्वित वर्गको विवरण सङ्कलन कार्य भइरहेको।
३	नागरिकको सुसूचित हुने संवैधानिक हक्को संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने।	कार्यालयका महत्त्वपूर्ण सूचना, मन्त्रिपरिषद् बैठकका निर्णयहरू, कार्यक्रमगत सूचनाहरू तथा निर्माण भएका ऐन कानूनहरू कार्यालयको वेवसाइट मार्फत् नियमित अद्यावधिक गरिएको छ।
४	पिछडिएका तथा सीमान्तकृत वर्ग लक्षित विशेष कार्यक्रममार्फत् जीविकोपार्जन तथा आयआर्जन वृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।	मुख्यमन्त्री महिला आयआर्जन, दलित आयआर्जन कार्यक्रम स्थानीय तह मार्फत् कार्यान्वयन भइरहेको।

सि.नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति
५	कर्णाली प्रदेशमा विद्युतीकरण विस्तार तथा नवीकरणीय ऊर्जा विकास गर्ने ।	कर्णाली उज्यालो कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि स्थानीय माग र आवश्यकताका आधारमा विद्युतीकरण सम्बन्धी योजना छनौट गरी कार्यक्रम कार्यान्वयनको चरणमा रहेको छ ।
६	विपन्नलाई आवास कार्यक्रम अन्तर्गत छुरिएर रहेको जोखिमयुक्त बस्तीलाई एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरी थप व्यवस्थित गर्ने ।	एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रममार्फत् विकट र प्राकृतिक प्रकोपबाट जोखिममा परेका बस्तीहरूको निर्माणको लागि बजेट विनियोजन तथा आयोजनाहरू छनौट भई कार्यक्रम कार्यान्वयनको क्रममा रहेको छ ।
७	कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिहरूको क्षमता विकास गर्ने ।	प्रदेश सुशासन केन्द्र, सुर्खेतले विभिन्न क्षमता विकास तथा सेवाकालीन तालिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहेको छ ।
८	प्रदेश सरकारका काम कारबाहीहरूमा नागरिकहरूको निरन्तर चासो बढाई पृष्ठपोषण प्राप्त गरी जन अपेक्षा बमोजिम प्रभावकारी विकास र सेवा प्रवाह गर्न हाम्मा कुडा हाम्मा मुख्यमन्त्री कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाइने ।	हेलो मुख्यमन्त्री हटलाईन कक्ष, मोबाइल एप र वेब पोर्टल सञ्चालनमा रहेको । हटलाईन कक्षबाट नियमित रूपमा जन गुनासोहरू सङ्कलन गर्ने र उचित सम्बोधन गर्ने कार्य भइरहेको छ ।
९	प्रदेश निजामती सेवा सम्बन्धी कानून तर्जुमा गरी सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई अनुमानयोग्य, निष्पक्ष, सक्षम, पारदर्शी र विश्वसनीय बनाइने छ ।	प्रदेश निजामती सेवा विधेयक मन्त्रिपरिषद्बाट सैद्धान्तिक सहमति प्राप्त गरी प्रदेश सभामा छलफलका लागि पेश गरिएको ।

७. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को चैत्र मसान्त सम्म सम्पादन भएका महत्त्वपूर्ण कार्यहरू:

- हाम्मा कुडा हाम्मा मुख्यमन्त्री कार्यक्रम अन्तर्गत नियमित रूपमा गुनासो सुनुवाइ गरी सम्बोधन गरिएको छ । यसलाई थप व्यवस्थित गर्ने मोबाइल एप र वेबसाइट सञ्चालनमा आएको छ ।

- मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम, कर्णाली उज्यालो कार्यक्रम, एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम, मुख्यमन्त्री दलित आयआर्जन कार्यक्रम, मुख्यमन्त्री महिला आयआर्जन कार्यक्रममा बजेट बाँडफाँट तथा योजना छनौट भई कार्यान्वयनको लागि पठाइएको।
- यस आर्थिक वर्षको हालसम्म २५ वटा मन्त्रिपरिषद् बैठक सञ्चालनबाट जम्मा १०१ निर्णय गरिएको।
- विभिन्न १३ वटा कार्यविधिहरू निर्माण गरिएको।
- दैलेख र जाजरकोट जिल्लामा मन्त्रिपरिषद् बैठकका निर्णयहरू कार्यान्वयनको अनुगमन गरिएको।
- प्रदेश विशेष कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा समन्वय र सहजीकरणको लागि स्थानीय तहका जनप्रतिनिधिहरूसँग दैलेख, सल्यान, सुर्खेत र हुम्लामा छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको।
- मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रममा प्रत्यक्ष संलग्न हुने स्थानीय तहका कर्मचारीहरूलाई अभिमुखीकरण गरिएको।

८. आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को विनियोजित बजेट तथा खर्चको यथार्थ विवरण:

(रु. हजारमा)

ब.उ.शि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालय/ निकाय	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
३०१०००११३	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय	११२८७८.००	७१२९६.००	६३.०९
३०१०००११४	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद् को कार्यालय	१३३५०.००	२०२८.००	१५.१९
३०१००१०२३	मुख्यमन्त्री रोजगार उद्यमशीलता तथा आयआर्जन कार्यक्रम	७७६५५८.००	३३१२०६.००	४२.६५
३०१००१०२४	मुख्यमन्त्री रोजगार उद्यमशीलता तथा आयआर्जन कार्यक्रम	४४१८४४२.००	३६३१९६७.००	८२.२०
३०१००१०३४	कर्णाली उज्यालो तथा एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम	५०५०००.००	३८७१३३.००	७६.६६

ब.उ.शि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालय/ निकाय	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
३०१००१२०३	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय (सङ्घ सशर्त अनुदान)	३११४५४.००	३९९५९.००	१२.८३
३०१००१२०४	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय (सङ्घ सशर्त अनुदान)	५३४४६.००	७४३४.००	१३.९१
जम्मा		६१९११२८.००	४४७०९४३.००	७२.२२

९. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को विनियोजित बजेट र चैत्र मसान्त सम्मको खर्चको प्रगति अवस्था:

(रु. हजारमा)

ब.उ.शि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालय/ निकाय	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
३०१०००११३	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	१६६३३८.००	५९२४५.००	३५.६२
३०१०००११४	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय	६१९७५.००	२०५२.००	३.३१
३०१००१०२३	मुख्यमन्त्री रोजगार उद्यमशीलता तथा आयआर्जन कार्यक्रम	१७०३३९१.००	६४७२.००	०.३८
३०१००१०२४	मुख्यमन्त्री रोजगार उद्यमशीलता तथा आयआर्जन कार्यक्रम	२२५३०००.००	१८६७७८.००	८.२९
३०१९११२०३	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	२६३४००.००	५४५४९.००	२०.७१
३०१९११२०४	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	६०००.००	३५८४.००	५९.७३

ब.उ.शि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालय/ निकाय	विनियोजन	खर्च	खर्च प्रतिशत
३०१९९१२१३	स्थानीय विकास प्रशिक्षण प्रतिष्ठान (सङ्घ सर्त अनुदान)	१५००.००	८९१.००	५९.४०
	जम्मा	४४५५६०४.००	३१३५७१.००	७.०४

१०. मन्त्रालयबाट प्रस्ताव भई स्वीकृत भएका ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्डः आ.व.२०७८/०७९ को श्रावणदेखि चैत्र मसान्तसम्म मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयबाट निर्माण भएका ऐन, नियम, कार्यविधि, मापदण्ड, निर्देशिकाको विवरण ।

क्र.सं.	कार्यविधि
१.	मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि- २०७८
२.	एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि- २०७८
३.	मुख्यमन्त्री महिला आयआर्जन कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि- २०७८
४.	मुख्यमन्त्री दलित आयआर्जन रोजगारी प्रवर्द्धन कार्यविधि- २०७८

११. जनशक्तिको अवस्था:

स्वीकृत दरवन्दी: ६३
 पदपूर्ति दरवन्दी: ५५
 रिक्त दरवन्दी: ८

आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७४ माघ १० गतेको निर्णयानुसार कर्णाली प्रदेश सरकार, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयको स्थापना भएको हो। यस मन्त्रालयको मुख्य जिम्मेवारी आर्थिक मामिला र योजना रहेका छन्। वार्षिक बजेट तर्जुमा गर्ने, आर्थिक नीति तथा सोको लागि आवश्यक स्रोतको व्यवस्था गर्ने, आर्थिक तथा वित्तीय अनुशासन कायम राख्ने र सार्वजनिक खर्चलाई प्रभावकारी बनाउने र स्रोत परिचालन भरपर्दो र दिगो बनाउने उद्देश्य अनुरूप मन्त्रालयबाट कार्य भइरहेको छ।

२. दीर्घकालीन सोचः

"समृद्ध कर्णाली, सुखारी कर्णालीबासी" को सपना साकार पार्ने।

३. ध्येयः

प्रदेशको सर्वाङ्गीण विकासको लागि आर्थिक नीति तथा योजना तर्जुमा गरी आवश्यक साधन स्रोतको व्यवस्था सहित वित्तीय अनुशासन कायम गर्दै प्रदेशवासीको समृद्धिको चाहना पूरा गर्ने।

४. रणनीतिक उद्देश्यहरूः

- सार्वजनिक पुँजीगत खर्च विस्तार गर्ने,
- आन्तरिक स्रोत परिचालन प्रभावकारी बनाउने,
- अनुदान तथा सहायताको उच्चतम सदुपयोग गर्ने,
- वित्तीय अनुशासन कायम गर्ने,
- सम्भावित आर्थिक क्षेत्रको पहिचान र परिचालन गर्ने ,
- विकासको लागि निजी क्षेत्र लगायतको लगानी आकर्षण गर्ने,
- सहकार्य र समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउने।

५. कार्य क्षेत्रः

कर्णाली प्रदेश सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी देहाय बमोजिम रहेका छन् :

सि.नं.	कार्य जिम्मेवारी
१	प्रदेशको आर्थिक अवस्थाको विश्लेषण तथा आर्थिक नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२	प्रदेशस्तरको आर्थिक स्रोतको बाँडफाँट, लगानी प्रक्षेपण र वित्तीय व्यवस्थापन
३	प्रदेशस्तरको आर्थिक स्थायित्व र मूल्य स्थिरता सम्बन्धी नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
४	सङ्घको स्वीकृतिमा वैदेशिक सहयोग, वैदेशिक ऋण र अनुदान प्राप्ति, उपयोग, लेखाइकन र प्रतिवेदन
५	प्रदेशस्थित सरकारी सम्पत्तिको एकीकृत विवरण र सरकारी बाँकी रकमको लागत तथा असुल उपर
६	प्रदेशस्तरीय विकास नीति, प्राथमिकता, आवधिक तथा क्षेत्रगत योजना र वार्षिक विकास कार्यक्रमको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्याइकन
७	राष्ट्रिय तथा अन्तर प्रदेश विकास योजनाको समन्वय र सशर्त अनुदानको सदुपयोग
८	प्रदेश राजस्व सम्बन्धी नीति तथा कानूनको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
९	प्रदेश सार्वजनिक खर्च सम्बन्धी नीतिको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा स्थानीय तह अनुदान
१०	सङ्घीय नीति अनुरूप सह-वित्तीयकरण
११	प्रदेश आर्थिक कार्यविधि सम्बन्धी नीति तथा कानूनको निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन
१२	प्रदेश विनियोजन ऐन तथा प्रदेशको बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, नियमन र आर्थिक अनुशासन
१३	प्रदेश सञ्चित कोषको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन र प्रदेश लेखा नियन्त्रण एवम् व्यवस्थापन
१४	प्रदेश पूरक अनुमान तथा पेशकी खर्च र प्रदेश आकस्मिक कोष सम्बन्धी
१५	प्रदेश सरकारी लगानी र लाभांशको लेखा व्यवस्थापन
१६	प्रदेशगत विनियोजन, राजस्व, धरौटी, कार्य सञ्चालन कोष र अन्य सरकारी कोष तथा सम्पत्तिको एकीकृत विवरण र लेखा परीक्षण
१७	घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, सवारी साधन कर, मनोरञ्जन कर, विज्ञापन कर, पर्यटन शुल्क, कृषि तथा आयमा कर, सेवा शुल्क, दस्तुर र दण्ड जरिवाना सङ्कलन, बाँडफाँट र उपयोग सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
१८	सङ्घीय कानून अनुसार प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त रोयलटी र शुल्क सङ्कलन, नियमन र हस्तान्तरण
१९	राजस्व चुहावट नियन्त्रण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन

सि.नं.	कार्य जिम्मेवारी
२०	सङ्घसँगको अन्तर सरकारी वित्तीय सम्पर्क, सम्बन्ध र सहकार्य
२१	तथ्याङ्क, सूचना प्रणाली तथा अभिलेख व्यवस्थापन सम्बन्धमा प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड एवम् योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा सङ्घ र स्थानीय तहसँग सहयोग, समन्वय र सहकार्य
२२	बीमा र बीमा व्यवसायको सञ्चालन, व्यवस्थापन, प्रवर्द्धन तथा विस्तार र नियमन
२३	प्रदेश स्तरका सार्वजनिक संस्थान, वित्तीय संस्था, समिति, प्रतिष्ठान तथा कम्पनी आदिको सञ्चालन, व्यवस्थापन, सुधार र नियमन
२४	आर्थिक विकासमा निजी, सहकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रसँगको समन्वय र सहकार्य

६. आ.व. २०७८/०७९ को बजेट वक्तव्यमा उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रमहरूको २०७८ चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति विवरण:

बुँदा नं.	बजेटको व्यहोरा	प्रगति	कै.
२२१	प्रदेश सरकारका निकायहरूबाट सालबसाली खरिद हुने वस्तु तथा सेवा प्राप्तिलाई प्रतिस्पर्धी, पारदर्शी, मितव्ययी र प्रदेश अनुकूल बनाउन सेवाप्रदायकले प्रस्ताव गर्ने दररेटलाई विद्युतीय पोर्टलमा प्रविष्टि गर्ने सूचना व्यवस्थापन प्रणाली विकास गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ।	सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालयको विद्युतीय पोर्टल प्रयोग गरी खरिद कार्यलाई पारदर्शी र प्रतिस्पर्धी बनाइएको।	
२२२	सार्वजनिक स्रोतको सदुपयोग, मितव्ययिता, प्रभावकारी खरिद व्यवस्थापन र वित्तीय अनुशासन कायम गरी समग्र वित्तीय सुशासनमा जोड दिइनेछ।	सार्वजनिक स्रोतको मितव्ययिता कायम गर्ने सम्बन्धी ६१ बुँद मार्गदर्शन जारी गरिएको।	
२२२	वित्तीय अनुशासनलाई प्रभावकारी बनाइ संस्थागत गर्न प्रदेश सरकारका निकायहरूको लेखापरीक्षण हुँदा कायम हुने आन्तरिक तथा अन्तिम बेरुजु रकमलाई विद्युतीय लगत राख्न आवश्यक सूचना व्यवस्थापन प्रणाली सञ्चालनमा ल्याइनेछ।	प्रदेश सरकारका निकायहरूको बेरुजु रकमलाई विद्युतीय लगत राखी कार्यालय प्रमुख र लेखाउत्तरदायी अधिकृतलाई जिम्मेवार बनाउँदै बेरुजु फछ्यौट गर्न तथा अभिलेख अद्यावधिक गर्न बेरुजु व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याइएको।	

बुँदा नं.	बजेटको व्यहोरा	प्रगति	कै.
२२५	राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगको सिफारिसमा स्थानीय तहलाई अन्तर सरकारी वित्त हस्तान्तरणको माध्यमबाट वित्तीय समानीकरण अनुदानतर्फ रु. ८० करोड हस्तान्तरण गरिनेछ। आयोगबाट तोकिएको मापदण्डको आधारमा राजस्व बाँडफाँट गरी स्थानीय तहमा उपलब्ध हुने व्यवस्था मिलाईएको।	आयोगको सिफारिस तथा कर्णाली प्रदेश विनियोजन ऐन, २०७८ को दफा ५ को उपदफा (२) अनुसार तेस्रो किस्ता बापतको रकम हस्तान्तरण गरिएको।	
२२६	स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमका लागि सशर्त अनुदानतर्फ रु. १ अर्ब २९ करोड ९९ लाख बजेट हस्तान्तरण हुने व्यवस्था मिलाइएको।	नियमानुसार हस्तान्तरण गरिएको।	
२२७	प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहको सिफारिसमा छनौट गरिएका तथा दुवै तहको सह-लगानीमा स्थानीय तहबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रममा सम्पूरक अनुदानतर्फ रु. १ अर्ब रकम हस्तान्तरण हुने व्यवस्था मिलाईएको।	नियमानुसार हस्तान्तरण गरिएको।	
२२८	सामाजिक र आर्थिक परिसूचकमा पछाडि परेका क्षेत्रको उत्थान गर्न स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी सरसफाई, खाद्य सुरक्षा र उद्यमशीलता विकास समेतका कार्यक्रममा लगानी गर्न विशेष अनुदान अन्तर्गत रु. ३० करोड स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुने व्यवस्था गरिएको। यसरी प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहमा कुल ३ अर्ब ३९ करोड ९९ लाख रकम हस्तान्तरण हुने व्यवस्था मिलाईएको।	नियमानुसार हस्तान्तरण गरिएको।	
२३०	प्रदेशको समृद्धिमा टेवा पुऱ्याउने एवम् उच्च प्रतिफल दिने फुकोट कर्णाली, जगदुल्ला जलविद्युत आयोजना, ताक्सुगाड जलविद्युत आयोजना र भेरी बर्वई डाइभर्सन आयोजनामा	लगानीको लागि प्रदेश मन्त्रिपरिषद्को स्वीकृति बमोजिम लगानी प्रतिवद्धता सुनिश्चित गरिएको।	

बुँदा नं.	बजेटको व्यहोरा	प्रगति	कै.
	प्रदेश सरकारको शेयर लगानीका लागि वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु. ५० करोड विनियोजन गरिएको ।		
२३२	प्रदेशको विकास र उन्नतिको लागि स्वदेशी तथा विदेशी निजी क्षेत्रलाई आकर्षण गर्न आवश्यक नीतिगत, कानूनी र संस्थागत व्यवस्था गरी लगानीमैत्री वातावरण तयार गरिनेछ । प्रदेश महत्वका उच्च प्रतिफल दिने ठूला आयोजना पहिचान गरी ती आयोजनामा स्वदेशी निजी तथा वैदेशिक लगानी आकर्षण गर्न उपयुक्त समयमा लगानी सम्मेलन आयोजना गरिनेछ ।	सार्वजनिक निजी साझेदारी नियमावली, २०७८ स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेको ।	
२३६	कर्णाली प्रदेशको समग्र विकासका लागि तयार गरिएको प्रथम पञ्चवर्षीय योजना बमोजिमका प्राथमिकतामा बजेट तथा कार्यक्रम केन्द्रित गरिनेछ ।	योजनाको प्राथमिकताको आधारमा बजेट र कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा रहेको छ ।	
२३७	पञ्चवर्षीय योजनाको प्राथमिकता बमोजिम विभिन्न क्षेत्रका आयोजना पहिचान गरी परियोजना बैंक तयार गरिनेछ । ती आयोजनामा निजी क्षेत्र, सहकारी र गैरसरकारी क्षेत्रले लगानी जुटाइ आयोजना निर्माण गर्न अग्रसर भएमा प्रदेश सरकारको तर्फबाट आवश्यक प्रोत्साहन तथा सहकार्य गरिनेछ ।	कर्णाली प्रदेश परियोजना बैंक तयार भएको, परियोजना बैंकमा समावेश भएका आयोजनाहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा कार्यान्वयन गर्ने तयारी रहेको,	
२३८	प्रदेशमा विकासको भौगोलिक सन्तुलन र मध्यमकालीन खर्च संरचनामा आधारित भई बजेट विनियोजन गरिनेछ । क्षेत्रगत प्राथमिकतामा आधारित सम्बन्धित मन्त्रालयले तयार गरेको आयोजनाहरूको सूचीका आधारमा सम्भाव्यता अध्ययन गरी आवश्यकता र प्राथमिकताका आधारमा मापदण्ड बनाई कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।	प्रदेशको भौगोलिक सन्तुलन कायम गर्ने बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा रहेको छ ।	

बुँदा नं.	बजेटको व्यहोरा	प्रगति	कै.
२४०	सार्वजनिक खर्चलाई व्यवस्थित र प्राथमिकतामा आधारित बनाउन वित्तीय उत्तरदायित्व सम्बन्धी ऐन तर्जुमा गरी बजेट विनियोजन, खर्च र प्रतिवेदनको स्वचालित प्रणाली विकास गरिनेछ ।	आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐनको मस्यौदा तयार भई प्रदेश मन्त्रिपरिषद्मा पेश भएको ।	
२४१	सङ्घीय कानूनसँग सामञ्जस्य कायम हुनेगरी सार्वजनिक खरिद प्रक्रियालाई सरल, समय सापेक्ष र परिणाममुखी बनाउन आवश्यक संयन्त्र र पद्धतिको विकास गरिनेछ ।	कर्णाली प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७८ स्वीकृत भएको ।	
२४३	बजेट कार्यान्वयनलाई छिटो, सहज र प्रभावकारी बनाउन प्रदेश मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (PLMBIS)मा प्रविष्ट भएको चौमासिक विभाजनका आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन र बजेट खर्च गर्न विनियोजन ऐनबाटै अछित्यारी प्राप्त हुने व्यवस्था मिलाइएको ।	प्रदेश मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (PLMBIS)मा प्रविष्ट भएको चौमासिक विभाजनका आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन र बजेट खर्च गर्न विनियोजन ऐनबाटै अछित्यारी प्राप्त हुने व्यवस्था कार्यान्वयनमा छ ।	
२५१	विभिन्न आयआर्जन तथा रोजगारमुखी कार्यक्रमका गतिविधि लगायत प्राकृतिक स्रोतबाट प्राप्त हुने आन्तरिक राजस्व सङ्कलनको दायरा वृद्धि गर्ने तथा सरलीकृत कर प्रणालीको विकास गरी आन्तरिक स्रोतको परिचालनमा जोड दिइनेछ । राजस्वका स्रोतहरूको पहिचान गरी राजस्व सङ्कलन प्रणालीलाई थप सुधार गर्दै नागरिकले तिरेको करको सदुपयोग सुनिश्चित गरिनेछ ।	प्रदेशको आन्तरिक राजस्वको सम्भाव्यताको अध्ययन गरी राजस्व अभिवृद्धि गर्न प्रतिवेदन प्राप्त भएको छ ।	
२५२	चालु आर्थिक वर्षभित्रै कोभिड-१९ को पहिलो र दोस्रो लहरबाट प्रभावित आर्थिक क्रियाकलापमा लाग्ने करका दर समायोजन छुट र सहुलियत प्रदान गर्न नेपाल सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।	रेडियो, एफ.एम. र टेलिभिजन नवीकरण शुल्कमा छुट दिइएको, यातायातमा लाग्ने विलम्ब शुल्कमा छुट दिइएको ।	

बुँदा नं.	बजेटको व्यहोरा	प्रगति	कै.
२५४	प्रदेशमा करका क्षेत्र पहिचान गरी प्रदेश कर कानूनको उपयुक्त व्यवस्था गर्ने र छरितो कर प्रशासनिक संरचनामार्फत् कर तथा गैरकर असुली तथा सङ्कलन कार्य प्रभावकारी र करमैत्री बनाइनेछ।	अध्ययन प्रतिवेदनमा औल्याइएका सुझावहरू कार्यान्वयनको चरणमा रहेको।	
२५५	कर प्रशासनको प्रभावकारिता सहितको कार्यान्वयनलाई अझ सुदृढ, चुस्त, छरितो र लागत प्रभावी बनाइनेछ। प्रदेशको आफ्नै संरचना स्थापना नभएसम्म सङ्घीय सरकार तथा स्थानीय तहका संरचनामार्फत् समन्वयात्मक रूपले कर असुली गरिनेछ।	प्रादेशिक संरचना स्थापना नहुन्जेलसम्म स्थानीय तहबाट असुल उपर हुने घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क सङ्घीय मालपोत कार्यालयबाट सङ्कलन गरी बाँडफाँट भइरहेको।	

७. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को चैत्र मसान्तसम्ममा सम्पादन भएका महत्त्वपूर्ण कार्यहरू:

- बजेट कार्यान्वयनको लागि ६१ बुँदे मार्गदर्शन सहितको खर्च गर्ने अछित्यारी तथा बजेट कार्यान्वयन कार्यतालिका विषयगत मन्त्रालयलाई पठाइएको।
- सशर्त अनुदान तर्फका आयोजना संशोधन तथा कार्यक्रम बाँडफाँट गरी स्थानीय तहमा हस्तान्तरण गरिएको र आयोजना कार्यान्वयन गर्न पूर्व स्वीकृति सहित बजेट कार्यान्वयन मार्गदर्शन पठाइएको।
- बजेट कार्यान्वयनका लागि माननीय मन्त्री र प्रदेश सचिवबीच, सचिव र महाशाखा प्रमुखहरूबीच, महाशाखा प्रमुख र शाखा प्रमुखहरूबीच कार्यसम्पादन करार गरिएको।
- सार्वजनिक निजी साझेदारी नियमावली, २०७८ स्वीकृति प्राप्त भएको।
- व्याज अनुदान कार्यक्रमका लागि सरोकारवालाहरूसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरी उक्त कार्यक्रमको लागि कार्यविधिको मस्यौदा तयार गरिएको।
- सङ्घबाट प्राप्त सशर्त अनुदानका कार्यक्रमहरू बाँडफाँट गरि PLMBIS मा प्रविष्ट गरी स्वीकृत गरिएको।
- मन्त्रालयको सङ्गठन संरचना व्यवस्थापन तथा सर्वेक्षण पुनरावलोकन सहितको प्रतिवेदन तयार पारि मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा पेश गरिएको।
- बहुवर्षीय आयोजना स्वीकृतिको लागि विषयगत मन्त्रालयहरूलाई सहमति प्रदान गरिएको।
- मन्त्रालयगत अर्धवार्षिक/चौमासिक प्रगति समीक्षा सम्पन्न गरिएको।

१०. आ.व. २०७७।७८ मा भुक्तानी बाँकी रकम व्यवस्थापन गरी भुक्तानी व्यवस्था मिलाउन कर्णाली प्रदेश मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृति प्राप्त भएको ।
११. स्थानीय तहहरूबाट आगामी आर्थिक वर्षमा वित्तीय हस्तान्तरण हुने सम्पूरक र विशेष अनुदानका कार्यक्रमका लागि सूचना प्रणाली मार्फत् प्रस्ताव आट्वान गरी ६२ स्थानीय तहबाट प्रस्तावहरू प्राप्त गरिएको र उक्त प्रस्तावहरू छनौट गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा रहेको ।
१२. कर्णाली प्रदेश बेरुजु व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याइएको ।
१३. कर्णाली प्रदेश सरकारको कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन सूचक अनुसारको विवरण राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगमा पेश गरिएको ।
१४. सङ्घीय सशर्त अनुदानबाट हस्तान्तरण हुने बजेट तथा कार्यक्रमको बारेमा सङ्घीय अर्थ मन्त्रालयमा प्रदेश विषयगत मन्त्रालयका प्रतिनिधि सहित छलफलमा सहभागी भएको ।
१५. मन्त्रालयगत विकास समस्या समाधान समितिको नियमित वैठक बसी प्रदेश विकास समस्या समाधान समितिमा लैजानुपर्ने विषयहरू प्रस्ताव गरिएको ।
१६. मिति २०७८/०५/१८, मा कर्णाली प्रदेश भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालयलाई Agri-business for Small holder Agriculture in Rural Karnali (ABSAR) परियोजनाको स्वीकृति प्रक्रिया अगाडि बढाउन सहमति प्रदान ।
१७. "कर्णाली प्रदेश खेलकुद विकास ऐन, २०७६ लाई संशोधन गर्न बनेको अध्यादेश" लाई मन्त्रिपरिषद्मा पेश गर्ने प्रयोजनार्थ सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई सहमति प्रदान ।
१८. कर्णाली प्रदेश अनुगमन प्रणालीमा मन्त्रालयको प्रगति विवरण नियमित रूपमा अद्यावधिक गरिएको ।
१९. सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन तालिम युनिसेफसँगको सम्पन्न गरिएको ।
२०. कर्णाली प्रदेश वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७८ स्वीकृति प्राप्त भएको ।
२१. कर्णाली प्रदेश सम्पूरक र विशेष अनुदान सम्बन्धी(चौथो संशोधन) कार्यविधि, २०७८ स्वीकृति प्राप्त भएको ।
२२. प्रदेश प्रमुखबाट मिति २०७८/०३/३१ गते जारी भएको कर्णाली प्रदेश विनियोजन अध्यादेश, २०७८ र कर्णाली प्रदेश आर्थिक अध्यादेश, २०७८ लाई प्रतिस्थापन गर्ने "कर्णाली प्रदेश विनियोजन विधेयक, २०७८" र "कर्णाली प्रदेश आर्थिक विधेयक, २०७८" कर्णाली प्रदेश सभाबाट स्वीकृति भई कार्यान्वयनमा रहेको ।
२३. सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई "लैडिगक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति, २०७८" को सुझाव सहितको सहमति प्रदान ।

२४. आगामी आ.व. २०७९/०८० को आय र व्ययको प्रक्षेपण गरी सङ्घीय अर्थ मन्त्रालय समक्ष पेश गरिएको।
२५. स्थानीय तहमा आगामी आर्थिक वर्षको लागि हुने वित्तीय हस्तान्तरण मध्ये वित्तीय समानीकरण अनुदानको अनुमानित विवरण जम्मा रु. ८० करोडको सीमा पठाइएको। साथै बाँडफाँट हुने राजस्व रकम मध्ये सवारी साधन करको अनुमानित विवरण जम्मा रु. ५ करोड ९९ लाख ३६ हजार समेत स्थानीय तहमा उपलब्ध गराइएको।
२६. आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को प्रदेश मन्त्रालयगत बजेट सीमा पठाइएको।
२७. सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६३ बमोजिम मन्त्रालयका कामकाजलाई पारदर्शी तुल्याउन नियमित रूपमा स्वतः प्रकाशन गरिएको।
२८. आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को वार्षिक कार्यक्रम तथा मध्यमकालीन खर्च संरचना (२०७९/०८०-२०८१/०८२) तर्जुमा मार्गदर्शन र ढाँचा कार्यालय, विषयगत मन्त्रालय, आयोग र सचिवालयलाई पठाइएको।
२९. मन्त्रालयगत प्रगति विवरण, आर्थिक सर्वेक्षणमा समावेश गर्नुपर्ने विषयहरूको ढाँचा तयार पारी विषयगत मन्त्रालयहरूसँग विवरण माग गरिएको।
३०. मन्त्रालयको व्यवसाइट अधावधिक गरिएको।

८. आ.व. २०७८/०७९ को चैत्र मसान्तसम्मको राजस्व सङ्कलनको विवरण:

सि. नं.	खर्च शीर्षक	राजस्व शीर्षक	रकम
१	११३१५	बाँडफाँटबाट प्राप्त हुने घरजग्गा रजिस्ट्रेशन दस्तुर	५, ७०, ८०, ९६०.०४
२	११४११	बाँडफाँट भई प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर	३, ८५, ४६, ३७, ९६५.८२
३	११४२१	बाँडफाँट भई प्राप्त हुने अन्त शुल्क	१, १५, ०९, ५४, २१७.११
४	११६११	व्यवसायीले भुक्तानी गर्ने	१३, ७९, ६००.००
५	१३३११	समानीकरण अनुदान	२, ५३, ५५, २५, ०००.००
६	१३३१३	सशर्त अनुदान पुँजीगत	५९, ०६, ५१, ३५०.००
७	१४१५१	सरकारी सम्पत्ति बहालबाट प्राप्त आय	५३, १६९.००
८	१४१५३	बाँडफाँट भई प्राप्त वन रोयल्टी	८७, ५७, ४७०.०७
९	१४१५४	बाँडफाँट भई प्राप्त खानी तथा खनिज सम्बन्धी रोयल्टी	२, २३, ८८४.९५
१०	१४१५६	बाँडफाँट भई प्राप्त हुने विद्युत सम्बन्धी रोयल्टी	७, ८१, ०९६.७५

सि. नं.	खर्च शीर्षक	राजस्व शीर्षक	रकम
११	१४१५७	बाँडफाँट भई प्राप्त हुने दहत्तर बहत्तरको विक्रीबाट प्राप्त हुने आय	१, १२, ०८, ९६६.००
१२	१४१५८	बाँडफाँट भई प्राप्त पर्वतारोहण वापतको रोयलटी	१, ४१, ५५३.३७
१३	१४१५९	अन्य स्रोतबाट प्राप्त बाँडफाँट नहुने रोयलटी	४, ०२, ५२३.५६
१४	१४२११	कृषि उत्पादनको विक्रीबाट प्राप्त रकम	७, ६०, ३६९.००
१५	१४२१२	सरकारी सम्पत्तिको विक्रीबाट प्राप्त रकम	२, २८, २३३.००
१६	१४२१३	अन्य विक्रीबाट प्राप्त रकम	४, ००, ५१०.००
१७	१४२२३	शिक्षा क्षेत्रको आम्दानी	५, १३, ७२५.००
१८	१४२२४	परीक्षा शुल्क	४, ७१, ७५, ३०९.००
१९	१४२२५	यातायात क्षेत्रको आम्दानी	७९, ५४, ८०७.००
	१४२२९	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	१, ६५, ९२, ६७४.००
२१	१४२५३	व्यवसाय रजिस्ट्रेशन दस्तुर	१, ५३, ४१, ०००.३१
२२	१४२५४	रेडियो/एफ.एम.सञ्चालन दस्तुर	९, ००, ०००.००
२३	१४२५६	सवारी चालक अनुमति पत्र, सवारी दर्ता किताब सम्बन्धी दस्तुर	४, १२, १९, ५४२.००
२४	१४२६४	वन क्षेत्रको अन्य आय	१, ०२, ७५, ४५६.८२
२५	१४३११	न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	१, १९, ०७५.००
२६	१४३१२	प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	१, ४५, ३८, ५४३.००
२७	१४३१३	धरौटी सदरस्थाहा	५, ५५, ३३०.७६
२८	१४५२९	अन्य राजस्व	१, ०५, ६४०.८०
२९	१५१११	बेरुजु	४, ७९, ५२, १९१.८३
३०	१५११२	निकासा फिर्ता	२, १४, १८, ०९३.९०
३१	१५११३	अनुदान फिर्ता	३, ७५, ३०, ३१०.०८
३२	३३३१७	मू.अ. कर बेदर्तावालाबाट गर्ने सङ्कलन	२०, ४००.००
३३	३३३४१	सवारी साधन कर	१३, ०१, ३९, १८५.००
३४	३३३६१	वन क्षेत्रको रोयलटी	३, २५, ७२, ५३८.००
कुल जम्मा			८६३८१०९८०२.३७

स्रोत: प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय, कर्णाली प्रदेश, सुर्खेत।

९. आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा विनियोजित बजेट तथा खर्चको यथार्थ अवस्था:

(रु. हजारमा)

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३०५०००११३	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	५६३६३.००	३९४१४.००	६९.९२
३०५०००११४	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	७०९०.००	६२२०.००	८७.७२
जम्मा		६३४५३.००	४५६३४.००	७१.९२
३०५०१०११३	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	२२५०४.००	१३२८६.००	५९.०४
३०५०१०११४	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	३२१४५.००	१८१९७.००	५६.६०
जम्मा		५४६४९	३१४८३	५७.६०
३०५०१०१२३	प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयहरु	३९९६९.००	३०३६४.००	७७.५२
३०५०१०१२४	प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयहरु	१९५५०.००	१८७६८.००	९६.००
जम्मा		५८७१९	४९९३२	८३.६७
३०५०३०११३	जिल्ला समन्वय समितिहरु	६०००.००	२८२७.००	४७.११
३०५०३०११४	जिल्ला समन्वय समितिहरु	१५००.००	१५००.००	१००.००
जम्मा		७५००	४३२७	५७.६९

१०. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा विनियोजित बजेट तथा खर्चको चैत्रसम्मको विवरणः

(रु. हजारमा)

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३०५०००११३	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	६२९७७.००	२९२८३.००	४६.४९
३०५०००११४	आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	१३९००.००	४३१०.००	३१.०१
जम्मा		७६८७७.००	३३५९३.००	४३.६९
३०५०१०११३	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	२०६६७.००	१०३५९.००	५०.१२
३०५०१०११४	प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय	६४५१०.००	१४२९२.००	२२.१५
जम्मा		८५१७७.००	१४६५१	१७.२०
३०५०१०१२३	प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयहरु	५९४२७.००	२९९७५.००	५०.४४
३०५०१०१२४	प्रदेश लेखा इकाई कार्यालयहरु	१४१२५.००	९५३०.००	६७.४६
जम्मा		७३५५२.००	३९५०५	५३.७१
३०५०३०११३	जिल्ला समन्वय समितिहरु	१००००.००	२८३६.००	२८.३६
जम्मा		१००००.००	२८३६.००	२८.३६

११. मन्त्रालयबाट प्रस्ताव भई स्वीकृत भएका ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्डः

क्र.सं.	ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड
१	कर्णाली प्रदेश विनियोजन ऐन, २०७८
२	कर्णाली प्रदेश आर्थिक ऐन, २०७८
३	कर्णाली प्रदेश सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०७८
४	कर्णाली प्रदेश सार्वजनिक निजी साझेदारी नियमावली, २०७८
५	कर्णाली प्रदेश समपूरक अनुदान सम्बन्धी (चौथो संशोधन) कार्यविधि, २०७५
६	कर्णाली प्रदेश विशेष अनुदान सम्बन्धी (चौथो संशोधन) कार्यविधि, २०७५
७	जिल्ला समन्वय समिति अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
८	कर्णाली प्रदेश वित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन कार्यविधि, २०७८
९	कर्णाली प्रदेश खर्च मापदण्ड, २०७८
१०	बहुवर्षीय ठेक्का बन्दोबस्त सम्बन्धी निर्देशिका, २०७७

१२. विद्यमान जनशक्तिको अवस्था:

- स्वीकृत दरबन्दी: ३८
- पदपूर्ति दरबन्दी: ३०
- रित्क दरबन्दी: ८

आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७४ माघ १० गतेको निर्णयानुसार कर्णली प्रदेश सरकार, आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालयको स्थापना भएको हो। शान्ति सुरक्षा, विपद् व्यवस्थापन, सञ्चारका क्षेत्रमा नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन नियमन, सूचना सङ्कलन, मूल्यांकन र सहजीकरण गर्ने क्षेत्राधिकारभित्र रही क्रियाशिल रहेको छ।

२. दीर्घकालीन सोच :

शान्ति सुरक्षा, अमन-चयन, विपद् व्यवस्थापन, सञ्चार क्षेत्रको नियमन विकास गर्ने।

३. द्व्येयः

दिगो र भरपर्दो शान्ति सुरक्षा व्यवस्था, विपद् व्यवस्थापन, सञ्चार क्षेत्रको नियमन, नयाँ स्थानीय प्रशासनको सञ्चालन, व्यवस्थापन र समन्वय गर्ने मन्त्रालयको लक्ष्य रहेको छ।

४. रणनीतिक उद्देश्यहरू :

- नागरिकको जीउ ज्यान, सम्पत्ति, स्वतन्त्रता र आधारभूत मानव अधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने,
- विपद् व्यवस्थापन तथा प्रदेशस्तरीय सञ्चार क्षेत्रको नियमन गर्ने,

५. कार्य क्षेत्र :

कर्णली प्रदेश सरकार (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी देहाय बमोजिम रहेका छन् :

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
१.	प्रदेश शान्ति सुरक्षा र सु-व्यवस्था सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, नियमन, सूचना सङ्कलन, मूल्यांकन र प्रतिवेदन तथा सङ्घसँगको समन्वय र सहकार्य,

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
२.	अतिविशिष्ट व्यक्ति, महत्त्वपूर्ण भौतिक संरचना, संवेदनशील सार्वजनिक स्थल तथा समारोहको सुरक्षा ।
३.	सङ्घीय र प्रदेश सुरक्षा निकायसँगको सम्पर्क, सम्बन्ध, सूचना आदान-प्रदान र समन्वय,
४	सङ्घीय कानून बमोजिम प्रदेश प्रहरी सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन,
५.	प्रदेशभित्रको अपराध अनुसन्धान, सूचना सङ्कलन, रोकथाम, नियन्त्रण तथा समन्वय,
६.	कानून, न्याय तथा प्रदेश सभा मामिला सम्बन्धी,
७.	प्रदेश सभामा पेश हुने विधेयक तर्जुमा र प्रमाणीकरण सम्बन्धी,
८.	अन्तर्राष्ट्रिय सीमा क्षेत्रमा हुने अपराध र गतिविधिको सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र उपयोग तथा अन्तर्राष्ट्रिय सीमा सुरक्षामा सहयोग,
९.	आधारभूत मानव अधिकारको संरक्षण, नागरिक स्वतन्त्रताको रक्षा तथा प्रवर्द्धनमा सहयोग,
१०.	प्रादेशिक कारागार तथा हिरासतको व्यवस्थापन र सुरक्षा, थुनुवा तथा कैदीहरूको मानव अधिकारको संरक्षण र एक प्रदेशबाट अर्को प्रदेशमा अभियुक्त, थुनुवा वा कैदीको स्थानान्तरण सम्बन्धी,
११.	सामुदायिक प्रहरी ।
१२.	प्रदेश भित्रको सडक सुरक्षा र ट्राफिक व्यवस्थापन ।
१३.	प्रदेश भित्र न्यायिक र अर्ध न्यायिक निकायले गरेका फैसला कार्यान्वयन ।
१४.	प्रदेश भित्रका गैरसरकारी सङ्घ, संस्थाहरूको अभिलेख र समन्वय ।
१५.	गुनासो र विवाद व्यवस्थापन ।
१६.	सङ्घीय मापदण्ड बमोजिम हातहतियार, खरखजाना तथा विष्फोटक पदार्थको नियमन ।
१७.	फौजदारी कार्यविधि कानूनको कार्यान्वयन ।
१८.	अपराध तथा यातना पीडितको पुनर्स्थापना र क्षतिपूर्ति ।
१९.	निवारक नजरबन्द र स्थान हद सम्बन्धी ।
२०.	अन्तरप्रदेश सम्बन्ध ।
२१.	सरकारी प्रयोजनका लागि जग्गा अधिग्रहण तथा सम्पत्ति प्राप्ति सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा जग्गा विवाद समाधान ।

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
२२.	स्थानीय प्रशासनको सञ्चालन, व्यवस्थापन र समन्वय।
२३.	पारिवारिक मामिला (विवाह, सम्पत्ति हस्तान्तरण, सम्बन्ध विच्छेद, टुहुरा, धर्मपुत्र, धर्मपुत्री उत्तराधिकार र संयुक्त परिवार) सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
२४.	विपद् व्यवस्थापन, जोखिम न्यूनीकरण र विपद् प्रतिकार्य, प्रादेशिक विपद् कोष स्थापना र सञ्चालन, स्थानीय विपद् कोषमा सहयोग, तथ्याङ्क व्यवस्थापन र अध्ययन तथा अनुसन्धान, विपद् जोखिम क्षेत्र नक्साङ्कन र बस्ती स्थानान्तरण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
२५.	उपाधि, सम्मान तथा विभूषणको सिफारिस।
२६.	प्रदेशस्तरमा सार्वजनिक विदा, उत्सव, उर्दी आदिको व्यवस्थापन।
२७.	प्रदेशस्तरमा दिगो शान्ति व्यवस्थापन तथा द्वन्द्वबाट पीडित तथा विस्थापित व्यक्तिको पुनःस्थापना सम्बन्धी,
२८.	सत्य निरुपण तथा मेलमिलाप र वेपत्ता पारिएका व्यक्ति सम्बन्धी।
२९.	प्रदेशस्तरको विद्युतीय सञ्चार माध्यम सञ्चालन सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा अनुमति, इजाजत र नवीकरण।
३०.	प्रदेशस्तरमा तारयुक्त र ताररहित ब्रोडब्याण्ड पूर्वाधारको विकास, व्यवस्थापन र नियमन।
३१.	प्रदेशस्तरमा सूचना प्रविधिको प्रवर्द्धन, सूचना प्रविधि पार्कको निर्माण, सञ्चालन र नियमन।
३२.	प्रदेश भित्र टेलिसेन्टर सञ्चालन, व्यवस्थापन र नियमन।
३३.	प्रदेशस्तरका इन्टरनेट सेवा र अनलाईन तथा अन्य प्रविधिमा आधारित सञ्चार माध्यमको दर्ता, अभिलेख, अनुमति, नवीकरण, अनुगमन र नियमन।
३४.	साइबर सुरक्षा अनुगमन।
३५.	छापा सञ्चार माध्यमको दर्ता, अनुमति, आचार संहिता निर्धारण र अनुगमन, अभिलेखाङ्कन, वर्गीकरण, सञ्चालन र नियमन।
३६.	प्रेस सूचना प्रवाह, सूचना सामग्रीको उत्पादन, प्रकाशन र वितरण।
३७.	श्रमजीवी सञ्चारकर्मीहरुको न्यूनतम पारिश्रमिक अनुगमन।
३८.	प्रदेशस्तरीय प्रेस रजिस्ट्रार सम्बन्धी।

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
३९.	केबुल वितरणको इजाजत, नवीकरण र नियमन।
४०.	सूचनाको हक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन।
४१.	चलचित्र निर्माण, हल सञ्चालन तथा प्रदर्शन अनुमति र नियमन।
४२.	सूर्ती, मदिरा र लागु पदार्थजन्य वस्तुको मापदण्ड नियन्त्रण तथा नियमन।
४३.	अन्य कुनै पनि मन्त्रालयलाई गर्ने भनी स्पष्ट रूपमा नतोकिएको कार्य।

६. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट वक्तव्यमा उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रमहरूको २०७८ चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति विवरण :

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति
१५९	मानव अधिकारको सर्वमान्य सिद्धान्त र मौलिक हकको संरक्षणका लागि आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा गरिनेछ।	आमसञ्चार तथा प्रतिष्ठान स्थापना, शान्ति अध्ययन र प्रदेश प्रहरी सेवा सम्बन्धी विधेयक तर्जुमा भई प्रदेश सभामा दर्ता भएको।
१६०	प्रदेशको एकल अधिकार र साझा अधिकारको विषयमा आवश्यक कानून तर्जुमा गरिनेछ।	आवश्यकता र औचित्यका आधारमा कानून निर्माण भइरहेको।
१६१	प्रादेशिक सुरक्षा व्यवस्थाका लागि प्रदेश प्रहरी सम्बन्धी कानून तर्जुमा गरिनेछ। प्रदेश प्रहरीलाई थप दक्ष, जनमैत्री र व्यावसायिक बनाउन प्रहरी तालिम केन्द्र लगायत आवश्यक संरचना र पूर्वाधार विकास गरिनेछ।	प्रदेश प्रहरी सेवा सम्बन्धी विधेयक तर्जुमा भई प्रदेश सभामा दर्ता भएको छ।
१६२	नागरिकको न्यायमा सहज पहुँच कायम गराई कानूनी राज्यको प्रत्याभूति दिन कानूनी सहायता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।	कोभिड-१९ को महामारीको कारण उक्त कार्यक्रम सञ्चालन हुन नसकेको।
१६३	कारागारलाई सुधार गृहको रूपमा विकास गर्दै कैदी बन्दीलाई सङ्घीय सरकारसँगको समन्वय र सहकार्यमा खुला उत्पादन कारागारको माध्यमबाट उत्पादनमूलक क्रियाकलापमा सहभागी बनाइनेछ।	जिल्लास्थित कारागार कार्यालयहरू सुधारको लागि नेपाल सरकारसँग समन्वय भइरहेको।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति
१६४	अधिकार प्राप्तिको आन्दोलनमा जीवन उत्सर्ग गर्ने सहिदको सम्झना र सम्मानका लागि यस सम्बन्धी प्रमाण, वस्तु तथा दस्तावेजको सङ्ग्रह सहितको शान्ति पार्क निर्माणको कार्य अघि बढाइनेछ।	जुम्ला जिल्लाको गुठीचौर गाउँपालिकामा जग्गा प्राप्तिको कार्य प्रक्रियामा रहेको।
१६५	नागरिकको सु-सूचित हुने संवैधानिक हकको संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि आमसञ्चार जगतलाई थप व्यावसायिक र मर्यादित बनाउका लागि पत्रकार स्वास्थ्य बीमा र छात्रवृत्ति कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको।	२३९ जना पत्रकाहरूको स्वास्थ्य बीमा र छात्रवृत्ति कार्यक्रम नियमित कार्यक्रमको रूपमा कार्यान्वयन भएको।
१६६	जनतासँग प्रदेश सरकार कार्यक्रम तथा लोक कल्याणकारी सूचना र विज्ञापन रेडियो तथा अन्य सञ्चार माध्यममार्फत् प्रदेशभरी प्रसारण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ।	प्रदेश स्थित ४१ वटा एफ.एम. रेडियो र छापा माध्यमहरूलाई लोक कल्याणकारी सूचना र विज्ञापन प्रसारणको लागि निर्णय भई भुक्तानीको क्रममा रहेको।
१६७	सूचना प्रविधिको क्षेत्रमा देखिएका नवीन आयामलाई सम्बोधन गर्ने गरी डिजिटल कर्णली गुरुयोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ। सरकारी कार्य सञ्चालनलाई क्रमशः प्रविधिमैत्री बनाइनेछ।	कोमिड-१९ को महामारीको कारण उक्त कार्यक्रम सञ्चालन हुन नसकेको।
१६८	सभ्य कर्णली समाज निर्माणका लागि कु-संस्कार र लागु औषध दुर्व्यसनीजस्ता विसङ्गतिलाई निवारण गर्न सामाजिक अभियान सञ्चालन गरिनेछ। कुलतमा लागेका व्यक्तिको सुधार र पुनर्स्थापना विविध कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।	कोमिड-१९ को महामारीको कारण उक्त कार्यक्रम सञ्चालन हुन नसकेको।
१६९	नेपाल सरकार र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ। विपद् पूर्व सूचना प्रणालीको विकास गरिनेछ। यसको पूर्व तयारी, प्रतिकार्य, राहत र पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।	विपद् पूर्व तयारी, प्रतिकार्य, राहत र पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको।
१७०	विपद् जोखिम व्यवस्थापन कार्ययोजना तयार गरी स्थानीयस्तरमा कार्यान्वयन गरिनेछ। स्ववृद्धि प्रणालीमा आधारित विपद् कोष स्थापना र	जोखिम न्यूनीकरणका लागि सामूहिक दुर्घटना बीमा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा रहेको।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको व्यहोरा	चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति
	सञ्चालनमा स्थानीय तहलाई सहयोग गरिनेछ। विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि सामूहिक दुर्घटना बीमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।	स्ववृद्धि कोषमार्फत् स्थानीय तहहरू माग सङ्कलन भएको।
१७२	बाढी, पहिरो, आगलागी लगायतका प्रकोपबाट पीडित परिवारलाई उचित राहत उपलब्ध गराइनेछ। विपद् उद्धारमा स्वयम्सेवी रूपमा सहभागी हुन नागरिकलाई उत्प्रेरित गराउनुका साथै प्रशिक्षण र आवश्यक सामग्री उपलब्ध गराइनेछ।	उक्त कार्यक्रमहरू नियमित रूपमा सञ्चालन भइरहेका छन्।
१७३	सुर्खेत लगायतका जिल्लाका वि.सं. २०७१ सालको बाढी पीडितको आवास निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न रु. ५ करोड विनियोजन।	स्थानीय तहमार्फत् बाढीपीडितलाई रकम उपलब्ध गराइएको।
१७४	कर्णाली आकस्मिक कोषमा रु. २ करोड जम्मा गर्ने व्यवस्था मिलाईएको। राहत सहयोग सम्बन्धी कार्यलाई एकद्वारबाट सञ्चालन गर्न नागरिक राहत कोष स्थापना र सञ्चालनका लागि रु. १ करोड विनियोजन गरिएको।	राहत कोष स्थापना र सञ्चालनका लागि रु. १ करोड विपद् कोषमा रकमान्तरको लागि पत्राचार भएको।

७. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को चैत्र मसान्तसम्ममा सम्पादन भएका महत्त्वपूर्ण कार्यहरू:

- प्रदेश गोदाम घरको बोलपत्र आह्वान भई निर्माण कार्य सुरुवात भएको छ।
- प्रदेश सुरक्षा रणनीति र मापदण्ड तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा रहेको छ।
- सामूहिक दुर्घटना बीमा कार्यक्रम अन्तर्गत ३७ जना भन्दा बढी व्यक्तिलाई बीमा भुक्तानी भएको छ भने २६ जनाको भुक्तानी क्रममा रहेको छ।
- बाढी पीडित पुनर्स्थापना कार्यक्रम अन्तर्गत ५९१ जनाले ३ लाख र १२३ जनालाई १ लाख ५० हजारको दरले राहत प्रदान गरिएको।

८. आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा विनियोजित बजेट तथा खर्चको यथार्थ विवरण

(रु. हजारमा)

व.उ.शि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालय/निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३१४०००११३	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	२४९५०३.००	१४२२२३.००	५७.००
३१४०००११४	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	३७३९४८.००	१५५१२२.००	४१.४८
कुल जम्मा		६२३४५१	२९७३४५	४७.६९

९. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा विनियोजित बजेट तथा चैन्न मसान्तसम्मको खर्चको प्रगतिको अवस्था:

(रु. हजारमा)

ब.उ.शि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालय/निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३१४०००११३	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	४३९३४०.००	८६०९४.००	१९.६०
३१४०००११४	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	२४५५०.००	११८८६६.००	४८.४१
कुल जम्मा		६८४८९०	२०४९६०	२९.९३

१०. लक्ष्य तथा प्रगति:

क्र.सं.	विवरण	इकाइ	लक्ष्य	प्रगति	हालसम्मको अवस्था
१	विपद् पीडित पुनर्स्थापना कार्यक्रम	वटा	१	१	५९१ जनाले ३ लाख र १२३ जनालाई १ एक लाख ५० हजारको दरले राहत प्रदान गरिएको।
२	विपद् जोखिम विरुद्ध सामूहिक दुर्घटना बीमा	वटा	१	१	३७ जना भन्दा बढी व्यक्तिलाई बीमा भुक्तानी भएको छ भने २६ जनाको भुक्तानी क्रममा
३	विपद् गोदाम घर	वटा	१	१	निर्माण भइरहेको।
४	द्वन्द्व पीडित घाइते उपचार कार्यक्रम	वटा	१	१	तीनवटा अस्पतालसँग सम्झौता भई कार्यान्वयन भएको।
५	जनतासँग प्रदेश सरकार कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण	पटक	१०		प्रदेशस्थित एफ.एम.रेडियो र पत्रिकालाई लोककल्याण सूचना दिने निर्णय भएको।

११. मन्त्रालयबाट प्रस्ताव भई स्वीकृत भएका ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड:

क्र.सं.	ऐनहरू
१	शान्ति तथा पुनर्स्थापना केन्द्र सञ्चालन ऐन, २०७७
२	कर्णाली प्रदेश प्रहरी ऐन, २०७७
३	कर्णाली सूचना प्रविधि तथा आमसञ्चार प्रतिष्ठान ऐन, २०७७
४	कर्णाली प्रदेश स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७६
५	कर्णाली प्रदेश प्रसारण ऐन, २०७५
६	कर्णाली प्रदेश सुशासन ऐन, २०७६

क्र.सं.	नियमावली
१	कर्णाली प्रदेश विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६
२	आम सञ्चार नियमावली, २०७६
क्र.सं.	कार्यविधि
१	कर्णाली प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन तथा खर्च कार्यविधि, २०७६
२	विपद् जोखिम बीमा सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७
३	द्वन्द्व पीडित घाइते अपाइग्र उपचार राहत खर्च कार्यविधि, २०७७
४	कर्णाली प्रदेश विपद् पीडित आवास निर्माण सहयोग कार्यविधि, २०७७
क्र.सं.	गठन आदेश/निर्देशिका
१	बाढी पहिरो समस्या समाधान गठन आदेश

१२. विधमान जनशक्तिको अवस्था

- स्वीकृत दरबन्दी : ३८
- पदपूर्ति दरबन्दी : २५ (१५ स्थायी र १० करार)
- रिक्त दरबन्दी : १३

सामाजिक विकास मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७४ माघ १० गतेको निर्णयानुसार सामाजिक विकास मन्त्रालयको स्थापना भएको हो। यस मन्त्रालय अन्तर्गत स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय, शिक्षा विकास निर्देशनालय, मानव संशाधन विकास केन्द्र, प्रदेश अस्पताल, १० वटा जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालयहरू, ९ वटा सामाजिक विकास कार्यालयहरू, प्रदेश संग्रहालय, मेहेलकुना अस्पताल, प्रदेश आयुर्वेद औषधालय गरी २७ वटा खर्च केन्द्रहरू रहेका छन्।

२. दीर्घकालीन सोचः

- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच पुऱ्याई स्वस्थ र सक्षम नागरिक तयार गर्ने,
- शिक्षामा सबैको पहुँच र गुणस्तर अभिवृद्धि गरी मानव पूँजीको विकासबाट आर्थिक र सामाजिक रूपान्तरण गर्ने,
- विकासमा युवा सहभागिता बढाउने र दक्ष सीपयुक्त र उत्पादनमूलक मानव संसाधनको विकासबाट स्वरोजगारको अवस्था सिर्जना गर्ने।

३. छ्येयः

- स्वास्थ्य सेवामा गुणस्तरीय सहित सबैको पहुँच पुऱ्याउने
- शिक्षाको विकास र प्रवर्द्धन मार्फत् मानव पूँजीको विकास
- विकासका कार्यक्रमहरूमा युवा सहभागिता, दक्ष सीपयुक्त र उत्पादनमूलक मानव संसाधनको विकास

४. रणनीतिक उद्देश्यहरूः

- गुणस्तरीय सेवामा सबैको पहुँच स्थापित हुनेगरी प्रभावकारी रूपमा सेवा उपलब्ध गराउने, गुणस्तरीय औषधी तथा सामग्री उत्पादनमा जोड दिने, शिशु बाल मृत्युदर घटाउने र औषत आयु बढाउने।
- सबै तहको शिक्षामा गुणस्तर ल्याउने, अनिवार्य आधारभूत शिक्षा तथा निःशुल्क आधारभूत र माध्यमिक शिक्षालाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरी शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित हुनेगरी रोजगारी र उद्यमशीलता विकास, प्राविधिक र व्यवसायिक शिक्षाको विस्तार गर्ने।

- खेल पूर्वाधारको विकास तथा विस्तार गर्ने, सामाजिक विकासमा युवा सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने, युवालाई प्राविधिक शिक्षा तथा सीपमूलक तालिम मार्फत् दक्ष, उद्यमशील र आत्मनिर्भर गराउने।
- लैडिंगक मूलप्रवाहीकरण गर्दै शासन प्रणालीको प्रत्येक तह र विकास प्रक्रियाका सबै चरणमा सबैको अर्थपूर्ण सहभागिता बढाउने, लैडिंगक हिसा भेदभाव र बहिष्करण अन्त्यको लागि न्यायमा पहुँच र संरक्षणात्मक उपायहरू अवलम्बन गर्ने, बालबालिका र किशोर किशोरीको शारीरिक, मानसिक र बौद्धिक विकासमा जोड दिने।
- सीप तथा व्यावसायिक तालिमका अवसरहरूको विकास एवम् विस्तार गर्दै राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने श्रम शक्तिको उत्पादन गर्दै श्रमिकहरूको हक अधिकारको संरक्षण तथा असल श्रम सम्बन्ध स्थापना गर्ने।
- विशेष जोखिममा रहेका ज्येष्ठ नागरिकलाई लक्षित गरी पुनर्स्थापना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने र सबैबाट ज्येष्ठ नागरिकलाई संरक्षण गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गर्ने।

५. कार्य क्षेत्र :

कर्णाली प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी देहाय बमोजिम रहेका छन् :

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
१.	प्रदेशस्तरको विश्वविद्यालय तथा उच्च शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२.	शैक्षिक परामर्श सेवाको मापदण्ड निर्धारण, अनुमति तथा नियमन
३.	प्रदेश स्तरमा पुस्तकालय, संग्रहालय, अभिलेखालय सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
४.	प्रादेशिक शिक्षा, प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम र छात्रवृत्ति सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन तथा पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्यसामग्री निर्माण, उत्पादन र वितरण
५.	प्रदेश स्तरको मानव संसाधनको आवश्यकता प्रक्षेपण तथा शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन
६.	प्रदेश स्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता, क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमन
७.	माध्यमिक तहको परीक्षा व्यवस्थापन

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
८.	प्रदेश स्तरमा प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन
९.	स्वास्थ्य सेवा तथा पोषण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
१०.	प्रदेश स्तरमा आवश्यक पर्ने प्रवृद्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक तथा पुनर्स्थापनात्मक स्वास्थ्य सेवाको व्यवस्थापन
११.	स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी प्रदेश स्तरीय प्राज्ञिक, व्यावसायिक र पेशागत सङ्घसंस्थाको दर्ता, सञ्चालन अनुमति र नियमन
१२.	प्रदेश स्तरीय स्वास्थ्य सेवाको गुणस्तर निर्धारण, अनुगमन र नियमन
१३.	राष्ट्रिय मापदण्ड बमोजिम औषधी जन्य तथा स्वास्थ्य प्रविधि सम्बन्धी सामग्रीको उत्पादन तथा सञ्चय, अधिकतम खुद्रा मूल्य निर्धारण, अन्तिम बिसर्जन, गुणस्तर तथा मापदण्ड निर्धारण र त्यस्ता सामग्री उत्पादन गर्ने उद्योगको दर्ता, सञ्चालन, अनुमति र नियमन
१४.	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप अस्पताल, नर्सिङ्होम, निदान केन्द्र, उपचार केन्द्र र अन्य स्वास्थ्य संस्था तथा प्रयोगशाला को दर्ता, सञ्चालन, अनुमति र नियमन
१५.	खानेपानी, ध्वनि र हावाको गुणस्तर अनुगमन तथा लेखाजोखाको ढाँचा निर्माण एवम् गुणस्तरको मापदण्ड निर्धारण र कार्यान्वयन
१६.	राष्ट्रिय मापदण्ड बमोजिम स्वास्थ्य बीमा लगायतका सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा कार्यक्रमको व्यवस्थापन तथा नियमन
१७.	प्रदेश स्तरीय स्वास्थ्य क्षेत्रको मानव स्रोत विकास र व्यवस्थापन
१८.	औषधी निगरानी (Pharmacovigilance), औषधीको उचित प्रयोग र सुक्ष्म जीवनिरोधक प्रतिरोध (Antimicrobial Resistance) न्यूनीकरण
१९.	खोप र परिवार नियोजन
२०.	संवेदनशील औषधी तथा अन्य स्वास्थ्य सामग्री खरिद तथा आपूर्ति व्यवस्थापन
२१.	प्रदेश स्तरमा स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान तथा सूचना प्रणाली, स्वास्थ्य लेखा पद्धतिको संस्थागत व्यवस्थापन, सूचना प्रवाह
२२.	प्रदेश स्तरीय जनस्वास्थ्य निगरानी (पब्लिक हेल्थ सर्भलेन्स) व्यवस्थापन
२३.	सूर्ती, मदिरा र लागु पदार्थ जन्य वस्तुको मापदण्ड, नियन्त्रण तथा नियमन
२४.	स्वास्थ्य क्षेत्रमा आपत्कालीन अवस्था, विपद् महामारी व्यवस्थापन, आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह, आपत्कालीन अवस्थाका लागि औषधी तथा औषधीजन्य सामग्रीको प्रादेशिक बफर स्टक व्यवस्थापन

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
२५.	सर्वा तथा नसर्ने रोग नियन्त्रण तथा रोकथाम
२६.	राष्ट्रिय मापदण्ड अनुरूप स्वास्थ्य सेवा सम्बन्धी भौतिक पूर्वाधार विकास तथा व्यवस्थापन
२७.	स्वास्थ्य जन्य फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन
२८.	आयुर्वेदिक, युनानी, आम्ची, होमियोप्याथिक, प्राकृतिक चिकित्सा लगायतका अन्य प्रचलित परम्परा गत स्वास्थ्य उपचार सेवा सम्बन्धी प्रदेश स्तरीय मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन, अनुगमन र नियमन
२९.	प्रदेश स्तरको खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन, सेवाको शुल्क निर्धारण, योजना, आयोजना कार्यान्वयन तथा सञ्चालन, सम्भार र नियमन
३०.	खानेपानी तथा सरसफाई सेवा विस्तारमा निजी क्षेत्रको सहभागिता प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
३१.	सर्व साधारणलाई स्वच्छ खानेपानीको उपलब्धता र खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छतामा पिछुडिएका वर्गको पहुँच सुनिश्चितता
३२.	जनसङ्ख्या, बसाइँसराइ र परिवार नियोजन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन तथा अनुसन्धान, सूचना प्रणालीको स्थापना र सञ्चालन, क्षमता अभिवृद्धि र राष्ट्रिय संस्थाहरु सँगको सम्पर्क र समन्वय
३३.	महिला हक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
३४.	लैंगिकहिंसा, मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार सम्बन्धी नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा अन्तरराष्ट्रिय सन्धि, समझौता र प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन, निरोधात्मक र संरक्षणात्मक उपाय र पुनर्स्थापन
३५.	महिला सशक्तीकरण तथा लैंगिक समानता सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान
३६.	लैंगिक उत्तरदायी वजेट र लैंगिक परीक्षण
३७.	बालबालिकाको हक हित संरक्षण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन, अनुसन्धान, बालमैत्री शासकीय प्रवन्ध र सेवा प्रवाह, बाल उद्धार कोष व्यवस्थापन र बाल सुधार तथा पुनर्स्थापन
३८.	प्रदेश स्तरमा ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्त, बालबालिका र महिला सम्बन्धी कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
३९.	समाज कल्याण र सङ्घसंस्था सम्बन्धी कार्यहरुको अनुगमन तथा मूल्यांकन
४०.	युवा सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, युवा वैज्ञानिक प्रोत्साहन
४१.	खेलकूद सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन, खेलकूद तथा खेलकूद पूर्वाधारको विकास र प्रवर्द्धन
४२.	खेलकूद प्रशासन र सङ्घसंस्थाको समन्वय र नियमन
४३.	राष्ट्रिय र प्रादेशिक खेलकूद प्रतियोगिता तथा कार्यक्रम आयोजना र सहभागिता
४४.	लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, गरिब, जेष्ठ नागरिक लक्षित आवास सम्बन्धी नीति, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
४५.	सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्डको निर्माण तथा कार्यान्वयन, कोष व्यवस्थापन, नियमन, राष्ट्रिय र प्रादेशिक निकाय तथा सङ्घसंस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य
४६.	प्रदेश भित्र रोजगारी प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम तथा मापदण्ड तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र स्थानीय सरकारसँग समन्वय
४७.	विश्व सम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्त्विक महत्त्वका स्थल सम्बन्धी
४८.	भाषा, लिपि, संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
४९.	ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक एवम् कला र वास्तु र कलात्मक दृष्टिकोणले महत्त्व बोकेका प्रादेशिक स्तरका दरवारहरुको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन
५०.	प्रादेशिक स्तरमा संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन
५१.	प्रदेश स्तरका पुरातात्त्विक महत्त्वका स्थल, ऐतिहासिक र धार्मिक सांस्कृतिक सम्पदा, प्राचिन स्मारक, संग्रहालय, सांस्कृतिक धरोहर सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन एवम् संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा पुनर्निर्माण
५२.	धर्म, परम्परा र गुठी अन्तर्गत चलि आएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापन
५३.	संस्कृतिको विकास सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
५४.	रोजगार प्रवर्द्धन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
५५.	श्रमिक एवम् श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा तथा ट्रेड युनियन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन
५६.	श्रमशक्ति, श्रम बजार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र श्रम शक्ति योजना
५७.	औद्योगिक विवाद समाधान, श्रम सम्बन्धमा सुधार र न्यायिक निरूपण
५८.	कार्यस्थल सुरक्षा, कारखाना निरीक्षण तथा नियमन

६. आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को बजेट वक्तव्यमा उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रमहरूको २०७८ चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति विवरण

बुंदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	२०७८ चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति
२४, २६	कोभिड-१९ महामारी रोकथाम, नियन्त्रण, परीक्षण र उपचार कार्यलाई सुचारू एवम् सहज बनाइने छ।	कोभिड-१९ नियन्त्रित अवस्थामा रहेको।
२७	स्थानीयस्तरमा कोभिड-१९ को सङ्क्रमणबाट बच्न तथा स्वास्थ्य मापदण्डको पालना सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि, महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाको प्रोत्साहनका लागि प्रदेश सरकारले दिँदै आएको भत्तालाई निरन्तरता दिइने छ।	मापदण्डको पालना, आधा सङ्ख्यामा म.स्वा.से. भत्ता वितरण गरिएको।
३०	अस्पतालहरूको सुदृढीकरण अन्तर्गत प्रदेश अस्पताल, सुर्खेत ५०० शैया, जिल्ला अस्पताल डोल्पा, मुगु र हुम्लामा ५० शैया तथा जिल्ला अस्पताल कालिकोट, सल्यान, रुकुम पञ्चिम, जाजरकोट र दैलेख १०० शैया अस्पताल सञ्चालनका लागि आवश्यक पूर्वाधारको विकास, स्वास्थ्य उपकरण तथा आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गरिने छ।	भौतिक पूर्वाधार निर्माण प्रक्रियामा, उपकरणहरूको आपूर्ति भइरहेको।
३३	सङ्घीय सरकारसँगको समन्वयमा कोभिड १९ विरुद्धको खोप खरिद गरी क्रमशः सम्पूर्ण कर्णलीबासीहरूलाई खोप लगाइने छ।	दुईतिहाई भन्दा बढीले खोप लगाएका।
३४	प्रत्येक अस्पतालमा आधारभूत सुविधा सहितको स्वास्थ्य परीक्षण प्रयोगशाला निर्माण गरिनेछ।	सबै अस्पतालमा प्रयोगशाला सेवा थप गरि सेवा विस्तार गर्ने प्रक्रियामा रहेको।

बुंदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	२०७८ चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति
३६	प्रदेश राजधानी सुखेतमा प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाको स्थापना गरि नेपालगञ्ज रहेको स्वास्थ्य आपूर्ति शाखालाई स्थानान्तरण गरिनेछ ।	जनस्वास्थ्य प्रयोगशालाको स्थापना र सञ्चालन भएको ।
३८	दुर्गम स्थानका बासिन्दाहरूलाई लक्षित गरी टेलिमेडिसिन सेवा मार्फत् स्वास्थ्य चेकजाँच गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।	टेलिमेडिसिन सेवा सञ्चालन गरिएको ।
३९	दुर्गम स्थानबाट जटिल प्रसुती अवस्था एवम् आपतकालीन अवस्थाका विरामीहरूलाई शीघ्र उपचारको लागि हवाई उद्धार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।	महिला वालवालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालयको समन्वयमा भैरहेको ।
४०	सुरक्षित सुत्केरी गराई आमा र बच्चाको जीवन रक्षा गर्न स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा आवश्यक स्थानमा बर्थिङ्ग सेन्टर निर्माणका लागि बजेट विनियोजन गरिएको ।	बजेट व्यवस्थापन भई कार्यान्वयन भैरहेको ।
४३	स्थानीय तहको साझेदारीमा एम्बुलेन्स र शववाहन व्यवस्थापन गरिनेछ ।	केही स्थानीय तह र अस्पतालहरूमा व्यवस्थापन भएको ।
४४	आयुर्वेद, प्राकृतिक चिकित्सा, लगायत वैकल्पिक उपचार पद्धतिको विकास गर्ने व्यवस्था मिलाइएको ।	आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवा स्वै जिल्लामा प्रवाह भैरहेको
५०	सुरक्षित मातृत्व, परिवार नियोजन, बाल रोग नियन्त्रण, पोषण, रोग नियन्त्रण र उपचारात्मक सेवा सुदृढीकरण गरिनेछ ।	कार्यविधि र दिग्दर्शन अनुसार सेवाको सुदृढीकरण भैरहेको ।
५४	दीर्घरोगबाट पीडित विरामीको उपचारमा सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	दीर्घरोगीहरूलाई यातायात खर्चको व्यवस्था गरिएको
५७	पर्वतीय विज्ञान तथा प्रविधि विश्वविद्यालयको स्थापनाको प्रक्रिया सुरु गरिनेछ ।	ऐनको मस्यौदा तयारी भइरहेको ।
६१	प्रदेशभित्र दक्ष प्राविधिक जनशक्ति विकास गर्न उच्च शिक्षा अध्ययन गर्न चाहने जेहेन्दार विद्यार्थीलाई पढाइ अवधिभर वार्षिक रूपमा छात्रवृत्ति प्रदान गरिनेछ ।	कार्यविधि तयारी भइरहेको ।

बुंदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	२०७८ चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति
६२	सीपयुक्त दक्ष जनशक्ति उत्पादनका लागि व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन गरिनेछ ।	सङ्गठन संरचना तथा व्यवस्थापन प्रस्ताव गरिएको ।
६४	कर्णाली विकास स्वयम्सेवक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	विज्ञापन भई पदपूर्ति प्रक्रियामा रहेको ।
६६	स्थानीय तहको समन्वयमा सामुदायिक विद्यालयमा नर्सिङ्ग सेवा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।	कार्यविधि तयार भएको ।
६९	छोरीबुहारी, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेहेन्दार, सीमान्तकृत तथा लोपोन्मुख समुदायका बालबालिकाहरूको छात्रवृत्तिको लागि बजेट विनियोजन गरिएको ।	सूचना प्रकाशन भई अन्य प्रक्रियामा रहेको ।
७०	विद्यालय शिक्षालाई गुणस्तरीय एवम् प्रभावकारी बनाउन स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा प्रत्येक स्थानीय तहमा एक एक वटा नमूना विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ ।	पूर्वाधार निर्माणको कार्य भैरहेको
७१	विशेष शिक्षा कक्षा सञ्चालन भएका विद्यालयको पूर्वाधार विकासमा सहयोग गरिनेछ ।	पूर्वाधार निर्माणको कार्य भैरहेको
७२	कोभिड-१९ महामारीका कारण अवरुद्ध भएको शिक्षण सिकाइका गतिविधिलाई निरन्तरता दिन तयार गरिएको शैक्षिक प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन गरिनेछ ।	कार्यान्वयन भइरहेको ।
७४	हिमाली र विकट पहाडी जिल्लामा आवासीय विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ ।	काम भैरहेको अपेक्षित प्रगति नभएको
७५	बैंक खाता छोरीको: सुरक्षा जीवन भरीको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।	कार्यान्वयन भैरहेको ।
७६	जेष्ठ नागरिक, दलित, वादी, विपन्न, राउटे, राजी, माझी, मुक्त हलिया, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, यौनिक अल्पसङ्ख्यक, विस्थापित, परिवारबाट विस्थापित नागरिक, असक्त, एच.आई.भी. सङ्क्रमित भएका व्यक्ति लगायतका वर्गको संरक्षण, आय वृद्धि र जिविकोपार्जन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	कार्यविधिको मस्यौदा तयार भएको ।

बुंदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त ब्यहोरा	२०७८ चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति
७८	छाउपडी प्रथा विरुद्ध किशोरीहरूलाई जागरूक बनाइ उनीहरूको क्षमता विकास गर्न र छाउपडी विरुद्ध परिचालन गर्न छाउपडीमुक्त अभियान सञ्चालन गरिनेछ।	सचेतीकरण अभियान।
८५	प्रदेश संग्रहालयको स्तरोन्नति एवम् सुधार गरी ऐतिहासिक तथा पुरातात्त्विक अभिलेख, तथ्य, कलाकृति, संस्कृति तथा कला झल्काउने वस्तुहरूको संरक्षण गरिनेछ।	भौतिक पूर्वाधार विकास, सङ्कलन र संरक्षण भैरहेको।
८९	प्रदेश राजधानी वीरेन्द्रनगरमा प्रादेशिक रङ्गशाला निर्माण कार्य प्रारम्भ गरिनेछ। चौरजहारीमा क्षेत्रीय रंगशाला र प्रत्येक जिल्लामा खेल पूर्वाधार एवम् कर्भड हल निर्माण गरिनेछ।	बहुवर्षीय आयोजनाको रूपमा निर्माणाधीन रहेको।
१८९	प्रदेश राजधानी सुर्खेतमा नागरिक अतिथि सेवा गृहको पूर्वाधार निर्माणका लागि वीरेन्द्रनगर नगरपालिकासँग साझेदारी गरिनेछ।	वीरेन्द्रनगर नगरपालिकासँग साझेदारी गरिएको।
२३५	विकास साझेदार गैरसरकारी संस्थालाई शिक्षा, स्वास्थ्य, आयआर्जन, जीविकोपार्जन र स्थानीय उत्पादन वृद्धिका क्रियाकलापमा परिचालन गरिनेछ।	विकास साझेदारहरूसँग समझदारी पत्रमा हस्ताक्षर गरी कार्यक्रम अगाडि बढाइएको।
१५२	ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक, प्राकृतिक एवम् पर्यटकीय हिसाबले सम्भाव्य स्थलहरूको पहिचान, संरक्षण, जीर्णोद्धार तथा पुनःनिर्माण गरिनेछ।	कार्य भइरहेको।

७. आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ को चैत्र मसान्तसम्म सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू: स्वास्थ्य:

- कर्णाली प्रदेश स्वास्थ्य सेवा एन, २०७८ स्वीकृत र कार्यान्वयन।
- प्रदेश तथा जिल्लास्तरमा मितव्ययी तथा सेवामैत्री स्वास्थ्य सङ्गठन संरचना बनाई सोको कार्यान्वयन।
- प्रदेश अस्पतालमा ३०० शैयाको लागि पूर्वाधार विकास, जिल्लास्तरका अस्पतालहरू ५० शैयाको लागि भौतिक व्यवस्था हुने गरि सोत साधनको व्यवस्था।

- कर्णाली प्रदेश सरकारको सुत्केरी पोषण कोसेली कार्यक्रम कार्यान्वयन।
- ६६ वटा सामुदायिक स्वास्थ्य एकाइहरूको स्थापना र कार्यान्वयन, निरन्तरता।
- आधारभूत अस्पताल, वर्थिड सेण्टर, स्वास्थ्य संस्था पूर्वाधार सहयोग।
- ७९ वटै स्थानीय तह र ४५० भन्दा बढी स्वास्थ्य संस्थाबाट अनलाईन् स्वास्थ्य सूचना व्यवस्थापन सञ्चालन। अस्पतालहरूमा विद्युतीय अभिलेख प्रणालीको शुरूवात भएको।
- प्रदेशका ४३४१ महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरूको सेवालाई प्रभावकारी बनाउन थप प्रोत्साहन व्यवस्था कार्यान्वयन।
- प्रदेश आयुर्वेद औषधालयमा रुरल फार्मेसीको स्थापना गरी २८ प्रकारका आयुर्वेदिक औषधीहरूको उत्पादन सुरु गरिएको।
- विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवा विस्तार र स्वास्थ्य शिविरहरूको सञ्चालन।
- जटिल प्रसुती अवस्थामा मातृ तथा शिशुहरूको उद्धार गरी मातृ तथा नवजात शिशु मृत्यु घटाउने प्रयास गरिएको।
- स्वास्थ्य सेवाको कम पहुँच भएका दुर्गम स्थानहरूमा २०१ सामुदायिक नर्स परिचालन
- एक विद्यालय एक स्वास्थ्यकर्मी कार्यक्रम।
- प्रदेश अन्तर्गतका अस्पतालहरूमा चिकित्सक लगायत अन्य अत्यावश्यक स्वास्थ्यकर्मीहरूको व्यवस्थापन।
- कोभिड-१९को प्रभावकारी व्यवस्थापन गरी संक्रमण नियन्त्रण, अधिकांश जनसङ्ख्यालाई कोभिड विरुद्ध खोप।
- एच.आइ.भी. संक्रमितहरूलाई शिक्षामा सहयोग साथै क्यान्सर रोग पीडितहरूको लागि प्रेषण खर्च व्यवस्थापन।
- स्वास्थ्य जनशक्ति दरबन्दी करार व्यवस्थापन।

शिक्षा तथा खेलकुद

- कर्णाली प्रदेशको खेलकुदको विकास सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७६ कार्यान्वयन।
- कर्णाली प्रदेश स्वयम्सेवक परिचालन ऐन, २०७६ कार्यान्वयनमा आएको।
- ३५० भन्दा बढी विद्यालयहरूको भवन निर्माण तथा भौतिक पूर्वाधार सुधार।
- छोरी बुहारी, प्राविधिक उच्च शिक्षा, जेहेन्दार उच्च शिक्षा, दलित उच्च शिक्षा, अपाइग उच्च शिक्षा, प्रदेश स्थापना सहिदका छोराछोरीहरूलाई उच्च शिक्षा तथा दुम, मुसहर, चमार छात्रवृत्तिको व्यवस्थापन र कार्यान्वयन।

- खेलाडीहरूलाई सम्मान तथा प्रोत्साहन।
- सबै स्थानीय तहहरूमा खेलकुद पूर्वाधार विकास।
- प्रदेश गैरवको आयोजनाको रूपमा प्रदेश रङ्गशालाको निर्माण कार्य सुरुवात।

सामाजिक विकास

- सहयोगापेक्षी सडक मानव रहित कर्णाली प्रदेश मिति २०७६ माघ ४ मा घोषणा गरिएको।
- कर्णाली प्रदेश सरकारको बैंक खाता छोरीको कार्यक्रम कार्यान्वयन।
- हिंसा प्रभावित, सडक बालबालिका, साहाराविहिन, सडक मानव तथा ज्येष्ठ नागरिकहरूको सेवा।
- लैंगिक हिंसा प्रभावित महिला तथा बालबालिकाहरूको लागि ६ जिल्लामा सेफहाउस स्थापना र सञ्चालन।
- प्रदेश स्तरमा हिंसा प्रभावितहरूको लागि दीर्घकालीन पुनर्स्थापना केन्द्र स्थापना र सञ्चालन।
- प्रदेश स्तरमा वृद्धाश्रम सञ्चालन व्यवस्थापन सहयोग र ४ जिल्लामा वृद्ध दिवासेवा केन्द्र सञ्चालन।
- राउटे समुदायको सामाजिकीकरण।
- लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, विपन्न वर्ग आयआर्जन कार्यक्रमको सुरुवात।

श्रम तथा रोजगार

- श्रम तथा रोजगार प्रवर्द्धन नीति, २०७५ तयारी तथा कार्यान्वयन।
- रोजगार व्यवस्थापन सूचना प्रवर्द्धन।
- सुरक्षित आप्रवासन परामर्श तथा सहायता कक्ष सञ्चालन।
- दलित, अपाङ्ग तथा विपन्न वर्गलाई सीपमूलक तालिम तथा सीपजन्य सामग्री वितरण।

८. आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा विनियोजित बजेट तथा खर्चको यथार्थ विवरण:

(रु. हजारमा)

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३५००००११३	सामाजिक विकास मन्त्रालय	२९२७०४	२१८,०६१.००	७४.४९९
३५००००११४	सामाजिक विकास मन्त्रालय	१९८३२०	१२६,७५५.००	६३.९१४

व.उ.सि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३५०००१०१४	मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	७०००	०	०
३५०००१२०३	सामाजिक विकास मन्त्रालय (सद्गु सर्वानुदान),	१२६९६००	७६४,७९६.००	६०.२३९
३५०००१२०४	सामाजिक विकास मन्त्रालय (सद्गु सर्वानुदान),	१८७६३४	१३७,२९४.००	७३.१२९
३५००१०११३	शिक्षा विकास निर्देशनालय	९०४१७	४९,७९४.००	४६.२२४
३५००१०११४	शिक्षा विकास निर्देशनालय	१०८५८०	७२,१११.००	६६.४१३
३५००१०१२३	सामाजिक विकास कार्यालयहरु	१९८५९५	१२४,८००.००	६२.८४१
३५००१०१२४	सामाजिक विकास कार्यालयहरु	४२८०८०	२९१,२५५.००	६८.०३८
३५००२०११३	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	७३२२५	४९,७७१.००	५७.०४५
३५००२०११४	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	८००	७८९	९८.६२५
३५००२०१२३	अस्पतालहरु	३१८३८८	१७४,४९४.००	५४.७८१
३५००२०१२४	अस्पतालहरु	३७२४४६	१६३,५२२.००	४३.९०५
३५००२०१३३	स्वास्थ्य सेवा कार्यालयहरु	९४७०६५	६७१,९६४.००	७०.९५२
३५००२०१३४	स्वास्थ्य सेवा कार्यालयहरु	२५७१२०	६३,९५१.००	२४.५६१
३५००२०१४३	आयुर्वेद औषधालयहरु	२२२४३	१८,७५८.००	८४.३३२
३५००२०१४४	आयुर्वेद औषधालयहरु	१०१००	३,८१८.००	३७.८०२
३५००२१०१३	कोभिड-१९ महामारी नियन्त्रण कार्यक्रम	४९९२००	३४९,९०५.००	७०.०९३
३५००२१०१४	कोभिड-१९ महामारी नियन्त्रण कार्यक्रम	३३६४८०	१७१,६८३.००	५१.०२३
३५००३०११३	मानव संशाधन विकास केन्द्र	७६५२७	३२,६४८.००	४२.६५६
३५००३०११४	मानव संशाधन विकास केन्द्र	३६५०	२,८९५.००	७९.३१५
३५००४०११३	प्रदेश संग्रहालय तथा अभिलेखालय	१५९०३	७,५११.००	४७.२३
३५००४०११४	प्रदेश संग्रहालय तथा अभिलेखालय	१०८५०	३,४५४.००	३१.८३४
जम्मा		५७२४९३२	३,४८३,०६९.००	६०.८४

९. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा विनियोजित बजेट तथा २०७८ चैत्र मसान्त सम्मको खर्चको प्रगति:

(रु. हजारमा)

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३५००००११३	सामाजिक विकास मन्त्रालय	२५०४९३.००	६१,१६३.००	२४.४२
३५००००११४	सामाजिक विकास मन्त्रालय	४६२२३८.००	२९५,३९६.००	६३.९१
३५००००१३३	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	२३४५६.००	८,८२१.००	३७.६१
३५००००१३४	प्रदेश जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला	१०१००.००	९,१४२.००	९०.५१
३५००१०११३	शिक्षा विकास निर्देशनालय	१३२९७४.००	१८,३७१.००	१३.८२
३५००१०११४	शिक्षा विकास निर्देशनालय	११८३७५.००	३०,४२९.००	२५.७०
३५००१०१२३	सामाजिक विकास कार्यालयहरू	२०२४४०.००	७९,९९७.००	३९.५२
३५००१०१२४	सामाजिक विकास कार्यालयहरू	५३९४४५.००	१३०,४४८.००	२४.९८
३५००२०११३	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	७५३४९.००	३१,८७८.००	४२.३१
३५००२०११४	स्वास्थ्य सेवा निर्देशनालय	९९७५.००	९,९५६.००	१०.६१
३५००२०१२३	अस्पतालहरू	३०००८९.००	१७४,७४८.००	५८.२३
३५००२०१२४	अस्पतालहरू	२८१४५०.००	१४४,२९९.००	५१.२४
३५००२०१३३	स्वास्थ्य सेवा कार्यालयहरू	६३४३३९.००	३०६,३०६.००	४८.२९
३५००२०१३४	स्वास्थ्य सेवा कार्यालयहरू	६४३८८.००	१४५,७७५.००	२२.६४
३५००२०१४३	आयुर्वेद औषधालयहरू	१८५०९५.००	८७,४४५.००	४७.२६
३५००२०१४४	आयुर्वेद औषधालयहरू	३८६४४.००	२१,९६२.००	५६.८३
३५००२१०१३	कोभिड-१९ महामारी नियन्त्रण कार्यक्रम	२८३५३५.००	९१,२२२.००	३२.१७
३५००२१०१४	कोभिड-१९ महामारी नियन्त्रण कार्यक्रम	१३५२९७.००	५१,६३१.००	३८.१६
३५००३०११३	मानव संशाधन विकास केन्द्र	४१९९६.००	१९,१२८.००	४५.५५
३५००३०११४	मानव संशाधन विकास केन्द्र	८०००.००	१,२२३.००	१५.२९
३५००४०११३	प्रदेश संग्रहालय तथा अभिलेखालय	१९९८०.००	६,८८६.००	३४.४६
३५००४०११४	प्रदेश संग्रहालय तथा अभिलेखालय	१०८६०.००	२,९७०.००	१९.९८
३५०९११२०३	राष्ट्रिय युवा परिचालन कार्यक्रम (सङ्घ सर्त अनुदान)	५२७००.००	०	०.००

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३५०९११२१३	राष्ट्रीय खेलकुद परिषद् (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	६०००.००	०	०.००
३५०९११२१४	राष्ट्रीय खेलकुद परिषद् (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	९५००.००	०	०.००
३५०९११२२३	राष्ट्रीय युवा परिषद् (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	२१००.००	०	०.००
३५०९११२३३	सबैका लागि शिक्षा- शिशु विकास कार्यक्रम (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	४८००.००	०	०.००
३५०९११२४३	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- जिल्ला स्तर (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	७४२००.००	१२,६७९.००	१७.०९
३५०९११२४४	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम- जिल्ला स्तर (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	१००००.००	८७	०.८७
३५०९११२५३	राष्ट्रीय परीक्षा बोर्ड (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	२०९००.००	०	०.००
३५०९११२६३	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत) (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	३३१४४०.००	१०८,९७६.००	३२.८८
३५०९११२६४	प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रम समेत) (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	७३३६०.००	१७,१२१.००	२३.३४
३५०९११२७३	क्षयरोग नियन्त्रण (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	१९१००.००	६, ८४०.००	३५.८१
३५०९११२८३	एड्स तथा यौन रोग नियन्त्रण (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	१२८००.००	२, ४२८.००	१८.९७
३५०९११२९३	एकीकृत महिला स्वास्थ्य तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	५२६२००.००	२०४,९६६.००	३८.८०
३५०९११२९४	एकीकृत महिला स्वास्थ्य तथा प्रजनन स्वास्थ्य कार्यक्रम (सङ्घ संरक्षण अनुदान)	४०००.००	०	०.००

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३५०९११३०३	महामारी तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रम(सङ्घ सशर्त अनुदान)	७८२३१.००	१४,६२३.००	१८.६९
३५०९११३०४	महामारी तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रम(सङ्घ सशर्त अनुदान)	१३५८८.००	११०,८६२.००	८१.५९
३५०९११३१३	स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	७४७००.००	२३,३५३.००	३१.२६
३५०९११३१४	स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	३५५०००.००	०	०.००
३५०९११३२३	राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा सञ्चार केन्द्र (सङ्घ सशर्त अनुदान)	७५००.००	७४१	९.८८
३५०९११३३३	राष्ट्रिय तालिम कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	५७००.००	१,०९२.००	१९.१६
३५०९११३४३	उपचारात्मक सेवा कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	३९७००.००	१३,४९२.००	३३.९८
३५०९११३५३	नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा सेवा कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	५३३००.००	११,७९६.००	२२.१३
३५०९११३६३	आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	५७८००.००	२१,७५०.००	३७.६३
जम्मा		६३६२७५२.००	२,२७०,३१४.००	३५.६८

१०. मन्त्रालयको कार्य क्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयको लक्ष्य र प्रगति:

क्षेत्र	चालु	पुँजीगत	जम्मा	खर्च	खर्च प्रतिशत
स्वास्थ्य	१९१६९४९	१२२२४११	३१३९३६०	१४५००१४	४६.१९
कोभिड-१९ महामारी नियन्त्रण	४४७६४५	१०८४२९	५५६०७४	२४५८५३	४४.२१
शिक्षा	८८६४३५	५७४९८६	१४६१४२०	४०००१३	२७.३७
युवा तथा खेलकूद	५५९७५	४६७२७८	५२३२५३	७८५२५	१५.०९
सामाजिक	९७२६६	६८३४६	१६५६१२	४५६९८	२७.५९
योजना, प्रशासन, श्रम रोजगार	९०७५९	३६०२१	१२६७८१	४९३२४	३२.५९
भाषा, धर्म, संस्कृति	२१२१३	१३५४०	३४७५३	८८८८७	२५.५७
जम्मा	३५१६२४१	२४९१०११	६००७२५२	२२७०३१४	३७.७९

११. मन्त्रालयबाट प्रस्ताव भई स्वीकृत भएका ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्डः

ऐनः

- कर्णाली प्रदेश खेलकुद विकास ऐन, २०७६
- कर्णाली प्रदेश स्वयम्सेवक परिचालन ऐन, २०७६
- कर्णाली प्रदेश स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७८

कार्यविधि/निर्देशिका/मार्गदर्शन

- कार्यक्रम सञ्चालन तथा कार्यान्वयन निर्देशिका, २०७५ (मा.मन्त्रीस्तर)
- बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७६ (मा.मन्त्रीस्तर)
- कार्यक्रम सञ्चालन तथा कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७७ (मन्त्रिपरिषद्)
- वार्षिक कार्यक्रम सञ्चालन दिग्दर्शन, २०७८ (मा. मन्त्रीस्तर)
- एकीकृत छात्रवृत्ति वितरण सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८ (मन्त्रिपरिषद्)
- एक विद्यालय एक स्वास्थ्यकर्मी परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८ (मन्त्रिपरिषद्)

नीति/रणनीति/योजना/कार्ययोजना

- कर्णाली प्रदेश श्रम तथा रोजगार प्रवर्द्धन नीति, २०७५ (मन्त्रिपरिषद्)
- कर्णाली प्रदेश स्वास्थ्य नीति, २०७६ (मन्त्रिपरिषद्)
- कर्णाली प्रदेश लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति, २०७८ (मन्त्रिपरिषद्)
- कोरोना भाइरस रोग (कोभिड-१९) रोकथाम, नियन्त्रण, उपचार तथा प्रतिकार्य आकस्मिक योजना, २०७८
- मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७८
- स्वास्थ्य सेवाको पहुँच बाहिर रहेका नागरिकलाई समेट्ने रणनीति, २०७९

१२. विद्यमान जनशक्तिको अवस्था:

- स्वीकृत दरबन्दी: १०७०
- पदपूर्ति: स्थायी: ४८४, करार: २३८, जम्मा: ७२२ (६७.४८%)
- रिक्त: ३४८

भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७४ माघ १० गतेको निर्णयानुसार प्रदेशको कृषि, पशु विकास तथा खाद्य पोषण, गरिबी निवारण, सहकारी संस्था, सहकारी सङ्गठ तथा सहकारी बैंक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, नियमन, समन्वय र सहकार्य गर्ने मुख्य उद्देश्यका साथ यस मन्त्रालयको स्थापना भएको हो।

२. दीर्घकालीन सोचः

प्राइगारिक कृषिको माध्यमबाट स्वच्छ, स्वस्थ पोषणयुक्त खाद्य र बहुउपयोगी कृषि उपजको उत्पादन गरी आय आर्जन र रोजगारी सिर्जना गर्दै समृद्ध कर्णली, सुखारी कर्णलीवासीको प्रत्याभूति दिने।

३. ध्येयः

प्राइगारिक कृषि प्रणालीको माध्यमबाट कृषि पेशालाई व्यावसायिक, मर्यादित, वातावरणमैत्री र प्रतिस्पर्धी बनाई कृषकहरूको आय वृद्धि गर्ने।

४. रणनीतिक उद्देश्यहरूः

- कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गरी खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा योगदान र टेवा पुऱ्याउने,
- तुलनात्मक लाभका कृषि उपज प्रवर्द्धन गरी कृषि क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धी बनाउने,
- रैथाने बाली र जैविक विविधताको संरक्षण र सम्वर्द्धन गरी वातावरणमैत्री कृषिको प्रवर्द्धन गर्ने

५. कार्य क्षेत्रः

कर्णली प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी देहाय बमोजिम रहेका छन् :

सि.नं.	कार्य जिम्मेवारी
१	कृषि, पशु विकास तथा खाद्य पोषण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२	कृषि तथा पशुपन्धीजन्य रोग, किरा एवम् महामारी नियन्त्रण
३	कृषि औद्योगिकीकरण र पशुपन्धी उद्योग व्यवसायको विकास तथा प्रवर्द्धन
४	कृषि तथा पशु यान्त्रिकीकरण र उन्नत औजार विकास तथा विस्तार
५	कृषि तथा पशुरोग निदान प्रयोगशाला व्यवस्थापन र नियमन
६	कृषि उपज, कृषिजन्य वस्तु, पशुपन्धी, पशुपन्धीजन्य पदार्थ र पशु उत्पादन सामग्री तथा वित्तविजन एवम् नशल सम्बन्धी सेवा र प्रविधिको गुणस्तर निर्धारण, सम्बद्धता निर्धारण, स्तरीयकरण, प्रमाणीकरण र नियमन
७	प्रादेशिक खाद्य सुरक्षा, खाद्य अधिकार खाद्य सम्प्रभुता र खाद्य गुणस्तर
८	कृषि तथा पशुपन्धी एवम् खाद्य प्रविधि सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान एवम् विकास तथा प्रवर्द्धन, तथ्याङ्क प्रणालीको व्यवस्थापन र स्रोत संरक्षण
९	कृषि मल, बिउ र विषादी आपूर्ति व्यवस्था र नियमन
१०	कृषि प्रसार, कृषक तालिम तथा क्षमता विकास र सशक्तीकरण
११	कृषि उपजको न्यूनतम समर्थन मूल्य कार्यान्वयन
१२	कृषि तथा पशुपन्धी बीमा सम्बन्धी नीति तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
१३	कृषि बजार, पूर्वाधार र कृषि फार्म केन्द्रहरूको विकास, विस्तार तथा सञ्चालन
१४	राष्ट्रिय नीति र मापदण्ड बमोजिम पारामेट्रिको दर्ता, अनुमति, नवीकरण, खरेजी र नियमन
१५	सामुहिक खेती तथा कृषि करार खेतीको कार्यान्वयन र प्रवर्द्धन
१६	चरन तथा खर्क सम्बन्धी प्रादेशिक नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
१७	कृषिजन्य र पशुपन्धीजन्य औषधी, विषादी र सूक्ष्म पोषणतत्वयुक्त वस्तुको उपयोग र व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा उत्पादन, उपयोग र विक्री वितरणको अनुमति, अनुगमन र नियमन
१८	भूमि व्यवस्थापन, भूमि प्रशासन र जग्गा नापजाँच, भूमिसुधार, भू-उपयोग तथा चक्काबान्दी सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्डको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
१९	निजी, सरकारी तथा सार्वजनिक जग्गाको प्रादेशिक अभिलेख व्यवस्थापन

सि.नं.	कार्य जिम्मेवारी
२०	जग्गा दर्ता, रजिष्ट्रेशन, जग्गाधनी प्रमाण पुर्जा, दाखिल खोरेज स्वामित्व हस्तान्तरण सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन
२१	सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त हुने नक्सा, भौगोलिक सूचना र अभिलेख तथा प्रदेशभित्रको नापनक्सा र अभिलेखको व्यवस्थापन
२२	नाप नक्साका नियन्त्रण विन्दुहरूको सञ्चाल स्थापना
२३	क्रमवद्ध कित्ता नापी र भूमि लगत सम्बन्धी मापदण्ड र कार्यान्वयन
२४	भूमिहीन सुकुम्बासी, दलित, मुक्त कमैया, हलिया, हरवा चरवा आदि वर्गको बसोबास, जीविकोपार्जन र पुनर्स्थापना सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन
२५	सरकारी जग्गा भाडामा दिने सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२६	सुरक्षित बसोबास र जग्गा एकीकरण सम्बन्धी नीति कार्यान्वयन
२७	गुठी तथा गुठी जग्गा व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून मापदण्ड तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन तथा गुठी जग्गाको संरक्षण, अभिलेख व्यवस्थापन र सङ्घीय तथा स्थानीय तहसँग समन्वय
२८	गरिबी निवारण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड एवम् योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन तथा अध्ययन, अनुसन्धान, सर्वेक्षण, सूचना सङ्कलन, गरिब घरपरिवार पहिचान, सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण
२९	सहकारी संस्था, सहकारी सङ्घ तथा सहकारी बैंक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्डको तर्जुमा र कार्यान्वयन, सञ्चालन अनुमति, नियमन, तथ्यांक व्यवस्थापन र अध्ययन अनुसन्धान
३०	सहकारी बचत तथा ऋण परिचालन सम्बन्धी प्रादेशिक मापदण्ड निर्धारण र नियमन
३१	सहकारी सम्बन्धमा सङ्घीय, अन्तर प्रादेशिक र स्थानीय तहका सङ्घ संस्थासँग समन्वय र सहकार्य
३२	सहकारी क्षेत्रको विकास तथा प्रवर्द्धन, क्षमता अभिवृद्धि र परिचालन
३३	जलचर तथा जलीय जीवको संरक्षण, व्यवस्थापन, दिगो उपयोगिता र सो बाट प्राप्त लाभांशको समन्यायिक वितरण सम्बन्धी नीति, ऐन, नियम, मापदण्ड योजना तर्जुमा र नियमन।

६. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट वक्तव्यमा उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रमहरूको
२०७८ चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति विवरणः

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
९९	समुदाय र स्थान विशेषको कृषि विकासको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गरी लक्षित क्षेत्रमा एकीकृत कृषि विकासका कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने पद्धतिको थालनी गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	प्राइगारिक कृषि अनुसन्धान केन्द्र दशरथपुर स्थापनाका लागि अध्ययन गरि DPR तयार भएको ।
९६	समग्र कृषि क्षेत्रलाई परम्परागत प्रणालीबाट व्यावसायिक तथा प्रतिस्पर्धात्मक मूल्यवान कृषि उपज उत्पादन प्रणालीमा रूपान्तरण गर्न तुलनात्मक लाभका बाली वस्तुहरू, फलफूल, तरकारी, मसला खेती र पशुपालन प्रवर्द्धनलाई विशेष प्राथमिकता दिँदै आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	व्यावसायिक फलफूल तरकारी विकास कार्यक्रम र दुग्ध प्रवर्द्धन कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको ।
१२६	अति विपन्न लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ । यसका लागि रु. ११ करोड ३७ लाख रकम विनियोजन गरिएको ।	लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रम फलफूल, तरकारी र बाखा र कुखुरा पालन कार्यक्रम सञ्चालन गरि १२३६ घरधुरी लाभान्वित ।
१०१	सडक सञ्चालनसँगको पहुँचसँगै ग्रामीण क्षेत्रमा छरिएर रहेका कृषि उत्पादनका साधन स्रोतहरूलाई परिचालन गर्न नसकिएमा सडक विस्तार केवल गरिबी बाँड्ने सञ्चाल हुने र कृषकहरू तीव्र रूपमा ग्रामीण कृषि व्यवसायबाट अन्य क्षेत्रमा पलायन भइ रहेको सन्दर्भमा सडक सञ्चालको विकासलाई मूल्यवान कृषि उपज उत्पादन र बजारीकरणको अवसरमा बदल्न रोड कोरिडोर केन्द्रित व्यावसायिक कृषि उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ३ करोड ७९ लाख विनियोजन गरिएको ।	मूल्यवान लोगो तय गरि कार्यान्वयनमा रहेको ।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
१०२	कृषि प्राविधिकहरूलाई कृषि व्यवसायमा आकर्षित गर्न तथा कृषकको घरदैलोमा प्राविधिक सेवा पुन्याउन कृषि प्राविधिक स्वरोजगार प्रवर्द्धन परियोजना सञ्चालन गरिनेछ। यस कार्यक्रम मार्फत् प्रदेशभरका ३०० जना कृषि प्राविधिकलाई स्वरोजगार बनाउन रु. ७ करोड २३ लाख विनियोजन गरिएको।	२०० जना कृषि कृषि प्राविधिक स्वरोजगार प्रवर्द्धन परियोजना सञ्चालन सञ्चालनका लागि तालिम सञ्चालन भइरहेको।
९७	पूर्ण प्राङ्गारिक खेती गर्ने प्रदेशको पहिचान बनाउने कर्णाली प्रदेश सरकारको लक्ष्य हासिल गर्न बोट र गोठमा लगानी गराई भन्ने नाराका साथ प्राङ्गारिक खेती प्रवर्द्धनलाई विशेष प्राथमिकता दिइएको।	प्राङ्गारिक कार्यक्रमहरु तय गरि सञ्चालनमा रहेको र प्रति लि. रु. १० का दरले साविक कर्णालीका जिल्लामा अनुदानका लागि रु. ३५ लाख विनियोजन भएको।
१११	प्राङ्गारिक खेती प्रवर्द्धन अभियानलाई अगाडि बढाउन प्राङ्गारिक खेतीयुक्त गाउँपालिका नगरपालिका घोषणा गर्दै लगिनेछ र आगामी आ.व. २०७८। ७९मा २० वटा गाउँपालिका प्राङ्गारिक खेतीयुक्त गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ। यसरी प्राङ्गारिक घोषणा भएका स्थानीय तहलाई थप सशर्त अनुदानको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको।	कार्यान्वयन नभएको।
१००	कृषि क्षेत्रलाई उत्पादनशील, प्रतिस्पर्धी र नाफामूलक बनाउन सबै किसान तथा व्यवसायी लाभान्वित हुने र उत्पादन लागत घटाउन सकिने गरी कर्णाली कृषि क्षेत्र सहयोग प्रणाली (KASS) तयार गरी लागू गरिनेछ।	एकीकृत कार्यविधि स्वीकृत गरि कार्यान्वयनमा रहेको।
१०६	कर्णाली प्रदेशमा स्थापना हुने तथा हाल सञ्चालनमा रहेका कृषि उद्योगहरूलाई विद्युत महशुलमा ५० प्रतिशत अनुदान सहुलियतको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको।	हरेक जिल्लामा कृषि उद्योग स्थापना गरेका उद्यमीहरूलाई विद्युत महशुलमा छुट दिने गरि कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
११६	कृषि मिटर प्राप्त नगरेका तर व्यावसायिक खेती गर्ने कृषक र माछा पालक कृषकहरूलाई विद्युत प्रयोग गरी सिँचाइ गर्दा विद्युत महसुलमा ५० प्रतिशत अनुदान दिने व्यवस्था गरिएको।	कृषि मिटर प्राप्त नगरेका उद्यमीहरूलाई पनि विद्युत महशुलमा छुट दिइएको।
११७	पाँच रोपनी भन्दा बढी जग्गामा तरकारी खेती, १०० भन्दा बढी फलफूलका विरुवा लगाएका कृषक व्यवसायीलाई पोखरी तथा पाइप सिँचाइको लागि रु ५० हजारसम्म अनुदान दिने व्यवस्था गरिएको।	चालु आ.व.को नीतिमा निजी व्यवसायीहरूलाई व्यक्तिगत रूपमा सिचाई व्यवस्थापन गर्नका लागि सहूलियत दिने बजेट अभावको कारण कार्यान्वयन नभएको।
१२२	कृषिको अनुदान कृषकको खातामा भन्ने नारालाई आत्मसात गाँई फलफूलका विरुवा, उत्पादित दुध र तरकारीमा अनुदानको लागि रु. १३ करोड ५१ लाख रकम विनियोजन गरिएको। यस कार्यक्रम अन्तर्गत उन्नत जातका फलफूलका विरुवाको सन्दर्भ मूल्यमा ७५ प्रतिशत अनुदानको व्यवस्था गरिएको। यस्तो अनुदान विरुवा रोपण पश्चात कृषकको खातामा उपलब्ध गराइनेछ। लक्षित क्षेत्रमा फलफूलका विरुवाको खाडल तथा फलफूलको रेखदेख गरेवापत महिला कृषकलाई प्रोत्साहन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको।	फलफूल लगाउने कृषकहरूलाई खाडल खन्न तथा विरुवा खरिदमा सहूलियत दिने गरि कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ।
१२३	तरकारी खेतीतर्फ कर्णाली प्रदेशका सबै जिल्ला सदरमुकाम आसपास कम्तीमा २ रोपनी क्षेत्रफलमा २ सिजन ताजा तरकारी खेती गर्ने कृषकलाई प्रति रोपनी रु. ५ हजारका दरले प्रोत्साहन अनुदान दिने व्यवस्था गरिएको। उक्त प्रोत्साहन रकम सम्बन्धित महिला कृषक उद्यमीको खातामा उपलब्ध हुने गरी पठाउने व्यवस्था गरिएको।	कार्यान्वयन भइरहेको

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
१२५	<p>कृषिको व्यावसायीकरणको लागि सस्तो ब्याजदरमा पुँजी उपलब्ध गराउन सहकारी तथा बैंकहरु मार्फत् ब्याज अनुदान कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ। यसका लागि रु. ९ करोड रकम विनियोजन गरिएको।</p>	<p>ठूला कृषकहरूलाई ६ वटा बैंक मार्फत् र मझौला कृषकहरूलाई प्रदेश स्तरको सहकारी बाट ऋणमा ब्याज अनुदान दिने गरि कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ। हालसम्म बैंकबाट २८९ जनालाई करिब ५८ करोड ऋण लगानी भएको र ८ वटा सहकारीबाट ६४५ जनालाई १३ करोड ८७ लाख ऋण लगानी भई समग्रमा मन्त्रालयबाट हालसम्म ३ करोड १२ लाख ब्याज अनुदान भुक्तानी भएको छ।</p>
१०७	<p>कृषि औजार उपकरण तयार गर्ने उद्योगहरूले उत्पादन गरेको उपकरण खरिद तथा उत्पादनमा कच्चा पदार्थमा लागेको कर तथा उद्योग स्थापना गर्न आवश्यक मेसिन खरिदमा कर भुक्तानी समेतलाई आधार मानी अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइएको। कृषि औजार उत्पादन गर्ने साना उद्यमीको आरन सुधारका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको।</p>	<p>कृषि औजार निर्माण गर्ने साना उद्यमीहरूलाई रु. ५० हजार प्रति उद्यमीहरूलाई व्यवसाय सञ्चालनको कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ।</p>
११५	<p>सुख्खा र असिंचित क्षेत्रमा सिँचाइ सुविधा विस्तार गर्न साना सिँचाइ कार्यक्रम अन्तर्गत असिंचित फाँटमा लिफ्ट तथा ट्युववेल सिँचाइ र अन्य क्षेत्रमा पोखरी सिँचाइलाई प्राथमिकता दिइएको र यसका लागि रु. ९ करोड ८८ लाख रकम विनियोजन गरिएको छ भने अधुरा तथा नयाँ कुलो/सिँचाइ प्रणाली निर्माण कार्यका लागि रु. २९ करोड विनियोजन गरिएको।</p>	<p>सबै पालिकाहरूमा खडेरी सम्बोधनका लागि हिउदे बाली (गहुँ) तथा तरकारीहरूको बिउ खरिदका लागि बजेट विनियोजन भई कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ।</p>

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
११९	एक स्थानीय तह एक कृषि उपज उत्पादन पकेट कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइएको। यसका लागि रु. २१ करोड ६० लाख विनियोजन गरिएको।	स्थानीय पालिकाहरूको लागत साझेदारीमा सबै पालिकाहरूका १/१ वटा कृषि र पशुपालनको पकेट उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ।
१२९	कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धिका लागि कृषकहरूको उन्नत बिउ बिजन, भूरा, नश्ल तथा बेर्नाहरूको सहज आपूर्तिको लागि कृषि तथा पशुपन्धीजन्य स्रोतकेन्द्रलाई निरन्तरता दिइएको छ। यसको लागि रु. १० करोड ८५ लाख रकम विनियोजन गरिएको।	जिल्लाको सम्भाव्यता अनुसार १० वटै जिल्लाहरूमा ११ वटा पशुपालनका स्रोत केन्द्रहरू र १० वटै जिल्लामा फलफूल उत्पादनका नर्सरी स्रोत केन्द्र स्थापनाको लागि कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ।
१३०	फलफूल खेतीमार्फत् गुणस्तरीय र उच्च प्रतिफल लिनका लागि किसानहरूलाई फलफूलका विरुद्ध उपलब्ध गराउन टिस्युकल्चर ल्याब स्थापनाका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिएको।	दैलेखमा सञ्चालन भइरहेको टिस्युकल्चर ल्याबका प्राविधिक जनशक्तिको अभावमा स्थापना गर्न नसकिएको।
१३१	माछाका भुरा उत्पादन, चल्ला उत्पादन, बाखा, भेडाका पाठा र भैंसीको पाडा उत्पादनका लागि बजेटको व्यवस्था गरिएको।	कार्यान्वयन भइरहेको
१३२	तरकारी र फलफूलको विरुद्ध उत्पादन नर्सरीमा कृषकहरूको आकर्षण बढाउन आवश्यक अनुदानको व्यवस्था मिलाईएको।	तरकारी तथा फलफूल नर्सरी सुदृढीकरण कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ।
१२८	कृषकहरूको उत्पादन वृद्धिका लागि कर्णाली प्रदेश बिउ क्षेत्र सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ। जसको लागि रु. ३ करोड ९९ लाख रकम विनियोजन गरिएको।	कर्णाली प्रदेश बिउ उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालनमा आएको छ
१०५	भूमिको चक्काबन्दीलाई प्रोत्साहित गरी करार खेती, सहकारी खेती र सामूहिक खेती गर्न उत्प्रेरित गरिनेछ र भूमिहिनहरूले करार खेती	बाझो जग्गा लगायत अन्य जग्गा लिजमा लिई व्यवसाय सञ्चालनको लागि प्रोत्साहन

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
	गर्न चाहेमा जगगाको भाडा सरकारले तिर्ने गरी व्यवस्था गरिनेछ। यसका लागि रु. ३ करोड ९५ लाख रकम विनियोजन गरिएको।	अनुदान दिइएको छ भने दुई वा दुइ भन्दा बढी जगगा धनीहरूले आफ्नो जग्गालाई एकीकृत गरि चक्काबन्दी गर्न चाहेमा चक्काबन्दी कार्यक्रम पनि १० वटै जिल्लामा सञ्चालन गरिएको छ।
१०३	कृषि उद्योगको अनुकूलतामा उत्पादन, उत्पादनको आधारमा उद्योग भन्ने नारालाई आत्मसात गर्दै कृषि उद्योग स्थापना तथा सञ्चालनमा विशेष जोड दिइएको। कृषिमा आधारित उद्योगलाई आवश्यक कच्चा पदार्थको आपूर्ति सुनिश्चित गर्न कृषि उद्योगले चाहेको क्षेत्रमा समन्वयात्मक रूपमा कच्चा पदार्थ उत्पादन, प्राविधिक सेवा, भण्डारणका लागि कोल्ड स्टोर, रेष्टर र आवश्यक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ र यसका लागि रु. ११ करोड ३५ लाख रकम विनियोजन गरिएको।	बहुत आकारका (२०० मे. टन क्षमता) कोल्ड स्टोर, साना आकार (१० भन्दा मुनिका) कोल्ड च्याम्बर, रेष्टर, जस्ता भौतिक पुर्वाधारहरू निर्माणको क्रममा रहेका छन्।
१०८	तोकिएको मापदण्ड पूरा गरेका १० टन क्षमता भन्दा साना कोल्डरूम, कृषक सहकारी तथा निजी क्षेत्रले मापदण्ड पूरा गरी सञ्चालन गरेमा मूल्याङ्कन गरी रु. ५ लाख रकमसम्म अनुदान उपलब्ध गराउनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको।	गत आ.व. मा निर्माण भएका ३० वटा १० टन क्षमताका कोल्ड स्टोर निर्माणमा अपुग भएको सामग्रीहरूको व्यवस्थापन कार्य बढेको छ। तरकारी ढुवानी गर्ने पसल व्यवसायीहरूलाई तरकारी ढुवानी गाडीमा चिस्यान (कोल्ड च्याम्बर) जोड्नका लागि कार्य अगाडि बढाइएको छ।
१०९	स्थानीय तह कृषि उत्पादनको मूल थलो र कृषि क्षेत्र वृद्धिको इन्जिन भएकाले प्रत्येक	कार्यान्वयनमा नआएको।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
	स्थानीय तहमा सार्वजनिक, सहकारी र निजी क्षेत्रको सहकार्यमा कम्तिमा एक कृषि बजार, विउ उत्पादन तथा प्रशोधन भण्डारण, केन्द्र, दुर्घ सङ्कलन तथा प्रारम्भिक प्रशोधन केन्द्र, आधारभूत सुविधा सहितको कृषि तथा पशु सेवा केन्द्र, खाद्य भण्डार केन्द्र, कृषि सामग्री केन्द्र, कोल्ड स्टोर निर्माण आगामी पाँच वर्षमा सम्पन्न गर्ने लक्ष्यका साथ कार्य प्रारम्भ गरिनेछ। उल्लिखित कृषि पूर्वाधारहरू निर्माण गर्नका लागि पर्याप्त बजेट विनियोजन गरिएको।	
११०	रुकुम पश्चिमको चौरजहारी, सुखेतको बोटेचौर, वीरेन्द्रनगर र दशरथपुर, दैलेखको दैलेख बजार समेत गरी ५ स्थानमा मिनी कोल्डस्टोर निर्माण गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको।	रुकुम पश्चिमको चौरजहारी, सुखेतको बोटेचौर, वीरेन्द्रनगर र दशरथपुर, दैलेखको दैलेख बजार समेत गरी ५ वटा कोल्ड स्टोर निर्माणको क्रममा रहेका छन्।
११४	उत्पादनमूखी मिसन कार्यक्रम मार्फत ७९ वटै स्थानीय तहमा पशुपालन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्न गाइ वा भैंसीपालन गर्ने कृषकको लागि गोठ सुधार तथा गाइभैंसी खरिदका लागि सहयोग गर्न रु. १५ करोड ७० लाख विनियोजन गरिएको।	सबै पालिकाहरूमा पशुपालन व्यवसायलाई पकेटको रूपमा स्थापना गराउन एक स्थानीय तह एक पशुपालन पकेट कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ।
१२४	राज्यको सेवा सुविधाको दायराबाट टाढा रहेका घुम्ती गोठ सञ्चालन गर्ने हिमाली क्षेत्रका ५० भन्दा बढी भेडा च्याइग्रा पाल्ने कृषकहरूलाई भेडा च्याइग्राको औषधी उपचारको लागि प्रति कृषक वार्षिक रु. बाह हजार रकम भुक्तानी हुने गरी आवश्यक रकम व्यवस्था गरिएको। यसका लागि रु. २ करोड ५८ लाख रकम विनियोजन गरिएको।	५० भन्दा बढी भेडा पाल्ने कृषकहरूलाई वार्षिक रु. १८ हजारका दरले औषधी उपचार खर्च दिने कार्य अगाडि बढेको छ।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
११८	सन् २०३० सम्म पिपिआर, खोरेत, रेविज रोग नियन्त्रण तथा उन्मूलन गर्ने अन्तर्राष्ट्रिय लक्ष्य अनुसार उपचार तथा खोप सेवाको लागि आवश्यक पर्ने खोप तथा पशु औपधी नेपाल सरकारसँगको समन्वयमा समयमै व्यवस्था गरिनेछ। यसका लागि रु. २ करोड ९८ लाख विनियोजन गरिएको।	सङ्घीय सरकारबाट भ्याक्सिनको व्यवस्थापन र प्रदेश सरकारबाट भ्याक्सिनको लजिस्टिक (व्यवस्थापन खर्च) कार्यको व्यवस्थापन गरि भ्याक्सिनको कार्य अगाडि बढेको छ।
१०४	कृषि क्षेत्रमा निजी र सहकारी क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्न सरकारी तथा निजी क्षेत्रको साझेदारीमा नमूना कृषि उद्योगहरूको स्थापना गरिनेछ। यसका लागि रु. २ करोड १० लाख रकम विनियोजन गरिएको।	प्रदेशमा प्राइगारिक मल तथा जैविक विषादीको कारखाना आवश्यकता भए पनि हालसम्म लगानी गर्न निजी व्यवसायी उत्साहित नभएको र उक्त उद्योगको DPR र प्रविधि सम्बन्धी प्राविधिक जनशक्ति नभएकोले DPR को कार्य मात्र अगाडि बढेको छ। साथै सुर्खेतमा १/१ वटा ह्याचरी र दाना उद्योग निर्माणको क्रममा छन।
११३	प्राइगारिक कृषि प्रवर्द्धनका लागि अध्ययन, अनुसन्धान र विकास गर्न प्रदेश कृषि अनुसन्धान निर्देशनालय दशरथपुरमा प्रदेश कृषि अनुसन्धान तथा विकास केन्द्रको स्थापना गर्न रु. १ करोड ५० लाख रकम विनियोजन गरिएको।	DPR तयार भएको
१२७	गत हिउँदमा पेरेको खडेरीबाट प्रभावित कृषकहरूलाई राहत उपलब्ध गराउनका लागि रु. २ करोड ३१ लाख रकम विनियोजन गरिएको।	सङ्घीय कृषि तथा पशुपन्ध्री मन्त्रालयको चालु नीति तथा कार्यक्रममा एक स्थानीय तह एक अन्न भकारीको लागि पालिकामा सिधै बजेट गएको र प्रदेश मन्त्रालयबाट बजेट अपुगका

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
		कारण बजेट विनियोजन गर्न नसकिएको तथा खाद्य ऐन कार्यान्वयनको केही पालिकामा नमुना कार्यक्रमका रूपमा अगाडि बढेको छ।
१३६	प्रदेशभित्र उत्पादित वस्तु तथा सेवाको बजारीकरण, निर्यात र उपयोगमा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ। यसका लागि कर्णाली सौगात गृह सञ्चालन, ब्राण्डिङ र कर्णाली उत्पादन प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको।	सुर्खेत एयरपोर्टमा सौगातगृह सञ्चालनमा छ।
११२	प्रदेशभित्र हुने सबै किसिमका उत्पादनलाई मूल्य अभिवृद्धि गर्दै बजारीकरण गर्नका लागि ग्रेडिङ तथा आकर्षक प्याकेजिङ सहितको गुणस्तर सुनिश्चित गरी कर्णाली ब्राण्डमार्फ्ट उत्पादनलाई देशभित्रका शहरी बजार तथा अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा पुऱ्याउन आवश्यक लगानीको मूल्य अभिवृद्धि लागतको ५० प्रतिशत प्रदेश सरकारले अनुदान दिने व्यवस्थाको लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको। प्राइगारिक वस्तुहरूको प्रमाणीकरण र ब्राण्ड प्रवर्द्धन मार्फ्ट प्राइगारिक वस्तुहरू र रैथाने वालीहरूको राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा विक्री प्रवर्द्धन गर्न रु. २ करोड ९० लाख विनियोजन गरिएको।	प्राइगारिक कृषि वस्तु प्रवर्द्धनका लागि बजारीकरण, प्राइगारिक प्रमाणीकरण, ब्रान्डिङ तथा प्याकेजिङ सामग्रीहरूमा सहयोगका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा रहेका छन्। प्रदेशमा उत्पादित अदुवा तथा बेसारको चाना यूरोपियन बजारमा द अगानिक माउन्टेन फ्लेवर प्रा.लि. बाट निकासी भएको छ।

७. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को चैत्र मसान्तसम्ममा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू:

७.१ व्यावसायिक कृषकहरूलाई अनुदान कार्यक्रम:

- ६७२ वटा कृषि सिंचाइमा ३५५ वटा सिंचाइ सम्पन्न गरि १४५५ हे. सिंचित क्षेत्रफल थप गरिएको

- सुर्खेतको दशरथपुरमा रु. १ करोड लागतमा ५ वटा कोल्ड स्टोरेजको टेण्डर आह्वान भई पूर्वाधार निर्माणको सम्झौता भएको ।
- सुर्खेत एयरपोर्टमा कर्णली सौगात गृहको विधिवत रूपमा उद्घाटन भई सञ्चालनमा ल्याइएको ।
- एकीकृत कार्यविधि, २०७८ र प्राविधिक मापदण्ड, २०७८ स्वीकृत गरि कार्यान्वयनमा रहेको ।
- मूल्यवान कर्णली किसानको सम्पदा नामक लोगो प्रयोग सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ स्वीकृत गरी प्रयोगमा ल्याइएको ।
- कर्णली प्रदेशको कृषि विकास रणनीतिको प्रारम्भिक ड्राफ्ट तयारी कार्य भइरहेको ।
- हिमाली भेगका ५ जिल्लाका पचास भन्दा बढी भेंडा पालन गर्ने कृषकहरूलाई औषधोपचार सहयोगका लागि लगत सङ्कलन जारी रहेको ।
- हिमाली भेगका ५ जिल्लामा प्रति लिटर रु. १०।- र अन्य जिल्लाका बढी उत्पादन हुने सम्भावित स्थानीय तहको समन्वयमा प्रति लिटर रु. ३। का दरले दुग्ध उत्पादन प्रोत्साहन अनुदान वितरणका लागि पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालय र स्थानीय तहहरूसँग समन्वय भएको ।
- व्यावसायिक कृषि तथा पशुपन्धी व्यवसायमा विपन्न बैंकहरूबाट लगानी भएका ऋणहरूमा व्याज अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यक्रम अनुरुप हालसम्म ८२० जना व्यवसायीहरूलाई बैंकबाट अनुदान बापत रु. १ करोड ५१ लाख रकम भुक्तानी गरिएको ।
- ७४ किसान परिवाहरूलाई किसान सूचीकरण प्रणालीमा आवद्ध गरिएको ।

७.२ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली निर्माणः

कृषि तथा पशुपन्धीजन्य उत्पादन, व्यापार, यान्त्रिकीकरण, बजारीकरण र सहकारीसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण क्रियाकलाप एवम् ऐन, नियम, कार्यविधि तथा मापदण्डहरूको जानकारी दिनका लागि व्यवस्थापन सूचना प्रणाली निर्माण भइरहेको ।

७.३ साङ्गेदारीमा आधारित एक स्थानीय तह (कृषि पशु सेवा) एक बाली उत्पादन विशेष कार्यक्रमः

स्थानीय तहसँग समन्वय गरी जिल्लाहरूमा कार्यान्वयन प्रक्रिया अघि बढाइएको छ ।

७.४ स्रोत केन्द्र स्थापना (भेडा, बाखा, भैसी, माछ्या, चौरी, च्याङ्गा, मौरी, घाँसको वित्र):
जिल्लाहरूमा कार्यक्रम सञ्चालन गरि स्थापना भएका स्रोत केन्द्रहरूवाट उत्पादित वस्तु विक्री वितरणको कार्य भइरहेको ।

८. आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा विनियोजित बजेट तथा खर्चको यथार्थ विवरण:

ब.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३१२०००११३	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	१२५३८३	७७,६०४.००	६१.८९
३१२०००११४	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	१३६००	८,०३७.००	५९.१
३१२०००१२३	एकीकृत कृषि प्रयोगशाला	३१०१८	१८,८२८.००	६०.७
३१२०००१२४	एकीकृत कृषि प्रयोगशाला	२३१८०	१५,२०९.००	६५.६१
३१२०००१३३	भूमि व्यवस्था तथा सहकारी रजिस्ट्रारको कार्यालय	२०८७७	१०,४९२.००	५०.२६
३१२०००१३४	भूमि व्यवस्था तथा सहकारी रजिस्ट्रारको कार्यालय	६१३०	२,९२०.००	३४.५८
३१२००१०१३	मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	५१९०००	४५७,२८८.००	८८.११
३१२००१०१४	मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	४१८८०८	३८७,६२७.००	९२.५५
३१२००१२०३	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय (सङ्घ सशर्त अनुदान),	३०६०५०	२४९,९२०.००	८१.६६
३१२००१२०४	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय (सङ्घ सशर्त अनुदान),	१०३५०	९,६३०.००	९३.०४
३१२०१०११३	कृषि विकास निर्देशनालय	१५०३०६	१२९,३४९.००	८६.०६
३१२०१०११४	कृषि विकास निर्देशनालय	९९३५	७,१८५.००	७२.३२
३१२०१०१६३	कृषि विकास कार्यालयहरू	५०९५६५	३९५,९४९.००	७८.७८
३१२०१०१६४	कृषि विकास कार्यालयहरू	९०५८४	७८,२५४.००	८६.३९
३१२०१०१७३	वागवानी विकास केन्द्रहरू	३११८९	२६,७४२.००	८५.७४
३१२०१०१७४	वागवानी विकास केन्द्रहरू	१०२००	१०,९९४.००	९९.९४
३१२०१०१८३	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र	२९६९४	२९,५६२.००	७२.८१

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३१२०१०१८४	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र	१५०	१५०	१००
३१२०२०११३	पशुपन्धी विकास निर्देशनालय	६९,४७८	३९,७०८.००	५७.१५
३१२०२०११४	पशुपन्धी विकास निर्देशनालय	१४५७५	८,७४९.००	५९.९७
३१२०२०१३३	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालयहरु	२६३९९८	२०८,०३५.००	७८.८
३१२०२०१३४	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालयहरु	५८५५०	४४,७०९.००	७६.३५
जम्मा		२७०४५४०	२,२०६,५१७.००	८१.५९

९. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को चैत्र मसान्तसम्मको खर्चको प्रगति अवस्था:

(रु. हजारमा)

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३१२०००११३	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	२३०५१७.००	४४,८१६.००	९९.४४
३१२०००११४	भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय	३७१४५.००	१०,४५८.००	२८.१५
३१२०००१२३	एकीकृत कृषि प्रयोगशाला	३२१७९.००	१३,६११.००	४२.३०
३१२०००१२४	एकीकृत कृषि प्रयोगशाला	१४६००.००	४,४०८.००	३०.१९
३१२०००१३३	भूमि व्यवस्था तथा सहकारी रजिस्ट्रारको कार्यालय	२४२८९.००	१०,०४९.००	४९.३७
३१२०००१३४	भूमि व्यवस्था तथा सहकारी रजिस्ट्रारको कार्यालय	२०४५.००	२७३	१३.३५
३१२०१०११३	कृषि विकास निर्देशनालय	१२९६६४.००	३८,५१८.००	२९.७१
३१२०१०११४	कृषि विकास निर्देशनालय	९८४६५.००	४८,९५५.००	४९.७२
३१२०१०१६३	कृषि विकास कार्यालयहरु	७२५३०२.००	१७७,२८७.००	२४.४४
३१२०१०१६४	कृषि विकास कार्यालयहरु	४५८३२०.००	१६५,२००.००	३६.०४
३१२०१०१७३	वागवानी विकास केन्द्रहरु	३१५०६.००	१६,७१४.००	५३.०५
३१२०१०१७४	वागवानी विकास केन्द्रहरु	३४००.००	२,३६४.००	६९.५३

ब.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३१२०१०१८३	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र	१००४७३.००	१७,१३३.००	१७.०५
३१२०१०१८४	कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन सहयोग तथा तालिम केन्द्र	१६२५.००	८७५	५३.८५
३१२०२०११३	पशुपन्द्धी विकास निर्देशनालय	१३११५४.००	५३,९७८.००	४१.१६
३१२०२०११४	पशुपन्द्धी विकास निर्देशनालय	३६३८५.००	१४,४३३.००	३९.६७
३१२०२०१३३	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालयहरु	५९६२३६.००	१७८,६६८.००	२९.९७
३१२०२०१३४	पशु अस्पताल तथा पशु सेवा कार्यालयहरु	३८४००.००	१६,२८१.००	४२.४०
३१२९११२०३	कृषि विकास रणनीति अनुगमन तथा समन्वय कार्यक्रम (सझ सशर्त अनुदान)	५०००.००	७५९	१५.१८
३१२९११२१३	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना(सझ सशर्त अनुदान)	२१०९००.००	३६,९१५.००	१७.५०
३१२९११२२३	कृषि विभाग(सझ सशर्त अनुदान)	३९२००.००	५,३९३.००	१३.७६
३१२९११२३३	पशु सेवा विभाग (सझ सशर्त अनुदान)	११२००.००	३,४९६.००	३१.२१
जम्मा		२९५८००५.००	८६०,५८४.००	२९.०९

१०. विषय क्षेत्रगत नतिजा सूचक र लक्ष्य:

सूचक	एकाई	आ.व. २०७६/०७७ सम्मको वास्तविक उपलब्धि	आ.व. २०७७/०७८ सम्मको अनुमानित उपलब्धि	मध्यमकालीन लक्ष्य		
				९/०७८	०/०७९	९/०८०
प्रमुख खाद्यान्न बालीको उत्पादन परिमाण	मे.टन	३१०	३२४	५८०	६००	६२०
प्रमुख अन्न बालीहरुको उत्पादकत्व	मे.टन/हे	२.०१	२.०२	२.७	३	३.२
प्रमुख तरकारीहरुको उत्पादकत्व	मे.टन/हे	९.१	९.३१	११.५	११.६	११.८०

सूचक	एकाई	आ.व. २०७६/०७७	आ.व. २०७७/०७८	मध्यमकालीन लक्ष्य		
		सम्मको वास्तविक उपलब्धि	सम्मको अनुमानित उपलब्धि	२०७८/०७९	०८/०७९	२०८०/०८१
कृषि कार्यमा उपयोग भएको भूमि	प्रतिशत	७२.४५	७२.४८	७३.५	७४	७५
मासु उत्पादन वृद्धि दर	प्रतिशत	४.६९	४.७४	५.९१	६.५२	७.१३
शित भण्डार (१०० टन क्षमता भन्दा बढी)	सङ्ख्या	२	३	५	७	८
दुध उत्पादन वृद्धि दर	प्रतिशत	३.३९	४.१	७.५७	९.६६	११.७५

११. लक्ष्य र प्रगति:

क्र.सं.	विवरण	इकाइ	लक्ष्य	प्रगति	हालसम्मको अवस्था
१	भू-उपयोग नीति, कानून र गुरु योजनाका साथै भूमि समस्या समाधानका निम्नित गठन आदेशबाट पारित भूमि समिति गठन तथा सञ्चालन	सङ्ख्या	१	१	कृषि विकास रणनीतिको ड्राफ्ट तयार र कर्णाली खाद्य सुरक्षा तथा खाद्य सम्प्रभुता नियमावलीको ड्राफ्टको पूर्ण तयारी भएको
२	एकीकृत कार्यविधि तयारी र प्रकाशन	पटक	१	१	स्वीकृत भई कार्यान्वयन भइरहेको
३	अर्गानिक कृषि क्षेत्रको वर्गीकरण	पालिका	२१	२१	४२ वटा पालिकाको अर्गानिक कृषि क्षेत्रको वर्गीकरण प्रतिवेदन तयार भएको
४	व्यावसायिक कृषकहस्ताई व्याज अनुदान	पटक	१	चालु	हालसम्म ८२० जनालाई ५७ करोड बराबरको बैंकबाट ऋण लगानी भई १ करोड ५० लाख बराबर व्याज अनुदान भुक्तानी भएको।
५	इपिडेमियोलोजिकल रिपोर्टिङ व्यवस्थापन कार्यक्रम	पटक	१	१	चौमासिक रूपमा भएको।

क्र.सं.	विवरण	इकाइ	लक्ष्य	प्रगति	हालसम्मको अवस्था
६	भू-उपयोग सूचनाको डिजिटाइजेशन प्रविधि हस्तान्तरण	पटक	१	१	प्रदेशका नापी तथा मालपोत कार्यालयलाई कम्प्युटर वितरण गरिएको
७	कोम्हि-१९ बाट प्रभावित कृषि तथा पशुपन्धी क्षेत्रमा युवाहरूको संलग्नता तथा प्रभाव अध्ययन	पटक	१	१	अध्ययन सम्पन्न भई प्रतिवेदन प्राप्त भएको।
८	साझेदारीमा आधारित एक स्थानीय तह (कृषि तथा पशुसेवा) एक बाली उत्पादन विशेष कार्यक्रम	सङ्ख्या	७९	७९	कार्यक्रमका लागि बाली वस्तु छानौट भई सम्झौता गरि कार्यान्ययन भइरहेको।
९	नविनतम प्रविधिमा आधारित कृषि बाली वस्तुको प्रवर्द्धन कार्यक्रम	पटक	१	१	कार्यक्रम भइरहेको
१०	बिउ बाली खेत निरीक्षण कार्यक्रम	पटक	आ अ	आ अ	आवश्यकता अनुसार फिल्डमा बिउ बाली खेत निरीक्षण कार्य भइरहेको
११	बिउ नमूना परीक्षण	पटक	आ अ	आ अ	आवश्यकता अनुसार बिउ उत्पादन कार्यमा संलग्न कृषकहरूको बिउ नमूना परीक्षण कार्य भइरहेको
१२	घुम्ती माटो परीक्षण शिविर	पटक	आ.अ.	आ.अ.	माटो परीक्षण कार्य भइरहेको
१३	सहकारी सचेतना तथा पूर्व सहकारी शिक्षा तालिम	पटक	आ.अ.	आ.अ.	जिल्लाको आवश्यकता अनुसार सहकारी रजिस्टर कार्यालयवाट तालिम तथा सचेतनामूलक गोष्ठी सञ्चालन भइरहेको
१४	रैथाने बाली प्रवर्द्धन कार्यक्रम	पटक	१०	१०	१० वटै जिल्लामा भइरहेको।
१५	प्राङ्गारिक मिशन कार्यक्रम	पटक	१०	१०	१० वटै जिल्लामा भइरहेको।
१६	साना सिंचाइ कार्यक्रम	सङ्ख्या	६७२	३४२	बाँकीको निर्माण कार्य भइरहेको।
१७	सोतकेन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन निरन्तरता	सङ्ख्या	१४	११	निर्माण तथा कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको।

क्र.सं.	विवरण	इकाइ	लक्ष्य	प्रगति	हालसम्मको अवस्था
१८	दुर्घट उत्पादन प्रोत्साहन	जिल्ला	१०	१०	साविकका कर्णालीका ५ जिल्लामा रु. १० र अन्य ५ जिल्लाका पालिकासँगको समन्वयमा रु. ३ प्रति लि. मा दुर्घट उत्पादन प्रोत्साहन दिने काम भइरहेको ।
१९	कृषि उपज उत्पादनका लागि विधुतमा ५० प्रतिशत छुट	जिल्ला	५	५	माग अनुसार कार्यक्रमको अनुदान दिने कार्य भइरहेको ।
२०	करार (जग्गा भाडामा लिई) खेतीका लागि भाडामा ५० प्रतिशत छुट	जिल्ला	५	५	करार खेती गरिरहेका कृषकहरूले पेश गरेको विल भरपाई अनुसार कार्यक्रमको अनुदान दिने कार्य भइरहेको ।
२१	तथ्याङ्क अभिलेखीकरण तथा किसान सूचीकरण	जिल्ला	१०	१०	तथ्याङ्क अभिलेखीकरण तथा किसान सूचीकरणको कार्य भइरहेको ५७००० किसान सूचीकरण भैसकेका ।

१२. मन्त्रालयबाट प्रस्ताव भई स्वीकृत भएका ऐन, नियम, कार्यविधि तथा मापदण्डहरू :

ऐनहरू:

- सहकारी संस्थाहरूलाई व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन, २०७५
- कर्णाली प्राइगारिक कृषि सम्बन्धी व्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७५
- खाद्य सुरक्षा तथा खाद्य अधिकारको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्न बनेको ऐन, २०७६

कार्यविधि तथा मापदण्डहरू:

- व्यावसायिक कृषि तथा पशुपन्धी पालन व्यवसायको लागि व्याज अनुदान कार्यविधि, २०७६
- सहकारी मार्फत् व्याज अनुदान कार्यक्रम, २०७७
- भूमि, कृषि तथा सहकारी सम्बन्धी कार्यक्रम (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७८
- भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी सञ्चालन सम्बन्धी प्राविधिक मापदण्ड, २०७८
- कर्णाली प्रदेश सरकारको "मूल्यवान" कर्णाली किसानको सम्पदा नामक लोगो प्रयोग सम्बन्धी मापदण्ड, २०७८

१३. कार्यक्रम तथा आयोजनाको संस्थित विवरण:

ब.उ.शी.न.	कार्यक्रम/आयोजना	उद्देश्य	लागत	आगामी तीन वर्षको उपलब्धि सूचक
३१२००११ कर्णाली प्रदेश वित्तीय समानीकरण कार्यक्रम प्रदेश सरकार	<ul style="list-style-type: none"> पेकेट प्याकेज कार्यक्रम, सहकारी नमुना गाउँ, प्राङ्गणारिक मोडल कार्यक्रम आदि। कृषि सिंचाइ कार्यक्रम लक्षित वर्ग विशेष कार्यक्रम एक पालिका एक कृषि र अनुदानमा फलाफलका विस्त्रित वितरण, सेलार स्टोर निर्माण, पशु बधरस्थल र वधशाला निर्माण आदि। 	सहीय सरकारको नीति तथा उद्देश्य अनुरप कृषि र पशुपन्थी पालनको माध्यमबाट गरिबी निवारणमा टेवा पुऱ्याउने	२१६४९०	विभिन्न प्रमुख बाली वस्तुहरूको उत्पादन र उत्पादकत्वमा वैद्धि ।
३१२००१२० सड्य सशर्त अनुदान कार्यक्रम IPMAMP) कार्यक्रम	कृषि तथा पशुपन्थी जन्य कृषि उपजहरूको पेकेट/ ब्लकजोन तथा सुपर जोन उत्पादन कार्यक्रम/	कृषि व्यावसायिकरण गर्ने	२१०९०	कृषि र पशु वस्तुहरूको व्यावसायिकरण ।
३१२००१२० सड्य सशर्त अनुदान कार्यक्रम अगानिक (मिसन कार्यक्रम	प्राङ्गणारिक कृषि वस्तुहरूको उत्पादन तथा बजारीकरण	रेखाने बाली उत्पादन तथा सरक्षण गर्ने	३००४०	अगानिक कृषि वस्तुहरूको उत्पादन तथा बजारीकरण ।
३१२००१२० सड्य सशर्त अनुदान कार्यक्रम रेखाने बाली (प्रवर्द्धन कार्यक्रम	रेखाने बालीहरूको उत्पादन तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम		१५००	रेखाने बालीहरूको उत्पादन तथा संरक्षण ।

१४. विद्यमान जनशक्तिको अवस्था:

- क. स्वीकृत दरवन्दी: ३६२
 ख. पदपूर्ति दरवन्दी: २६८ (दरवन्दी करार ३२ जना सहित)
 ग. रिक्त दरवन्दी: १४ जना

उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७४ माघ १० गतेको निर्णयानुसार उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालयको स्थापना भएको हो। प्रदेशलाई औद्योगिकीकरणतर्फ उन्मुख गराई औद्योगिक विकास गर्ने आवश्यक नीति, ऐन, नियम तर्जुमा गर्दै औद्योगिक क्षेत्रमा निजी, स्वदेशी, तथा बिदेशी लगानी आकर्षित गर्नको लागि औद्योगिक पूर्वाधारको निर्माण गर्दै लैजाने, मौजुदा पूर्वाधारको उपयोग गर्ने, कच्चा पदार्थको प्रसोधन गरी निर्यातजन्य पदार्थको उत्पादन गरी निर्यात गर्ने, लघु, घेरेलु तथा साना उद्योगहरूको माध्यमबाट गरिबी न्यूनीकरण गरी प्रादेशिक अर्थतन्त्रलाई सबल बनाउदै, वाणिज्य क्षेत्रलाई सबल तुल्याउदै आन्तरिक, अन्तर प्रादेशिक तथा बाह्य व्यापारको सहजीकरण, प्रवर्द्धन र नियमन गर्दै, कर्णली प्रदेशमा रहेको मूर्त तथा अमूर्त सांस्कृतिक तथा धार्मिक र प्राकृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण र विकास गर्दै प्रदेशको आर्थिक विकासको प्रमुख आधारको रूपमा रहेको पर्यटन क्षेत्रको माध्यमबाट रोजगारीको सिर्जना, आर्थिक क्रियाकलापमा वृद्धि र समग्र प्रादेशिक आर्थिक विकास र समुन्नतिमा टेवा पुऱ्याउदै, वन, वातावरण तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षणको माध्यमबाट खेतीयोग्य भूमिको संरक्षण र उत्पादकत्वमा वृद्धि, पानीमुहान, वन्यजन्तु र जैविक विविधताको संरक्षण र वातावरणीय स्वच्छता कायम राख्दै स्रोतको दिगो उपयोग मार्फत् अर्थतन्त्रमा योगदान पुऱ्याउने लक्ष्यका साथ यो मन्त्रालयको स्थापना भएको हो।

२. दीर्घकालीन सोच :

दिगो वन व्यवस्थापन, उद्योग, उद्यमशीलता, पर्यटन र सन्तुलित पर्यावरण मार्फत् प्रदेशको सम्बृद्धि।

३. छ्येय :

व्यवस्थित वन क्षेत्र, उद्योग, उद्यमशीलता, पर्यटनको विकास र सन्तुलित पर्यावरण मार्फत् प्रदेशको आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक सम्बृद्धिमा योगदान पुऱ्याउने।

४. रणनीतिक उद्देश्यहरू:

- जनसहभागितामूलक तथा वैज्ञानिक व्यवस्थापन पद्धति अवलम्बन गर्दै वन, वन्यजन्तु तथा जैविक विविधताको दिगो संरक्षण तथा व्यवस्थापनबाट वन क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने।

- सामुदायिक वन मार्फत् वातावरणमैत्री हरित अर्थतन्त्र विकास गर्न उच्च मूल्य तथा बहुउपयोगी फलफूल, जडिबुटी र बोट विरुवाहरू वृक्षारोपण अभियानकै रूपमा सञ्चालन गर्ने ।
- निजी तथा सहकारी क्षेत्रलाई वन विकास तथा विस्तारमा संलग्न गराउँदै जडिबुटी, काठ तथा लघु घरेलु उद्यमहरूको प्रवर्द्धन, विविधीकरण र बजारीकरण गर्ने ।
- प्रदेशमा रहेका सबै ऐतिहासिक, धार्मिक, पुरातात्त्विक स्थल, भाषा, धर्म संस्कृतिको खोज, संरक्षण र सम्वर्द्धन गर्ने ।
- जलवायु परिवर्तनको नकारात्मक प्रभाव कम गर्न अनुकूलनका उपायहरू अवलम्बन गर्दै हिमाली क्षेत्रमा वनबुट्यान, बीऊ र बाली संरक्षणको विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने
- स्वच्छ वातावरण जलाधार पुनरुत्थान, सार्वजनिक क्षेत्र सरसफाई गर्दै सार्वजनिक स्थल, नदी किनार, सडकछेउ, खोल्सा-खोल्सीमा बाँस, अम्रिसो, फलफूल लगायतका आयमूलक बहुउपयोगी बोट विरुवा लगाई जैविक प्रविधि प्रयोगका सबै स्थानीय तहका केन्द्रहरूलाई हरित नगरको रूपमा विकसित गर्ने ।
- हवाई यातायातको सुविधाका लागि आवश्यक समन्वयात्मक कार्य गर्ने ।

५. कार्य क्षेत्र :

कर्णाली प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी देहाय बमोजिम रहेका छन् :

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
१.	व्यापार, वाणिज्य र बजार प्रतिस्पर्धा सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन एवम् नियमन र सिन्डिकेट तथा कार्टेलिड नियन्त्रण ।
२.	प्रादेशिक व्यापार सम्बन्धी पूर्वाधार निर्माण, प्रवर्द्धन, सहजीकरण, बजार अनुगमन, समन्वय, तथ्याङ्क प्रणाली, वौद्धिक सम्पत्ति संरक्षण, अध्ययन तथा अनुसन्धान र नियमन ।
३.	दुवानी, परिवहन प्रणाली तथा कार्गो व्यवस्थापन ।
४.	नेपाल सरकारको सहमतिमा आर्थिक तथा औद्योगिक विषयका करारजन्य समझौता ।
५.	व्यापारिक फर्महरूको दर्ता, नवीकरण, खारेजी र नियमन ।
६.	खानी तथा खनिज पदार्थको अन्वेषण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र नियमन एवम् पूर्वाधार विकास, अनुसन्धान, सर्वेक्षण, लगत सङ्कलन अभिलेखाङ्कन, अन्वेषण, उत्खनन, प्रादेशिक प्रयोगशालाको स्थापना तथा सञ्चालन र सङ्घसँग समन्वय ।

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
७.	भौगोलिक अध्ययन तथा अनुसन्धान र नक्शा सम्बन्धी।
८.	कल कारखाना र औद्योगीकरण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
९.	उद्योग दर्ता, अनुमति, नवीकरण एवम् खोरेजी र औद्योगिक विकास तथा औद्योगिक व्यवसायको प्रवर्द्धन र नियमन।
१०.	प्रदेश स्तरको उद्योग क्षेत्रको भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा औद्योगिक क्षेत्र र विशेष आर्थिक क्षेत्रको स्थापना सञ्चालन र विस्तार।
११.	औद्योगिक वस्तुको निर्यात प्रवर्द्धन।
१२.	सार्वजानिक सेवा, अत्यावश्यक सेवा र वस्तु आपूर्ति सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा कार्यान्वयन र नियमन।
१३.	उपभोक्ताहरुको अधिकार संरक्षण तथा प्रवर्द्धन, उपभोक्ता जागरण कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन।
१४.	मूल्य र कालोवजारी तथा कृत्रिम अभाव नियन्त्रण एवम् नियमन।
१५.	सङ्घीय मापदण्ड अनुसार स्टाणडार्ड वर्गीकरण, गुणस्तर परीक्षण र नियमन।
१६.	उपभोक्ता अदालत गठन र सञ्चालन।
१७.	अत्यावश्यक वस्तुहरुको प्रादेशिक माग र आपूर्ति सम्बन्धी सूचना सङ्कलन, विश्लेषण, प्रक्षेपण र आपूर्ति व्यवस्था, मौज्दातको व्यवस्था र आपूर्तिमा अन्तर प्रादेशिक र स्थानीय तहबीच समन्वय।
१८.	लक्षित क्षेत्र र वर्गका लागि वस्तु र सेवामा प्रादेशिक अनुदान र नियमन।
१९.	करार, साझेदारी र एजेन्सी सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन।
२०.	सङ्घसँगको समन्वयमा कम्पनी स्थापना सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, नियमन र कम्पनी प्रशासन।
२१.	दामासाहिमा परेका उद्योग, व्यावसायिक कम्पनी तथा फर्म व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
२२.	प्रदेश स्तरमा हानिकारक पदार्थहरुको नियमन तथा व्यवस्थापन।
२३.	प्रदेश स्तरमा इन्धनको गुणस्तर अनुगमन।
२४.	सङ्घीय कानून बमोजिम क्यासिनो तथा चिछा दर्ता, अनुमति र नियमन सम्बन्धी।

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
२५.	प्रदेश भित्रका उद्योगहरु र साना, मझौला, घेरेलु तथा लघु उद्योगहरु स्थापना र प्रवर्द्धन सम्बन्धमा नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
२६.	औद्योगिक तथा व्यापार प्रदर्शनीको आयोजना तथा व्यवस्थापन।
२७.	उद्योगमा श्रममूलक प्रविधि र स्वदेशी श्रमिकको उपयोग।
२८.	स्वरोजगारका लागि उद्यमशीलता विकास, प्रशिक्षण, सहुलियत कर्जा र व्यवसाय प्रवर्द्धन सहायता।
२९.	प्रादेशिक पर्यटन विकासको नीति, कानून, मापदण्ड र योजना निर्माण, पूर्वाधार विकास, प्रवर्द्धन र नियमन।
३०.	पर्यटक प्रहरी व्यवस्थापन।
३१.	पर्यटकीय होटल, रिसोर्ट, लज, ट्राभल तथा ट्रेकिङ एजेन्सी, गाईड, न्याफिटइंग आदिको दर्ता, अनुमति, नवीकरण र नियमन।
३२.	प्रदेश स्तरमा वन क्षेत्रको नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
३३.	वन्यजन्तु र वन पैदावार ओसारपसार सम्बन्धी नियमन र अपराध नियन्त्रण।
३४.	वन, वनस्पति, वन्यजन्तु र जैविक विविधता सम्बन्धी प्रादेशिक सङ्ग्रहालय व्यवस्थापन।
३५.	प्रदेश स्तरमा संरक्षण क्षेत्र र चरन क्षेत्रको व्यवस्थापन।
३६.	हात्तीसार तथा चिडियाखानाको व्यवस्थापन।
३७.	जडिबुटी खेती प्रविधि प्रवर्द्धन, विस्तार तथा वजारीकरण सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, तथा कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन अनुसन्धान तथा तथ्याङ्क सङ्कलन।
३८.	वन तथा वातावरण सम्बन्धी विषयमा प्राविधिक सूचना तथा सेवा प्रवाह।
३९.	वन अतिक्रमण तथा वन डेलो नियन्त्रण तथा रोकथाम सम्बन्धी नीति, समन्वय र सहयोग।
४०.	प्रदेश स्तरका वनस्पति उद्घान तथा हर्वेरियमहरुको व्यवस्थापन र वनस्पति पहिचान तथा अभिलेखीकरण सम्बन्धी नीति र व्यवस्थापन।
४१.	प्रदेश स्तरमा जैविक विविधताको अध्ययन, अनुसन्धान, व्यवस्थापन, नियमन, संरक्षण एवम् लाभांश बाँडफाँट।
४२.	प्रदेश स्तरमा जलाधार संरक्षण तथा जल उपयोग नीति, प्रविधि विकास, व्यवस्थापन।
४३.	प्रदेश भित्र भू-स्खलन नियन्त्रण।

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
४४.	प्रदेश स्तरमा वातावरणीय संरक्षण तथा स्वच्छता सम्बन्धी प्रविधि विकास र व्यवस्थापन।
४५.	प्रदेश स्तरमा वातावरण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
४६.	प्रदेश स्तरमा वातावरणीय सूचना प्रणालीको स्थापना।
४७.	प्रदेश स्तरमा वातावरणीय जोखिमका लागि तयारी तथा उद्धार।
४८.	प्रदेश स्तरमा वातावरणीय प्रयोगशालाको स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन।
४९.	प्रदेश स्तरमा ठोस, वायु, तरल, जल, ध्वनि तथा विद्युतीय लगायत प्रदुषणको मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन, अनुगमन र नियन्त्रण।
५०.	प्रदेश स्तरमा न्यून कार्बनमुखी तथा वातावरणमैत्री विकास प्रक्रिया र हरित क्षेत्र प्रबर्द्धन।
५१.	प्रदेश स्तरमा वातावरणीय संरक्षण क्षेत्र तथा प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण र सम्बर्द्धन।
५२.	प्रदेशभित्र वातावरणीय क्षेत्रको अध्ययन, अनुसन्धान, क्षमता अभिवृद्धि, वातावरणीय सुशासन तथा परीक्षण।
५३.	भूपरिधि क्षेत्र तथा वन क्षेत्रको पहिचान, बर्गीकरण, संरक्षण र व्यवस्थापन।
५४.	संरक्षण क्षेत्र पहिचान र व्यवस्थापकीय पद्धति निर्धारण।
५५.	अन्तर प्रदेशीय नदी उकास तथा सडक किनार वृक्षारोपण व्यवस्थापन।
५६.	वृक्षारोपणको लागि दिगो तथा गुणस्तरीय बीउ उत्पादन, बीउ बर्गैचा स्थापना र व्यवस्थापन।
५७.	प्रदेश भित्र बृक्षारोपण तथा सम्भार सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
५८.	प्रदेश भित्र जडिवुटी तथा अन्य गैरकाष्ठ वन पैदावार सम्बन्धी व्यवस्थापन।
५९.	वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गी सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन।
६०.	प्रदेश स्तरमा विज्ञान प्रविधिको विकास तथा विस्तार, सो सम्बन्धी तथ्याङ्क सडकलन, प्रशोधन र सर्वेक्षण र जनशक्ति विकास र उपयोग।
६१.	वैज्ञानिक अध्ययन अनुसन्धान एवम् विज्ञान र प्रविधिको आविष्कार, उन्नयन र विकास।
६२.	विज्ञान संग्रहालय र प्लोटोरियमको स्थापना र सञ्चालन र व्यवस्थापन।

**६. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट वक्तव्यमा उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रमहरूको
२०७८ चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति विवरण :**

बुंदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति
५०	एक स्थानीय तह एक अन्न भकारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।	सम्पन्न हुन नसकेको।
५२	कोभिड-१९ को महामारीबाट स्वदेश र विदेशमा रोजगारी गुमाएका तथा बेरोजगार युवालाई श्रममूलक रोजगारीको माध्यमबाट विकास क्रियाकलापसँगै रोजगारी सिर्जना गरिनेछ।	प्रत्येक जिल्लामा कोभिड-१९ विशेष रोजगारीमूलक तालिम सञ्चालन भइरहेको।
७९	प्रदेशभित्र औद्योगिक ग्रामको स्थापना	स्थापनाको प्रक्रियामा रहेको।
८०	जैविक मल उत्पादन उद्योग	स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा उद्योग स्थापनाका लागि बजेट रकमान्तर गरिएको (वीरेन्द्रनगर नगरपालिका र पञ्चपुरी नगरपालिका, सुखेत तथा भेरी नगरपालिका, जाजरकोट)।
८१	सीप तथा प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम	सबै जिल्लामा सञ्चालन भइरहेको।
८२	कर्णाली कोसेली घर निर्माण	शिलान्यास भई कार्य अगाडि बढेको।
८४	रोजगारमूलक तालिम सञ्चालन	सिप विकास तथा प्रविधि हस्तान्तरण कार्यक्रम, लक्षित वर्गको लागि उद्यमशील विकास कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको।
८८	काठ र गैरकाष्ठ वन पैदावारको उत्पादन र आपूर्ति वृद्धि गरिनेछ	सङ्घीय मन्त्रालयद्वारा काठको उत्पादन/ओसारपसार रोका भएको।
९१	हाइटेक नसरीको काम सम्पन्न गर्ने	कार्य भइरहेको।
९२/९३	जडिबुटी खेति विकास र विस्तार	जिल्लास्तरबाट कार्यान्वयन गर्ने गरी रकम व्यवस्था गरिएको।
९४	भू-क्षय नियन्त्रण र संवेदनशील जलाधार क्षेत्रको संरक्षण/एक वडा एक पोखरी कार्यक्रम	विषय केन्द्रित भू-तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालयहरू पुनःस्थापना गरी बजेट रकमान्तर भएको।
१०१	सबै जिल्लाका प्रमुख पर्यटकीय गन्तव्य विकास	कार्यान्वयन भइरहेको।
१०३	नमुना मुर्मा गाउँ विकास	छलफलको क्रममा रहेको।

७. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को चैत्र मसान्तसम्म सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू:

- प्रदेश वातावरण संरक्षण ऐन, २०७७ तथा नियमावली, २०७७ तर्जुमा गरिएको।
- उद्योग प्रवर्द्धन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन।
- सीप विकास तथा उद्यमशीलता विकास तालिम सञ्चालन गरिएको।
- औद्योगिक विकास सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान भइरहेको।
- वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र, डिभिजन वन कार्यालय, सुर्खेत, भेरी र प्रदेश वन निर्देशनालयको भवन निर्माणको कार्य अगाडि बढेको।
- रारा ताल साईकल परिक्रमा मार्ग निर्माणको लागि टेण्डरको आह्वान भई मूल्याङ्कन भएको।
- मन्त्रालयमा रहेको अवण्डा रकम बाँडफाँट गरि कार्यान्वयनका लागि मातहत निकायमा पठाइएको।
- प्राविधिक जनशक्ति करारमा (इन्जिनियर-११, सब-इन्जिनियर-३ र बाली विकास अधिकृत-१ गरि जम्मा १५ जना) खटाईएको।
- रारा र खारा आयोजनालाई सम्पूरक अनुदानको लागि सङ्घीय अर्थमन्त्रालयमा पठाइएको।
- बराहताल-५ बड्डीचौरमा बहुउद्देश्यीय पोखरी (पद्मै कमाउदै) निर्माण।
- महाबु-४ मा हिमाल ताल संरक्षण (आकाशे पानी सङ्कलन)।
- समुदायमा आधारित वन संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको।

८. आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा विनियोजित वजेट तथा खर्चको यथार्थ विवरण

(रु. हजारमा)

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३०७०००११३	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	१८१८९३.००	१६०,५६७.००	८८.२८
३०७०००११४	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	२४२७००.००	१२६,९८४.००	५२.३२
३०७००१०१३	मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	१३८००.००	११,५१८.००	८३.४६
३०७००१०१४	मुख्यमन्त्री रोजगार कार्यक्रम	१४२०००.००	१२२,३८०.००	८६.१८
३०७००१२०३	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय (संघ सशर्त अनुदान)	१३३६७४.००	८५,४७६.००	६३.९४

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३०७००१ २०४	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय (संघ सशर्त अनुदान)	१०५१००.००	७२,९१८.००	६९.३८
३०७०१०१ १३	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय	३९९२३.००	१८,४०७.००	४६.११
३०७०१०१ १४	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय	७०१००.००	४३,७५३.००	६२.४२
३०७०१०१ २३	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यालयहरु	१५११९५.००	११६,५९७.००	७७.१२
३०७०१०१ २४	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यालयहरु	७२८००.००	५१,०९९.००	७०.१८
३०७०२०१ १३	वन तथा वातावरण निर्देशनालय	१६८३२.००	१२,५५६.००	७४.६०
३०७०२०१ १४	वन तथा वातावरण निर्देशनालय	४७४००.००	३९,६५९.००	८३.६७
३०७०२०१ २३	डिभिजन वन कार्यालयहरु	३९८६६३.००	३१९,७५१.००	८०.२१
३०७०२०१ २४	डिभिजन वन कार्यालयहरु	५१९०८८.००	३५७,८७६.००	६८.९४
३०७०३०१ १३	वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र	२२७८८.००	१७,५६७.००	७७.०९
३०७०३०१ १४	वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र	३२००.००	३,१८४.००	९९.५०
जम्मा		२१६११५६.००	१,५६०,२८४.००	७२.२०

९. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को चैत्र मसान्तसम्मको खर्चको प्रगति अवस्था:

(रु. हजारमा)

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३०७०१०१ १३	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	९८८५५.००	२७१७२.००	२७.४८
३०७०१०१ १४	उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय	७७५०५.००	१४३३९.००	१८.५०
जम्मा		१७६३६०.००	४९५११.००	२३.५३

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३०७०००११३	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय	४५१४०.००	१६६२३.००	३६.८२
३०७०००११४	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण निर्देशनालय	४८६६५.००	१२१९२.००	२५.०५
जम्मा		९३८०५	२८८१५	३०.७१
३०७०१०१२३	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यालयहरु	१७८००४.००	७६१८३.००	४२.७९
३०७०१०१२४	उद्योग तथा उपभोक्ता हित संरक्षण कार्यालयहरु	१७८२७३.००	२२२८८.००	१२.५०
जम्मा		३५६२७७	९८४७१	२७.६३
३०७०२०११३	वन तथा वातावरण निर्देशनालय	२३०९१.००	१०४१४.००	४५.०९९
३०७०२०११४	वन तथा वातावरण निर्देशनालय	३११००.००	१९४२.००	६.२४४
जम्मा		५४१९१	१२३५६	२२.८०
३०७०२०१२३	डिभिजन वन कार्यालयहरु	४५३५०८.००	२२५१७४.००	४९.६५
३०७०२०१२४	डिभिजन वन कार्यालयहरु	१०४२७२२.००	१७४६२८.००	१६.७४
जम्मा		१४९६२३०	३९९८०२	२६.७२
३०७०३०११३	वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र	२५२२७.००	१३४२७.००	५३.२२
३०७०३०११४	वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र	२२६८५.००	३७२४.००	१६.४१
जम्मा		४७९१२	१७१५१	३५.७९
३०७९११२०३	नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम (सङ्घ सर्त)	९०००.००	८००.००	८.८८
३०७९११२०४	नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम (सङ्घ सर्त)	१६४००.००	२७७.००	१.६८
जम्मा		२५४००	१०७७	४.२४
३०७९११२१३	वन तथा भु संरक्षण विभाग (सङ्घ सर्त अनुदान)	३८७०४.००	२००४०.००	५१.७७
जम्मा		३८७०४	२००४०	५१.७७

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३०७९११२२४	राष्ट्रीय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम (सङ्घ सर्त)	५५५००.००	६०१२.००	१०.८३
	जम्मा	५५५००	६०१२	१०.८३
३०७९११२३४	जलाधार संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम (सङ्घ सर्त)	४२५००.००	१००११.००	२३.५५
	जम्मा	४२५००	१००११	२३.५५
३०७९११२४४	जडिबुटी विकास कार्यक्रम (सङ्घ सर्त)	३३६००.००	४६२७.००	१३.७७
	जम्मा	३३६००	४६२७	१३.७७
३०७९११२५४	वातावरण विभाग (सङ्घ सर्त)	६०००.००	०.००	०.००
	जम्मा	६०००.००	०.००	०.००

१०. मन्त्रालयबाट प्रस्ताव भई स्वीकृत भएका ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्डः

क्र.सं.	कार्यविधि
१	वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७७

क्र.सं.	गठन आदेश/निर्देशिका/दिग्दर्शन
१	वातावारणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयारी, मूल्यांकन तथा सिफारिस तथा स्वीकृत सम्बन्धी दिग्दर्शन, २०७७

११. विद्यमान जनशक्तिको अवस्था :

स्वीकृत दरबन्दी : ६९१

पदपूर्ति दरबन्दी : ५२४

रिक्त दरबन्दी : १६७

भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि:

नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को मिति २०७४ माघ १० गतेको निर्णयानुसार भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालयको स्थापना भएको हो। प्रदेशस्तरका परिवहन, लोकमार्ग, प्रदेश सरकारी कार्यालयहरूको भौतिक व्यवस्थापन यस मन्त्रालय अन्तर्गत रहेको छ। प्रदेशस्तरको प्रदेश लोकमार्ग तथा यातायात, प्रदेशस्तरका सरकारी कार्यालयहरूको भौतिक व्यवस्थापन र निर्माण, शहरी विकास योजना तर्जुमा तथा पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन, मर्मत-सम्भार लगायतका विषयको आवश्यक नीति, कानून, गुरुयोजना, योजना निर्माण, मापदण्ड तयारी कार्यहरू सम्पादन गर्ने जिम्मेवारी रहेको छ।

२. दीर्घकालीन सोचः

- सडक पूर्वाधार र यातायातको विकासमार्फत् प्रदेशमा रहेका बस्तीमा पहुँच अभिवृद्धि गरी आर्थिक समृद्धि हासिल गर्ने।
- प्रतिस्पर्धी, सर्वसुलभ, सुरक्षित र वातावरणमैत्री यातायात प्रणालीको विकास र व्यवस्थित शहरीकरण मार्फत् दिगो आर्थिक सामाजिक समृद्धि हुने।
- सुरक्षित र सुविधायुक्त एकीकृत आवास तथा बस्ती विकास मार्फत् दिगो विकास गर्ने।

३. घेयः

- सडक सञ्चालको सन्तुलित विकास तथा विस्तार गरी कनेक्टिभिटी वृद्धि गर्ने। वातावरणमैत्री, कम खर्चिलो, सुरक्षित र दिगो सडक पूर्वाधारको विकास एवम् विस्तार, भरपर्दो यातायात व्यवस्था र सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरी आर्थिक क्रियाकलाप विस्तार गर्ने।
- सड्घ र प्रदेशहरू, प्रदेश र प्रदेशहरू, प्रदेश र स्थानीयतहहरू बीचको सडक पूर्वाधार विकासको माध्यमद्वारा पहुँच स्थापना र अभिवृद्धिमार्फत् सेवा प्रवाहको गुणस्तर कायम गरी व्यापारिक सम्बन्ध विस्तार गर्नु।
- सडक पूर्वाधारको उचित मर्मत-सम्भार र संरक्षण गरी सहज सवारी आवागमनको सुनिश्चितता गर्ने।
- यातायात सेवालाई प्रतिस्पर्धी, सर्वसुलभ भरपर्दो, सुरक्षित र अनुशासित बनाई आवागमन र ढुवानीलाई सहज बनाउने।

- विपद् प्रतिरोधी, मानव केन्द्रित, सुरक्षित, आर्थिक रूपमा गतिशील, स्वच्छ, सफा र व्यवस्थित शहर निर्माण गर्ने ।
- शहरको योजना, निर्माण, व्यवस्थापन, सुधार तथा विस्तारका लागि प्राविधिक क्षमता अभिवृद्धि र शहरी पूर्वाधार सुशासनको संस्थागत विकास गर्ने ।
- सबै आय वर्गका जनताको निम्नि उपयुक्त, सुरक्षित, वातावरणमैत्री, आधारभूत सुविधा सम्पन्न आवास निर्माण गर्ने ।
- भवन निर्माणमा उपयुक्त आधुनिक प्रविधि र स्थानीय वास्तुकलाको मिश्रणबाट नयाँ निर्माण सामग्रीको प्रयोग समेतलाई प्रोत्साहन गरी सुरक्षित, टिकाउ सुलभ र किफायती भवनहरूको निर्माण गर्ने ।
- एकीकृत सरकारी भवन डिजाईन, निर्माण, प्रयोग तथा मर्मत-सम्भार सम्बन्धमा एकद्वारा नीति सहित भवन क्षेत्रको संस्थागत तथा कानुनी संरचनाको सुधार गर्ने ।

४. रणनीतिक उद्देश्यहरू:

- प्रदेश राजधानीबाट स्थानीय सरकारका केन्द्रहरू, स्थानीय तहका केन्द्रबाट वडा केन्द्रहरू र बस्तीहरूसम्म साविक सडक सञ्चालको स्तरोन्नति र नयाँ सडकको निर्माण तथा विस्तार गरी कृषि, उद्योग तथा व्यापार, पर्यटन, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रबाट उपलब्ध हुने सेवामा पहुँच अभिवृद्धि गर्ने ।
- सडक पहुँच र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुर्ने गरी सुरक्षित बाहै महिना सञ्चालन र भरपर्दो यातायात सुविधा विस्तार गर्ने ।
- आयोजनाको मर्मत-सम्भार, पुनःस्थापना तथा सेवास्तर अभिवृद्धि गरी दिगो सेवा उपलब्ध गर्ने ।
- संस्थागत सुदृढीकरण र प्रक्रियागत सरलीकरण गर्दै यातायात क्षेत्रमा सुशासन कायम गर्ने ।
- दिगो तथा वातावरणमैत्री सवारी साधनको उपयोगमा जोड दिने। सार्वजनिक यातायातलाई प्रोत्साहन गर्दै निजी तथा सहकारी क्षेत्रको भूमिकालाई प्रभावकारी एवम् व्यवस्थित गर्ने । विद्यमान शहरको वातावरणीय सुधारका लागि सामाजिक, भौतिक र आर्थिक पूर्वाधारको व्यवस्था गर्ने ।
- सुरक्षित र सुविधा सम्पन्न आवास निर्माण गर्ने गरी एकीकृत बस्ती विकास गरी भौगोलिक रूपमा विकट र विपद्को उच्च जोखिमयुक्त स्थानमा रहेका बस्तीहरूलाई निरुत्साहित गर्ने ।

५. कार्यक्षेत्रः

कर्णाली प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी देहाय बमोजिम रहेका छन् :

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
१.	प्रदेशस्तरको यातायात सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, र योजनाको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, अध्ययन अनुसन्धान र नियमन
२.	प्रदेशभित्रको सवारी दर्ता र नवीकरण, चालक अनुमति र नवीकरण
३.	प्रदेशभित्रको यातायातको रुट अनुमति, मापदण्ड, गुणस्तर र भाडा दर निर्धारण र अनुगमन तथा नियमन
४.	वातावरणमैत्री, अपाङ्गतामैत्री र लैडिंगकमैत्री यातायात प्रणालीको प्रवर्द्धन
५.	प्रदेश तहमा यातायात सुरक्षा र सवारी प्रदुषण नियन्त्रण सम्बन्धी योजना निर्माण र कार्यान्वयन
६.	रज्जुमार्ग, जलमार्ग लगायतका वैकल्पिक यातायात प्रविधिको प्रवर्द्धन, सम्भाव्यता अध्ययन, आयोजना कार्यान्वयन, सञ्चालन र व्यवस्थापन
७.	प्रदेश लोकमार्ग सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र निर्माण, स्तरोन्नति, मर्मन सम्भार, तथ्याङ्क व्यवस्थापन, सडक प्रविधि सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान, यातायात सुरक्षा, कार्यान्वयन र नियमन
८.	प्रदेशस्तरका सरकारी कार्यालयहरूको भौतिक व्यवस्थापन र निर्माण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
९.	प्रदेशभित्रको सहरी विकास योजना तर्जुमा, सहरी पूर्वाधार निर्माण, सञ्चालन, मर्मत सम्भार र आवास तथा भवन सम्बन्धी योजनाहरूको कार्यान्वयन र मार्ग निर्देशन
१०.	प्रदेशभित्र उपयुक्त भवन निर्माण प्रविधिको प्रवर्द्धन
११.	प्रदेशस्तरमा राष्ट्रिय भवन संहिताको कार्यान्वयन र नियमन
१२.	प्रदेशको राजधानी र प्रादेशिक सहरको विकास, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, संयोजन र पूर्वाधार निर्माण
१३.	सुरक्षित बसोवास र जग्गा एकीकरण सम्बन्धी नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन
१४.	प्रदेशस्तरको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी प्रदेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा र कार्यान्वयन, सेवाको गुणस्त, र सेवा शुल्क निर्धारण, योजना, आयोजना कार्यान्वयन तथा सञ्चालन, सम्भार र नियमन
१५.	खानेपानी तथा सरसफाई सेवा विस्तारमा निजी क्षेत्रको सहभागिता प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
१६.	सर्वसाधारणलाई स्वच्छ खानेपानीको उपलब्धता र खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छतामा पिछडिएका वर्गको पहुँच सुनिश्चितता ।

६. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट वक्तव्यमा उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रमहरूको
२०७८ चैत्र मसान्त सम्मको प्रगति विवरणः

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति
	सडक पूर्वाधार र यातायात सेवा	
१५६	कर्णाली प्रदेशमा सुरक्षित, गुणस्तरीय र भरपर्दो सडक पूर्वाधार विकासका लागि प्रदेश राजमार्गको गुरुयोजना तयार गरी प्राथमिकताका आधारमा कार्यान्वयन गरिनेछ । नेपाल सरकारको समन्वय र सहकार्यमा रणनीतिक महत्त्वका सडकहरू दुनै-सालदाड-धो-क्याटो सडक, कर्णाली करिडोरको दोमुख-गमगढी-नाकचे-लाग्ना सडक र सुर्खेत-हिल्सा सडक मार्गको ट्रायाक खोल्न बाँकी काम सम्पन्न गर्न तथा संरचना निर्माण गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।	कर्णाली प्रदेशस्तरीय सडक गुरुयोजना निर्माण गरी मा. मुख्यमन्त्रीज्यूको संयोजकत्वमा सञ्चालन भएको मन्त्रालयका मा. मन्त्रीज्यूहरू, सचिवज्यूहरू लगायत मुख्य सरोकारवालाको बैठकमा प्रस्तुतिहरू गरेकोमा प्राप्त सुझावहरूलाई समेत समावेश गरी परिमार्जन गर्ने कार्य भईरहेको सडक सुरक्षाको लागि जनचेतना अभिवृद्धि गर्न रेडियो नेपाल प्रादेशिक प्रशारण केन्द्र र मन्त्रालयको सहकार्यमा सडक सुरक्षा कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको, कर्णाली करिडोर तथा भेरी करिडोरको निर्माण कार्य शीघ्र सम्पन्न गर्न मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय मार्फत् सङ्घीय सरकारलाई अनुरोध गरिएको ।
१५७	प्रदेश राजधानी बाट जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने सडकको स्तरोन्नति तथा निर्माणलाई प्राथमिकता दिई देवस्थल - कैनकाँडा - चौरजहारी - मुसिकोट सडक र वालुवासंग्रही-कुपिण्डे- खलड्गा सडकलाई कालोपत्रे गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	देवस्थल-कैनकाँडा-चौरजहारी-मुसिकोट सडक निर्माण कार्य सुरु भइरहेको छ भने वालुवासंग्रही-कुपिण्डे खलड्गा सडक कालोपत्रे भएको छ ।
१५८	स्थानीय तहको केन्द्रदेखि मुख्य सडक वा जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने सडक निर्माणका लागि उच्च प्राथमिकता दिई बजेट विनियोजन गरिएको ।	आयोजनाहरू निर्माण प्रक्रियामा रहेका छन् ।
१५९	घाटगाउँ कुल्लीमारी सडक, श्रीस्थान राकम सडक, थारमारे चौरजहारी सडक,	क्रमागत रूपमा निर्माण कार्य भइरहेको छ ।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति
	कालीकोट लालु लैफु कोटवाडा सडक र सर्केगाड सिमकोट सडक स्तरोन्नति तथा सडक पूर्वाधार विकासका लागि नेपाल सरकारको साझेदारीमा निर्माण कार्य अगाडि बढाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	
१६०	अन्तरप्रदेश जोड्ने सडकलाई प्राथमिकतामा राखी निर्माण कार्य अगाडि बढाउन तेलपानी भुरीगाउँ सडकको स्तरोन्नति गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	सडक क्षेत्र संरक्षण क्षेत्र भित्र पर्ने भएकोले वातावरणीय अध्ययन अन्तर्गत वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्य भइरहेको छ, जस अन्तर्गत क्षेत्र निर्धारण तथा कार्यसूची प्रतिवेदन स्वीकृत भैसकेको छ ।
१६१	जनता सडक कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित गरी कार्यान्वयन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिएको ।	जनता सडक कार्यक्रम कार्यान्वयनमा रहेका छन् ।
१६२	कार्यान्वयनमा रहेका क्रमागत र बहुवर्षीय आयोजनाहरू चाँडो सम्पन्न गर्न प्राथमिकताका साथ कार्य अगाडि बढाइनेछ । यसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	बहुवर्षीय र क्रमागत आयोजनाहरूलाई प्राथमिकतामा राखी बजेट विनियोजन भए तापनि प्रयाप्त नभएकोले दायित्व सिर्जना भई भुक्तानी बाँकी आयोजनाहरूको भुक्तानी दिने कार्य प्रक्रियामा रहेको ।
१६३	प्रदेशस्तरीय योजना कार्यान्वयन भएका सडक आयोजनाहरूमा आवश्यकता अनुसार मोटरेवल पुल निर्माणलाई प्राथमिकता दिइनेछ । पुल निर्माण गर्न अति आवश्यक स्थानहरूका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरी क्रमशः कार्यान्वयनमा जोड दिइनेछ ।	यस आ.व.मा २ वटा पुलहरू निर्माण सम्पन्न भैसकेका र अन्य ५ सम्पन्न हुन सक्ने अवस्थामा छन् ।
१६४	विगतमा सञ्चालनमा रहेको निर्वाचन क्षेत्र पूर्वाधार विकास कार्यक्रमलाई परिमार्जन सहित निरन्तरता दिइएको । यसका लागि रु. ९६ करोड रकम विनियोजन गरिएको ।	पूर्वाधार विकास कार्यक्रमको सम्झौता भई काम सञ्चालन भइरहेको छ ।

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति
१६५	भौगोलिक रूपमा विकट र दुर्गम स्थानहरूलाई यातायातको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्ने प्राथमिकता दिई आवश्यक स्थानहरूमा स्थानीय तहसँगको समन्वयमा झोलुङ्गे पुल निर्माणका लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरिएको ।	५० वटा झोलुङ्गे पुल सम्पन्न तथा थप ५५ वटा यस आ.व. को अन्त सम्म सम्पन्न हुने ।
१६६	सवारी दुर्घटना न्यूनीकरण गर्न सवारी साधन परीक्षण केन्द्र स्थापना गरी सवारी साधन परीक्षण र सवारी जाँच नियमित गर्नको लागि आवश्यक पर्ने रकम विनियोजन गरिएको ।	सवारी साधन परीक्षण केन्द्र स्थापना गर्न जग्गाको खोजी भइरहेको ।
१६९	आर्थिक, सामाजिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणले सम्भाव्य स्थानहरूमा ग्रामिटी रोपवे तथा केबलकारको सम्भाव्यता अध्ययन गरी क्रमशः कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको । कालिकोट कोटवाडा एयरपोर्ट-मान्मा केवलकारको सम्भाव्यता अध्ययन भई विस्तृत सर्वेक्षणको चरणमा रहेको ।	कालिकोट कोटवाडा एयरपोर्ट-मान्मा केवलकारको सम्भाव्यता अध्ययन भई विस्तृत सर्वेक्षणको चरणमा रहेको ।
१८६	आधारभूत पूर्वाधार र सुविधासहितको व्यवस्थित शहरी विकासलाई प्राथमिकता दिइनेछ । साना नयाँ शहर र बस्ती विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । प्रदेशमित्र एक जिल्ला एक आर्थिक शहर विकासको लागि सम्भाव्यता अध्ययन र कार्यान्वयन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	एकीकृत बस्ती विकास निर्देशिका जारी भएको र बस्ती छनौटको चरणमा रहेको ।
१८७	विपन्नको घर कार्यक्रम अन्तर्गत विपन्न वर्ग, दलित, विपद् प्रभावित र छुरिएको	विपन्नको घर कार्यक्रम कार्यविधि जारी भई विपन्नका घरहरू छनौट तथा निर्माण कार्य

बुँदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति
	एवम् जोखिमयुक्त बस्तीलाई मध्यनजर गरी एकीकृत बस्ती विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	सुरु गरिएको छ ।
१८८	नेपाल सरकारको सहकार्यमा दलित, विपन्न र सीमान्तकृत तथा अल्पसंख्यक समुदायको आवास निर्माणमा सहयोग गर्न जनता आवास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।	जनता आवास कार्यक्रम अन्तर्गत चैत्र सम्ममा ६३० घर सम्पन्न र ९७० इकाई सम्झौता भई कार्यान्वयनमा रहेको छ ।

७. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को चैत्र मसान्तसम्ममा सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरू:

- यातायात व्यवस्था कार्यालय, सुर्खेतको कार्य सम्पादनमा स्वच्छता र पारदर्शिता ल्याउने प्रयास अन्तर्गत सि.सि. क्यामेरा जडान, अनलाईन दर्ता प्रणालीको व्यवस्थापन, परीक्षणकालीन लाईसेन्स, प्रदेशबाटे प्रिन्टिङ गर्न सुरु ।
- समपूरक आयोजनाहरू छनोट तथा प्रविष्टि ।
- ला.अ.स्वीकृति ठेकका मूल्याङ्कन, वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदनको कार्यसूची स्वीकृति तथा प्रतिवेदन स्वीकृतिका लागि उद्योग, वन तथा वातावरण मन्त्रालयसँग समन्वय गरी कार्य अगाडि बढिरहेको ।
- मन्त्रालय भवन निर्माणको लागि जग्गा प्राप्तिको लागि पहल भइरहेको ।
- पूर्वाधार विशेष कार्यक्रम (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७८ स्वीकृत भई सोही अनुसार छनोट भई कार्यान्वयन प्रक्रिया अगाडि बढेको ।
- केवलकार निर्माणको लागि सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न ।
- जनता आवास कार्यक्रम, विपन्नको घर कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि कार्यविधि निर्माण ।
- यस अवधिमा थप १७०.१ कि.मी. नयाँ सडक ट्रायाक खोल्ने काम, ३०.१ कि.मी. सडक स्तरोन्नती, ११.७ कि.मी. कालोपत्रे, सडक पुल ७ बटा तथा झो.पू. ५० सम्पन्न ।
- जनता आवास कार्यक्रम अन्तर्गत यस अवधिमा कूल ६१३ आवास निर्माण सम्पन्न भएको, ९७० इकाई निर्माण कार्य सम्झौता भई कार्यान्वयनमा रहेको ।

क्र. सं.	कार्यक्रम सञ्चालित जिल्ला	यस आ.व. २०७८।०७९ फागुन मसान्तसम्म सम्पन्न आवास सङ्ख्या	सम्झौता भई हाल कार्यान्वयनमा रहेका आवास सङ्ख्या	कैफियत
१	जाजरकोट	१७३	२७	
२	सुखेत	५८	४०	
३	डोल्पा	०	८०	
४	रुकुम पश्चिम	१	४९	
५	कालिकोट	२५	११६	
६	जुम्ला	०	२५०	सबै आवास इकाई अन्तिम निर्माण कार्य चरणमा
७	मुगु	१५०	२००	
८	दैलेख	१४	९९	सबै आवास इकाई अन्तिम निर्माण कार्य चरणमा
९	सल्यान	५०	०	
१०	हुम्ला	१४२	१०९	
	जम्मा	६१३	९७०	

- निर्माण सम्बन्धी विपन्न १९ वटा ठेकका सम्झौताको अवधि थप भएको र १६ वटा ठेकका सम्झौताको अवधि थप भएको ।
- विभिन्न ठूला तथा बहुवर्षीय आयोजनाहरूमा ठेकका सम्झौता भइरहेको ।

८. आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा विनियोजित बजेट तथा खर्चको यथार्थ विवरण:

(रु. हजारमा)

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजित बजेट	खर्च	प्रतिशत
३३७०००११३	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	६१९९६	२७,५७१.००	४४.४७
३३७०००११४	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय	२६८५७२	३,११३.००	१.१६
३३७०००१२३	सडक डिभिजन कार्यालयहरू	१८७५८	१०,६१९.००	५६.६१
३३७०००१२४	सडक डिभिजन कार्यालयहरू	६००००	१०,१८९.००	१६.९८
३३७००१२०४	भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्रालय (सङ्घ सर्त अनुदान)	३३३२३२१	१,७३६,३३४.००	५२.११

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजित बजेट	खर्च	प्रतिशत
३३७०१०११३	पूर्वाधार विकास निर्देशनालय	२२९६८	१९,५९३.००	८५.३१
३३७०१०११४	पूर्वाधार विकास निर्देशनालय	१३५६०५३	६४९,२४५.००	४७.८८
३३७०१०१२३	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु	८६५५१	६१,३५३.००	७०.८९
३३७०१०१२४	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु	४०६७३५२	२,३१८,०६१.००	५६.९९
३३७०२०११३	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु	१२८३६	११,०१८.००	८५.८४
३३७०२०११४	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु	१००००	१,९८८.००	१९.८८
३३७०२०१२३	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरु	१५९७८	११,८३३.००	७४.०६
३३७०२०१२४	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरु	९००	८९९	९९.८९
३३७०३०११३	खानेपानी सिँचाइ तथा ऊर्जा विकास कार्यालयहरु	१३११२३	१०७,६०९.००	८२.०७
३३७०३०११४	खानेपानी सिँचाइ तथा ऊर्जा विकास कार्यालयहरु	३१४०७६५	२,२४०,१३१.००	७१.३२
जम्मा		१२५८६९७३	७,२०९,५५६.००	५७.२८

९. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा विनियोजित बजेट तथा २०७८ चैत्र मसान्तसम्मको खर्चको प्रगति अवस्था:

(रु. हजारमा)

व.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजित बजेट	खर्च	प्रतिशत
३३७०००११३	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	६२९२१	१८, १४०	२८.८२
३३७०००११४	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	४८३७८१	२, ५७२	०.५३
३३७०००१२३	सडक डिभिजन कार्यालयहरु	१९५७४	५, ७५७	२९.४१
३३७०००१२४	सडक डिभिजन कार्यालयहरु	३१०००	१६१	०.५१
३३७०१००१४	पूर्वाधार विशेष कार्यक्रम	९६००००	१३३, ४४५	१३.९०
३३७०१०११३	पूर्वाधार विकास निर्देशनालय	२४३०५	१२, ८३०	५२.७९
३३७०१०११४	पूर्वाधार विकास निर्देशनालय	१५६९४४०	२५७, १३०	१६.३९
३३७०१०१२३	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु	८९६५८	४९, ३९४	५५.०९
३३७०१०१२४	पूर्वाधार विकास कार्यालयहरु	५८८७७५५	८६४, १३४	१४.६८

ब.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजित बजेट	खर्च	प्रतिशत
३३७०२०११३	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु	१३९०८	८, ९७३	६४.५१
३३७०२०११४	यातायात व्यवस्था कार्यालयहरु	२७२४०	१, ०३८	३.८१
३३७०२०१२३	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरु	१७४९४	८२०२	४६.८८
३३७०२०१२४	यातायात व्यवस्था सेवा कार्यालयहरु	२२६०	१, २५५	५५.५३
३३७०३०११३	खानेपानी सिंचाइ तथा ऊर्जा विकास कार्यालयहरु	४१२२७	४१, १६७	९९.८५
३३७०३०११४	खानेपानी सिंचाइ तथा ऊर्जा विकास कार्यालयहरु	२१७२५३	४५, ९८५	२१.१७
३३७९११२०४	राष्ट्रीय ग्रामीण तथा नवीकरणीय ऊर्जा कार्यक्रम (सङ्ग सशर्त अनुदान)	१२०००	०.००	०.००
३३७९११२१४	समुदाय व्यवस्थित सिंचित कृषि क्षेत्र आयोजना (सङ्ग सशर्त अनुदान)	८२००	००	००
३३७९११२२४	नदी नियन्त्रण (सङ्ग सशर्त अनुदान)	७००००	३७११	५.३०
३३७९११२३४	मर्मत सम्भार आयोजनाहरु (सङ्ग सशर्त अनुदान)	८५००	००	००
३३७९११२४४	मझौला सिंचाइ आयोजना (सङ्ग सशर्त अनुदान)	४८४२६३	४९,६७२	१०.२५
३३७९११२५४	कर्णाली अंचल सिंचाइ विकास कार्यक्रम(सङ्ग	९९०००	९९२९२	११.३२
३३७९११२६४	खानेपानी तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम (सङ्ग सशर्त)	९०२१६	९०२८०	११.४०
३३७९११२७४	जलवायु अनुकूलित वृहत खानेपानी आयोजना	९९२३६६	२४०८७	२.४२
३३७९११२८४	तल्लो दुङ्गेश्वर-सातखम्बा-दुल्लु-पिपलकोट-	४८०००	००	०.००

ब.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजित बजेट	खर्च	प्रतिशत
३३७९११२९४	देवस्थल-कैनडाडा-चौरजहारी-डोल्पा (सङ्घ सशर्त अनुदान)	१८६२००	३६,९८६	१९.८६
३३७९११३०४	गुमी-पातिहाल्ना-चौर (सङ्घ सशर्त अनुदान)	१००५००	००	००
३३७९११३१४	सम्भावित रणनीतिक सडकहरू (सङ्घ सशर्त अनुदान)	३६७२३७	७७,६९९	२१.१५
३३७९११३३४	आवास व्यवस्था कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	२२९६००	८२३६६	३५.८७
३३७९११३४४	झोलुंगे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	१११००	००	००
३३७९११३५४	ग्रामीण पहुँच कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	३२४२००	००	००
३३७९११३६४	स्थानीय स्तरका सडकपुल तथा सामुदायिक पहुँच सुधार परियोजना (सङ्घ सशर्त अनुदान)	९५८००	९९४९९	२०.३५

१०. मन्त्रालयबाट प्रस्ताव भई स्वीकृत भएका ऐन, नियम, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्डः

क्र.सं.	ऐन/कार्यविधि/नीतिहरू
१.	कर्णाली प्रदेश जनता आवास कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि २०७५
२.	कर्णाली प्रदेश पूर्वाधार विशेष कार्यक्रम (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७८
३.	कर्णाली प्रदेश विपन्नको घर निर्माण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७८

११. विद्यमान जनशक्तिको अवस्था

स्वीकृत दरबन्दी: २२१

पदपूर्ति दरबन्दी: स्थायी पदपूर्ति-८६, करार पदपूर्ति -६१

रिक्त दरबन्दी: ७४

जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय

१. पृष्ठभूमि

ऊर्जा

कर्णाली, तिला र भेरी नदीमा गरिएको सम्भाव्यता अध्ययन अनुसार जलविद्युत उत्पादन क्षमता करिव १८, ००० मेगावाट रहे तापनि कर्णाली प्रदेशबाट हालसम्म ११ मेगावाट जलविद्युत मात्र राष्ट्रिय ग्रीडमा आवद्ध छ। जलविद्युत सेवाको पहुँच प्रदेशको २८ प्रतिशत जनतामा मात्र पुगेको छ। अतः प्रदेशको सबै घरधुरीमा विद्युत सेवाको पहुँच पुन्याउन, कृषि, उद्योग र सेवा क्षेत्रमा बढ्दै गएको मागलाई सम्बोधन गर्न एवम् विद्युतमा आत्मनिर्भर भई निर्यात समेत गर्न प्रदेशको अपार जलविद्युत क्षमतालाई सदुपयोग गर्न आवश्यक छ। वैकल्पिक र नवीकरणीय ऊर्जाको क्षेत्रमा भएको नवप्रवर्तन र प्रगतिबाट प्रदेशले फाइदा लिन सकिने देखिएको छ। वैकल्पिक ऊर्जाको उपयोगबाट छरिएर रहेका गाउँ बस्तीहरूलाई उज्यालो पार्नुका साथै नागरिकहरूको ऊर्जाको आवश्यकता सुपथ र सुलभ रूपमा पूरा गर्न सकिन्छ र प्रदेश सरकारले नेपाल सरकार र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा वैकल्पिक ऊर्जाको प्रवर्द्धन र विकास गरी प्रदेशको ऊर्जाको आवश्यकतालाई पूरा गर्नेछ।

सिंचाइ

कर्णाली प्रदेशको खेतीयोग्य जमिनको १५.५ प्रतिशतमा मात्र वर्षेभरि सिंचाइ सुविधा उपलब्ध छ। हिमाली र उच्च पहाडी भू-भाग बढी र केही न्यून मात्रामा भए पनि भित्री मधेश रहेको यस प्रदेशमा परम्परागत सतह सिंचाइबाट जम्मा ३० हजार ३९६ हेक्टर जमिनमा मात्र परम्परागत सिंचाइ सेवा उपलब्ध हुनसक्ने देखिन्छ भने थप ६९, ५९७ हेक्टर जमिनमा लिफ्ट सिंचाइ प्रणालीको मर्मत-सम्भार गराउनु पर्ने देखिन्छ। हालका दिनमा परम्परागत सिंचाइ प्रणालीको मर्मत-सम्भार तथा नयाँ प्रविधिमा आधारित सिंचाइ प्रणालीको माध्यमबाट सिंचित कृषि क्षेत्रको विस्तार हुँदै आइरहेको छ। योजना अवधिमा सिंचाइ हुन बाँकी खेती भइरहेको तथा खेतीयोग्य जमिनलाई हिमाली क्षेत्रको हिउँ सङ्कलन पोखरी, पहाडी भूमिगत जलस्रोतको उपयोग तथा सबै स्थानमा वर्षातको पानी सङ्कलन पोखरी, मूलको पानी सङ्कलन पोखरी जस्ता वैकल्पिक उपायहरू मार्फत् सिंचाइ सेवा उपलब्ध गराई कृषि उत्पादनमा वृद्धि गर्नेतर्फ प्रयास केन्द्रित रहनेछ।

खानेपानी

हालसम्म यस प्रदेशमा आधारभूत खानेपानी सुविधामा ८६.२ प्रतिशत जनसङ्ख्याको पहुँच पुगिसकेको छ। कर्णाली प्रदेशका सबै जिल्ला खुला दिसामुक्त घोषणा भई आधारभूत सरसफाई सुविधाको उपयोग गरीरहेका छन्। नागरिकलाई नेपालको संविधानले मौलिक हकको रूपमा व्यवस्था गरेका सेवाहरू सुनिश्चित गर्नको लागि खानेपानी तथा सरसफाई सुविधा दिगो, भरपर्दो, सर्वसुलभ हुन जरुरी छ। यसरी दिगो र भरपर्दो आधारभूत खानेपानी सरसफाई सुविधा पुऱ्याउने राष्ट्रिय लक्ष्यका साथै दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न यस प्रदेशले धेरै प्रयास गर्नु पर्ने देखिन्छ।

२. दीर्घकालीन सोच

१. जल विद्युतको उत्पादन तथा उपयोगबाट समृद्धि।
२. वैकल्पिक ऊर्जा विकास मार्फत ऊर्जामा पहुँच विस्तार।
३. दिगो सिँचाइ व्यवस्थापनबाट कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि।
४. स्वच्छ, सुलभ र सुरक्षित खानेपानी, सफा सुगघर वातावरण।

३. लक्ष्यः

१. जल विद्युतको विकास गरी तीव्र आर्थिक विकास गर्ने।
२. वैकल्पिक ऊर्जाको उत्पादन बढाई स्वच्छ ऊर्जामा पहुँच सुनिश्चित गर्ने।
३. कृषियोग्य भूमिमा बाहैमास सिँचाइ सुविधा उपलब्ध गराउने।
४. आधारभूत खानेपानी र सरसफाई सेवा सबै नागरिकहरूलाई उपलब्ध गराउने।

४. रणनीतिक उद्देश्यहरू

१. जल विद्युतको उत्पादन र वितरणबाट कृषि, उद्योग र सेवा क्षेत्रको विकास गर्नु।
२. न्यून कार्बन उत्सर्जन गरी वातावरण संरक्षण तथा दिगो विकासमा टेवा पुऱ्याउनु।
३. परम्परागत तथा आधुनिक सिँचाइ प्रविधिको उपयोग गरी अधिकतम कृषियोग्य भूमिमा सिँचाइ सुविधा उपलब्ध गराउनु।
४. सबैका लागि आधारभूत खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउनुका साथै बस्तीहरूलाई सफा सुगघर बनाई पूर्ण सरसफाई तर्फ अग्रसर बनाउनु।

५. रणनीतिहरूः

- सङ्घसँगको समन्वयमा ठूला जलविद्युत आयोजनाहरू निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने नीति नियम निर्माण गरी लगानी जुटाउन पहल गर्ने।
- विद्युत उत्पादनलाई राष्ट्रिय प्रसारण ग्रीडमा प्रवाह गर्न प्रसारण लाईनहरू निर्माण गर्ने।
- प्रदेश सरकारको अगुवाइमा प्रदेशस्तरीय जलविद्युत आयोजनाहरू सञ्चालन गर्ने।
- वैकल्पिक ऊर्जाको विकास र बहुउपयोग वृद्धि गर्ने।
- स्थानीयबासीमा वैकल्पिक ऊर्जाको विकास र प्रयोगको लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने।
- सिंचाइ विकासको नीति तथा गुरुयोजना तयार गर्ने।
- सिंचाइमा नयाँ प्रविधिको प्रयोग गर्ने।
- सिंचाइ प्रणालीको दिगो व्यवस्थापन एवम् मर्मत सम्भार सुनिश्चित गर्ने।
- आधारभूत खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउने।
- सामुदायिक सहभागितामा सरसफाइलाई अभियानका रूपमा सञ्चालन गर्ने।
- मौजुदा खानेपानी सेवालाई स्तरवृद्धि गरी क्रमिक रूपमा मध्यम तथा उच्चस्तरको बनाउदै लैजाने।

६. कार्य क्षेत्र :

कर्णाली प्रदेश सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम यस मन्त्रालयको कार्य क्षेत्र तथा कार्य जिम्मेवारी देहाय बमोजिम रहेका छन् :

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
१.	प्रदेशस्तरको ऊर्जा, विद्युत, सिंचाइ, जल उत्पन्न प्रकोप (नदी तथा पहिरो) व्यवस्थापन र खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान, नीति, कानून, मापदण्ड, गुरुयोजना, योजना तथा आयोजना निर्माण, कार्यान्वयन सञ्चालन, मर्मत सम्भार, समन्वय र नियमन गर्ने।
२.	प्रदेशस्तरमा ऊर्जा विद्युत खानेपानी तथा सिंचाइ सम्बन्धी सेवाको गुणस्तर र सेवा शुल्कको आधार निर्धारण र नियमन गर्ने।
३.	ऊर्जा, विद्युत, सिंचाइ खानेपानी सेवा विस्तारमा निजी क्षेत्रको सहभागिता र लगानी प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड निर्धारण र नियमन गर्ने।
४.	राष्ट्रिय जलस्रोत नीति र सङ्घीय योजना बमोजिम प्रदेश सीमा नदीका जल उपयोग सम्बन्धी आयोजनाको पहिचान, निर्माण, सञ्चालन, सम्भार र व्यवस्थापन गर्ने।
५.	राष्ट्रिय जलस्रोत नीति र सङ्घीय योजना बमोजिम प्रदेश सीमा नदीका जल उपयोग सम्बन्धी आयोजनाको पहिचान, निर्माण, सञ्चालन, सम्भार र व्यवस्थापन गर्ने।

क्र.सं.	कार्य जिम्मेवारी
६.	प्रदेश भित्रको जलस्रोत उपयोग तथा नदी संरक्षण सम्बन्धी योजना तथा गुरुयोजना तर्जुमा कार्यान्वयन, अनुगमन र सञ्चालनमा समन्वय गर्ने ।
७.	प्रदेश भित्रको जलस्रोत उपयोग हुने आयोजनाहरूको अध्ययन, सर्वेक्षण, तयारी, कार्यान्वयन, अनुगमन र सञ्चालनमा समन्वय गर्ने ।
८.	प्रदेशस्तरमा जलाधार संरक्षण तथा जलउपयोग नीतिको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, प्रविधि विकास र व्यवस्थापन गर्ने ।
९.	मौसम र जलमापन सञ्चार सञ्चाल व्यवस्थापन ।
१०.	जलगुण तथा वायुगुण सम्बन्धी प्रयोगशाला व्यवस्थापन ।

७. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को बजेट वक्तव्यमा उल्लिखित नीति तथा कार्यक्रमहरूको २०७८ चैत्र मसान्तसम्मको प्रगति विवरणः

बुदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
१७०	आधारभूत खानेपानी सेवामा नागरिकको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्न र गुणस्तरीय खानेपानी सेवाको विस्तार गर्न निर्माणाधीन क्रमागत आयोजनाहरूलाई उच्च प्राथमिकता दिई सम्पन्न गरिनेछ । प्रदेश राजधानी वीरेन्द्रनगर सुर्खेतको खानेपानी व्यवस्थापनका लागि नेपाल सरकार र स्थानीय तहसँगको साझेदारीमा सुर्खेत उपत्यका वृहत खानेपानी आयोजना सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	आधारभूत खानेपानी सेवामा नागरिकको सहज पहुँच सुनिश्चित गर्न र गुणस्तरीय खानेपानी सेवाको विस्तार गर्न निर्माणाधीन क्रमागत आयोजनाहरू सञ्चालनमा रहेका र प्रदेश राजधानी वीरेन्द्रनगर, सुर्खेतको खानेपानी व्यवस्थापनका लागि विश्व बैंकसँग साझेदारीमा कार्य गर्न सम्झौता भएको ।
१७१	नेपाल सरकार र स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा खानेपानी समस्या भएका जिल्ला सदरमुकाम र स्थानीय तहका केन्द्रमा स्वच्छ तथा सुरक्षित खानेपानी उपलब्ध गराउन खानेपानी आयोजनाका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	जिल्ला सदरमुकाम र आर्थिक शाहरमा खानेपानी व्यवस्थाको लागि २ करोड विनियोजन भएकोमा विनियोजित बजेट बमोजिमको कार्य भइरहेको ।
१७२	खानेपानीको सुविधा नभएका सार्वजनिक विद्यालयहरू पहिचान गरी खानेपानी सुविधा पुन्याउन आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिएको ।	खानेपानीको सुविधा नभएका सार्वजनिक विद्यालयहरूमा खानेपानी सुविधा पुन्याउन २ करोड विनियोजन भएकोमा सो बजेट १० जिल्लाका कार्यालयहरू मार्फत् कार्यान्वयन भइरहेको ।

बुदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
१७३	प्रदेशभित्र रहेका साना शहर तथा आर्थिक केन्द्रहरूमा सुरक्षित तथा स्वच्छ खानेपानी उपलब्ध गराउन खानेपानी प्रणालीहरूको सुदृढीकरण तथा स्तरोन्नतिको कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ। नेपाल सरकार र स्थानीय तहसँगको सहकार्य र समन्वयमा सबै स्थानीय तहमा एक घर एक धारा अभियान सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको।	जिल्ला सदरमुकाम र आर्थिक शहरमा खानेपानी व्यवस्थाको लागि २ करोड विनियोजन भएकोमा विनियोजित बजेट बमोजिमको कार्य भइरहेको।
१७४	शहरी क्षेत्रमा आधारभूत सरसफाईको दिगो व्यवस्थापनका लागि स्थानीय तहसँगको सहकार्यलाई ढल व्यवस्थापन तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन गरिनेछ।	दरवन्दी अनुरूपको कर्मचारी अभावले गर्दा ढल व्यवस्थापन तथा फोहोरमैला व्यवस्थापनको कार्य सुरु नभएको।
१७५	मर्मत सम्भारको अभावमा सञ्चालनमा नरहेका र विपद्का कारण अवरुद्ध भएका खानेपानी आयोजनाहरूको मर्मत सम्भार गरी नियमित सञ्चालनको व्यवस्था गरिनेछ।	खानेपानी आयोजनाहरूको मर्मत सम्भारको लागि २ करोड विनियोजन भएकोमा सो बजेट प्रदेशका दश वटै कार्यालयमा पठाइ सो सम्बन्धी कार्य भइरहेको।
१७६	खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी कार्यक्रमको लागि रु १ अर्ब ७९ करोड रुपैया विनियोजन गरिएको।	जिल्ला स्थित कार्यालयहरूबाट क्रमागत नयाँ योजनाहरूमा कार्य सुचारू रहेको।
१७७	नेपाल सरकारको सहकार्यमा २० मेगावाटसम्मका साना जलविद्युत आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन तथा विस्तृत डिजाइन गरी कार्यान्वयन गरिनेछ। कर्णाली प्रदेशमा जलविद्युतको विकास गर्न विद्युत विकास कम्पनी स्थापना गरी कार्य अगाडि बढाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको। भेरी बबई आयोजनाको बाँधस्थलमा बन्ने जलविद्युत आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ।	भेरी बबई आयोजनाको बाँधस्थल नबनुन्जेल सम्म सो स्थानमा उत्पादन हुने विद्युत साथै विद्युतीय संरचना सम्बन्धमा एकिन नहुने भएकोले हाल सम्म सो कार्य सुरु नभएको। साथै विद्युत सम्बन्धी अन्य कार्यहरू सहजताको लागि प्रदेश विद्युत ऐनको मस्यौदा तयार भएको।
१७८	नेपाल सरकारसँगको सहकार्यमा जनताको जलविद्युत कार्यक्रम अन्तर्गत निर्माण हुने फुकोट कर्णाली र जगदुल्ला अर्धजलाशययुक्त जलविद्युत आयोजना एवम् भेरी बबई बहुउद्देशीय	जगदुल्ला अर्धजलाशययुक्त जलविद्युत आयोजनामा प्रदेश सरकारको तरफबाट कूल लगानीको ५ प्रतिशत शेयर लगानी गर्ने गरी

बुदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
	आयोजनामा प्रदेश सरकारको तर्फबाट शेयर लगानी गर्ने व्यवस्था मिलाईएको । साथै जाजरकोट जिल्लाको ताक्सुगाड जलविद्युत आयोजना निर्माणमा शेयर लगानी गर्नका लागि वित्तीय व्यवस्था तर्फ आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।	प्रदेश सरकार मन्त्रिपरिषद्बाट निर्णय भइ लगानीको प्रतिबद्धता पत्र सम्प्रेषण गरिएको । साथै जाजरकोट जिल्लामा रहेको ताक्सुधाट जलविद्युत आयोजनाको निर्माण कार्य प्रदेश सरकारको लगानीमा गर्न नलगाड हाइड्रो पावर कम्पनी लिमिटेडसँग पत्राचार भएको ।
१७९	सम्पूर्ण कर्णालीबासीलाई उज्यालो प्रदान गर्न विद्युत सेवा नपुगेका स्थानहरूमा ग्रामीण विद्युतीकरण तथा सौर्य, वायु, वायोग्रास, जस्ता वैकल्पिक ऊर्जा र लघु जलविद्युत सेवा उपलब्ध गराउन कर्णाली उज्यालो कार्यक्रम निरन्तरताका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	कर्णाली उज्यालो कार्यक्रम अन्तर्गत विनियोनित १० करोडबाट प्रदेशका विभिन्न जिल्लामा सदरमुकाम उज्यालो कार्यक्रम, बस्ती उज्यालो कार्यक्रम, लघु जलविद्युत आयोजनाको मर्मत सम्भार लगाएतका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा रहेका ।
१८०	स्थानीय सरकारको स्वामित्वमा एक मेगावाट भन्दा ठूला आयोजनामा निर्माण गरी उत्पादन, रोजगारी तथा ग्रामीण विद्युतीकरणमा योगदान पुऱ्याउने स्थानीय तहलाई अनुदानको व्यवस्था गरिएको ।	कार्यान्वयनमा नआएको ।
१८१	ऊर्जा विकास एवम् ग्रामीण विद्युतीकरणका लागि रु ४२ करोड ३१ लाख रकम विनियोजन गरिएको ।	प्रदेशका ७ जिल्लामा ग्रामीण विद्युतीकरण सम्बन्धी कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा रहेका ।
१८२	प्रदेशभित्रका कृषियोग्य उभ्जाउ जमिनमा नवीन प्रविधिको माध्यमबाट सिँचाइ सुविधा विस्तार गर्न साना, मझौला तथा ठूला सिँचाइ आयोजना पहिचान र कार्यान्वयन गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको ।	सिँचाइ सुविधा विस्तार गर्न साना, मझौला तथा ठूला सिँचाइ आयोजनाको निर्माण कार्य जिल्ला स्थित कार्यालयबाट भइरहेको ।
१८३	कर्णाली, भेरी बेसिन र शारदा लगायतका विभिन्न नदी किनारमा रहेका टारहरूमा सिँचाइ सुविधा विस्तार गर्न टार सिँचाइ आयोजना स्थापना गरी	टारहरूमा सिँचाइ सुविधाको लागि संभाव्यता अध्ययनको कार्य अगाडि बढाइने ।

बुदा नं.	बजेट वक्तव्यको संक्षिप्त व्यहोरा	प्रगति
	टारहरुमा सिंचाइ सुविधाको सम्भाव्यता अध्ययन तथा निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ। यसबाट सुख्खा जमिन भएका टारहरु हरियालीमा रूपान्तरित हुने र कर्णाली प्रदेशको खाद्य उत्पादनमा वृद्धिमा ठूलो योगदान पुग्नेछ। यसका लागि रु ८ करोड बजेट विनियोजन गरिएको।	
१८४	बाढी तथा पहिरोबाट जोखिम्यूक्त बस्तीहरु पहिचान गरी संरक्षण गर्न जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण कार्यक्रम सञ्चालनलाई निरन्तरता दिइएको।	जिल्ला स्थित कार्यालयबाट यस सम्बन्धी कार्यहरु भइरहेको।
१८५	सिंचाइ तथा नदी नियन्त्रण कार्यको लागि रु ६८ करोड ७४ लाख बजेट विनियोजन गरिएको।	जिल्ला स्थित कार्यालयबाट सिंचाइ तथा नदी नियन्त्रण सम्बन्धी कार्यहरु भइरहेका।

८. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को चैत्र मसान्तसम्म सम्पादन भएका महत्वपूर्ण कार्यहरु:

- सिंचाइ तर्फः कुल जम्मा ३२० हे. जमिनमा थप सिंचाइ सुविधा उपलब्ध भएको।
- खानेपानी तर्फः कुल जम्मा ५१० थप घरधुरीमा स्वच्छ खानेपानी सुविधा उपलब्ध भएको।
- नदी नियन्त्रण तर्फः ३.९० कि.मि तटबन्ध निर्माण भई २९ हे. थप जमिन उकास भएको।
- ऊर्जा तथा विद्युतीकरण तर्फः विद्युतीकरण विस्तार तथा सौर्य ऊर्जा जडान गरी कुल जम्मा ३७० घरधुरी लाभान्वित भएको।

९. आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को विनियोजित बजेट तथा खर्चको यथार्थ विवरण:

चालु खर्च

(रु. हजारमा)

ब.उ.शि.नं.	मन्त्रालय/कार्यालय/निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय वा अन्तर्गत	२८५४९२३	२०९०९९९	७३

१०. आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को विनियोजित बजेट र चैत्र मसान्तसम्मको खर्चको प्रगति अवस्था:

(रु. हजारमा)

ब.उ.शि.नं.	निकाय	विनियोजन	खर्च	प्रतिशत
३०८०००११३	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	१६०८६८.००	४६,०९६.००	२८.६५
३०८०००११४	जलस्रोत तथा ऊर्जा विकास मन्त्रालय	३४०२७६७.००	५५७,३४९.००	१६.३८
जम्मा		३५६३६३५.००	६०३,४४५.००	१६.९३

११. मन्त्रालयको कार्य क्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयको लक्ष्य र प्रगति:

क्र.सं.	विवरण	विनियोजन	खर्च	हालसम्मको कार्यान्वयनको अवस्था	कै.
१	खानेपानी, सिंचाइ, नदी नियन्त्रण, र ऊर्जा क्षेत्र	३५५३६३५	६१७८९७	सम्बन्धित कार्यहरु यस मन्त्रालय अन्तर्गतका निर्देशनालय र कार्यालयबाट सम्पादन भइरहेका र यस आ.व.को अन्त्यसम्म कम्तिमा ७० प्रतिशत सम्म वित्तीय प्रगति हाँसिल हुने।	

१२. विद्यमान जनशक्तिको अवस्था:

स्वीकृत दरवन्दी: २२२

पदपूर्ति दरवन्दी: १३७

रिक्त दरवन्दी: ८५

अनुसूची-१

आ.व. २०७८/०७९ को श्रावण देखि चैत्र मसान्तसम्म दिइएको करछुटको विवरण

सि.नं.	छुट प्रदान गरिएको निकाय	सङ्ख्या	छुट रकम रु.
१	२५० वाट क्षमताको एफ.एम. रेडियो	१	१५,०००।-
२	५०० वाट क्षमताको एफ.एम. रेडियो	११	३००,०००।-
३	केवल टेलिभिजन	२	१००,०००।-

अनुसूची-२

सङ्घ अनुदानका वैदेशिक सहायता संलग्न आयोजनाहरूको स्रोत विवरण- २०७८/०७९

सि.नं.	मन्त्रालयको नाम	वैदेशिक अनुदान					वैदेशिक ऋण			कुल जम्मा
		नाद अनुदान	सोधभर्न हुने अनुदान	सोधभर्न शुक्रानी	बर्सगत सहयोग	जम्मा अनुदान	नगद ऋण	सोधभर्न हुने भुकारी ऋण	सोधभर्न शुक्रानी ऋण	
३०१	मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय		२६९५००	०	०	२६९५००	०	०	०	२६९५००
३०१९१९२०	प्रदेश तथा स्थानीय शासन सहयोग कार्यक्रम (सङ्घ सशर्त अनुदान)	०	२६९४००	०	०	२६९४००	०	०	०	२६९४००
	प्रदेश सुशासन केन्द्र दाताको संयुक्त कोष	०	१६६५५०	०	०	१६६५५०	०	०	०	१६६५५०
	प्रोदेशिक कार्यक्रम कार्यान्वयन इकाई	०	१०२५५०	०	०	१०२५५०	०	०	०	१०२५५०
३०७	उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय	१०४००	१५०००	०	०	२५४००	०	०	०	२५४००
३०७९१९२०	नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम(सङ्घ सशर्त अनुदान)	१०४००	१५०००	०	०	२५४००	०	०	०	२५४००
	उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय यु एन जी इ एफ	१०४००	०	०	०	१०४००	०	०	०	१०४००
	उद्योग, पर्यटन वन तथा वातावरण मन्त्रालय वेलायत	०	१५०००	०	०	१५०००	०	०	०	१५०००
३१४	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	०	०	५००	०	५००	०	०	०	५००
३१४०००११	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय	०		५००		५००				५००

सि.नं.	मन्त्रालयको नाम	वैदेशिक अनुदान						वैदेशिक व्यवण			
		नाद	सोधभर्ना हुने अनुदान	सोहौं भुकारी	बरसुगत सहयता	जम्मा	नाद	सोधभर्ना हुने अनुदान	सोझौं भुकारी ऋण	जम्मा ऋण	कुल जम्मा
	आन्तरिक मामिला तथा कानून मन्त्रालय युनिसेफ	०	०	५००	०	५००	०	०	०	०	५००
३३७	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय			३२७४६२	३२७४६२			६३००	६३००	३३३७६२	
३३७०००११	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय	०			३२६२			३२६२			३२६२
	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी	०			३२६२			३२६२			३२६२
३३७९११२१	विकास मन्त्रालय सुर्खेत युनिसेफ समुदय व्यवस्थित सिंचित कृषि क्षेत्र आयोजना (सहय स्थर्त अनुदान)							६३००	६३००		६३००
	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय सुर्खेत ए.टि.बी.							६३००	६३००		६३००
३३७९११३५	ग्रामीण पहुँच कार्यक्रम (सहय स्थर्त अनुदान)				३२४२००			३२४२००			३२४२००
	भौतिक पूर्वाधार तथा शहरी विकास मन्त्रालय (विवायत)				३२४२००			३२४२००			३२४२००
३५०	सामाजिक विकास मन्त्रालय	६२४००	८१८००	१७१९३		१६१३९३					१६१३९३
३५०००००११	सामाजिक विकास मन्त्रालय				१५२५			१५२५			१५२५
	सामाजिक विकास मन्त्रालय, सुर्खेत युनिसेफ				१५२५			१५२५			१५२५
३५००१०११	शिक्षा विकास निर्देशनालय				११२७			११२७			११२७
	शिक्षा विकास निर्देशनालय, सुर्खेत युनिसेफ				११२७			११२७			११२७

सि.नं.	मन्त्रालयको नाम	वैदेशिक अनुदान				वैदेशिक ऋण			
		नाद	सोधभर्ना हुने अनुदान	सोहौं भुकारी अनुदान	बरसुगत सहयता	जम्मा	नाद	सोधभर्ना हुने ऋण	सोझौं भुकारी ऋण
३५००२०११	स्वास्थ सेवा निर्देशनालय			१०८४१		१०८४१			१०८४१
३५००२०१३	स्वास्थ सेवा निर्देशनालय, वीरन्द्रनार सुखेत युनिसेफ			१०८४१		१०८४१			१०८४१
३५००२०११	स्वास्थ सेवा कार्यालयहरु			३१००		३१००			३१००
३५००११२३	जनस्वास्थ्य कार्यालय, जुम्ला युनिसेफ			१५००		१५००			१५००
३५००३०११	जनस्वास्थ्य कार्यालय, मुगु युनिसेफ	०	०	१६००	०	१६००	०	०	१६००
३५००११२४	मानव सुसाधन विकास केन्द्र मानव संसाधन केन्द्र वीरन्द्रनार, सुखेत युनिसेफ	०	०	६००	०	६००			६००
३५०१११२३	संचाक लागि शिक्षा-शिशु विकास कार्यक्रम(सड्घ सर्थत अनुदान)	४५००					४५००		४५००
३५०१११२४	सामाजिक विकास मन्त्रालय युनिसेफ	४५००					४५००		४५००
३५०१११२४	विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम जिल्ला स्तर(सड्घ सर्थत अनुदान)				१३२००		१३२००		१३२००
३५०१११२४	सामाजिक विकास मन्त्रालय एस.एस.डि.पि.			५२००			५२००		५२००
३५०१११२४	सामाजिक विकास मन्त्रालय लि.पि.ई.		८०००				८०००		८०००
३५०१११२४	एस. तथा यौन रोग नियन्त्रण (सड्घ सर्थत अनुदान)	२०००	३६००				५६००		५६००

सि.नं.	मन्त्रालयको नाम	वैदेशिक अनुदान				वैदेशिक व्यवण			
		नाद	सोधभर्ना हुने अनुदान	सोहौं भुकानी	बरसुगत सहयता	जम्मा	नाद	सोधभर्ना हुने अनुदान	सोझै भुकानी व्यवण
३५०९११२९	सामाजिक विकास मन्त्रालय जेफ़र्म्याट	२०००	०	०	०	२०००	०	०	०
	सामाजिक विकास मन्त्रालय दाताको संयुक्त कोष	०	३६००	०	०	३६००	०	०	०
	४८१९११२९	एकीकृत महिला स्वास्थ्य कार्यक्रम(सड्घ सशर्त अनुदान)	५५६००	२३८००	०	०	७९४००		७९४००
	सामाजिक विकास मन्त्रालय गार्भी	५५६००	०	०	०	५५६००	०	०	५५६००
	सामाजिक विकास मन्त्रालय दाताको संयुक्त कोष	०	२३८००	०	०	२३८००	०	०	२३८००
	३५०९११३१	स्वास्थ्य व्यवस्थापन कार्यक्रम (सड्घ सशर्त अनुदान)	०	४१२००		४१२००			४१२००
	सामाजिक विकास मन्त्रालय यु यस.यट.	०	४१२००	०	४१२००	०	०	०	४१२००
	कुल जम्मा	७२५००	३६६२००	३४५७५५	०	७५४९५५	०	६३००	६३००
									७९०४५५

कर्णाली प्रदेश सरकार
आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय
वीरेन्द्रनगर, सुखेत